

Latvijas darba devēju aptauja par svešvalodu prasmju nepieciešamību darba vidē

2024. gads

LATVIJAS REPUBLIKAS
TIESĪBSARGS

 SKDS
PĒTĪJUMU CENTRS

SATURS

Aptaujas tehniskā informācija	3
Respondentu sociāldemogrāfiskais profils	5
Terminu skaidrojums.....	6
Statistikās kļūdas novērtēšanas tabula	7
Kopsavilkums.....	8
1. Nepieciešamo svešvalodu prasmju norādīšana darba sludinājumos.....	13
2. Iemesli svešvalodu prasmju nepieciešamībai darba vietā	24
3. Svešvalodas nepietiekamas pārvaldīšanas ietekme uz kandidāta pieņemšanu darbā ..	27
4. Uzņēmumā, iestādē vai organizācijā darbiniekiem nepieciešamās svešvalodu zināšanas	31
5. Iemesli konkrētās svešvalodas zināšanu nepieciešamībai uzņēmumā, iestādē vai organizācijā.....	36
6. Saziņas valoda uzņēmumā, iestādē vai organizācijā.....	48
7. Uzņēmuma, iestādes vai organizācijas iekšējos dokumentos regulētā valodu lietošana	54
8. Uzņēmuma, iestādes vai organizācijas darbinieku latviešu valodas prasmes	58
9. Sankciju piemērošana latviešu valodas vai svešvalodas nezināšanas gadījumā	61
Aptaujā izmantotā anketa	69
Pielikums	75

Aptaujas tehniskā informācija

PĒTĪJUMA VEICĒJS	Pētījumu centrs SKDS
ĢENERĀLAIS KOPUMS	Latvijā strādājošie darba devēji
PLĀNOTĀIS IZLASES APJOMS	400 respondenti
SASNIEGTĀS IZLASES APJOMS	1155 respondenti. Lai nodrošinātu pietiekami lielu respondentu bāzi statistiski nozīmīgu rezultātu iegūšanai mazāk pārstāvētās grupās (pēc NACE kodiem), tika aptaujāts būtiski lielāks uzņēmumu, iestāžu un organizāciju vadītāju skaits. Datu analīzē, <u>atspoguļojot kopējos rezultātus</u> par Latviju, tika izmantota datu svēršanas procedūra, tādējādi pielīdzinot uzņēmumu, iestāžu un organizāciju īpatsvaru atbilstoši NACE kodiem un statistiskiem reģioniem (atspoguļotās skaitliskās vērtības atbilst faktiskajam respondentu skaitam izlasē, bet procentuālajām vērtībām tika izmantota datu svēršanas procedūra) <u>Analizējot datus apakšgrupās</u> (piemēram, pēc NACE koda, reģiona, darbinieku skaita u. c.) svēršanas procedūra izmantota netika. Atskaitē atspoguļotās skaitliskās un procentuālās vērtības atbilst faktiskajam respondentu skaitam izlasē.
IZLASES METODE	Kvotu izlase Dati tika svērti atbilstoši CSP datiem par 2022. gadu
APTAUJAS METODE	Interneta aptauja (CAWI), uzņēmējiem un publiskām iestādēm tiek izsūtīti uzaicinājumi piedalīties aptaujā
RESPONDENTI	uzņēmumu, iestāžu vai organizāciju vadītāji
ĢEOGRĀFISKAIS PĀRKLĀJUMS	Visa Latvija
APTAUJAS VEIKŠANAS LAIKS	02.09.2024. - 29.09.2024.

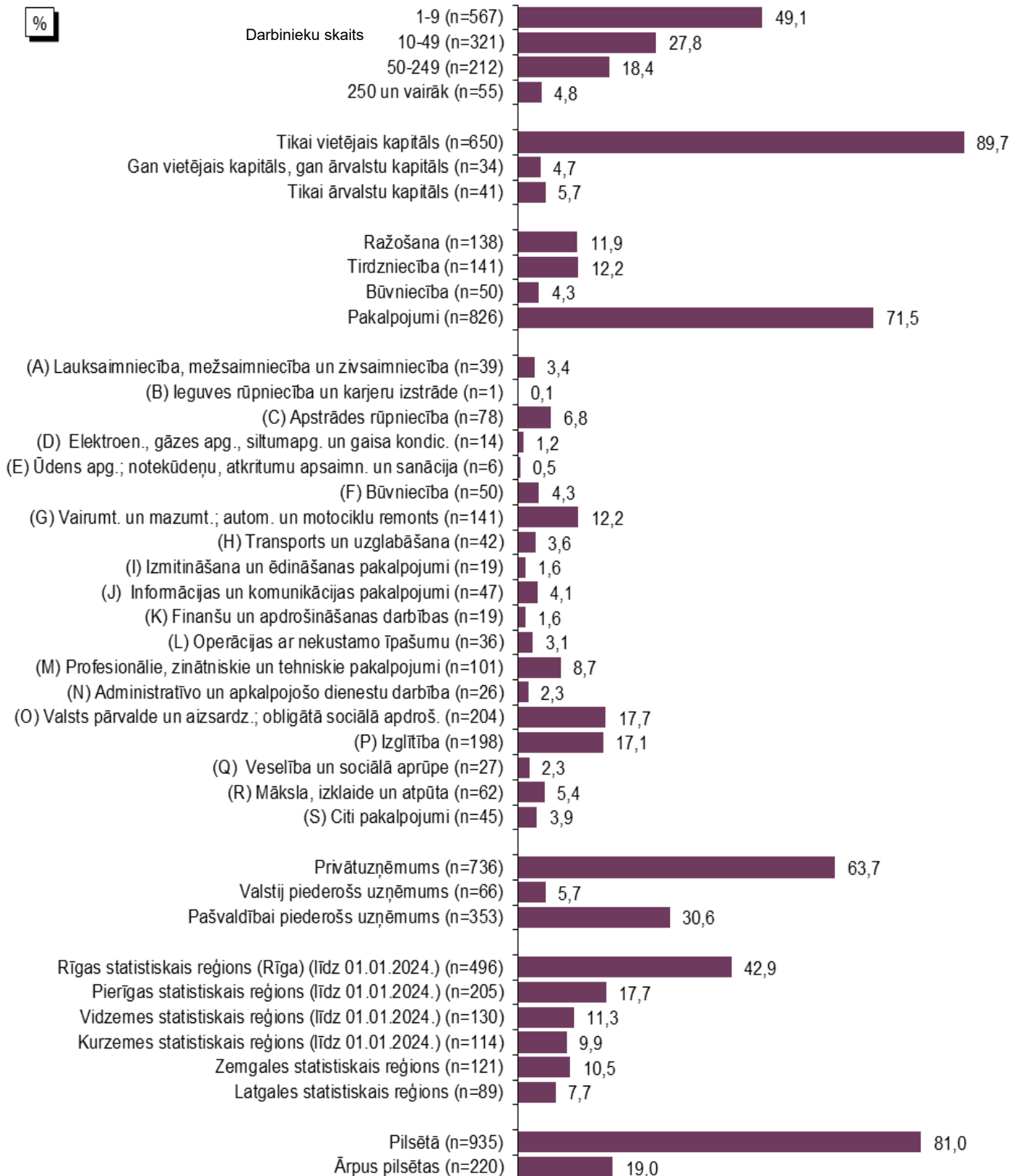
SASNIEGTĀS IZLASES RAKSTUROJUMS (pēc nozares, NACE)

	Respondentu skaits izlasē (%) pirms svēršanas	Respondentu skaits izlasē (%) pēc svēršanas	CSP dati par 2022. gadu
KOPĀ	100	100	100
(A) Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība	3.4	13.5	13.5
(B) Ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde	0.1	0.2	0.2
(C) Apstrādes rūpniecība	6.8	6.2	6.2
(D) Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	1.2	0.3	0.3
(E) Ūdens apgāde, notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija	0.5	0.2	0.2
(F) Būvniecība	4.3	5.9	5.9
(G) Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība, automobiļu un motociklu remonts	12.2	13.7	13.7
(H) Transports un uzglabāšana	3.6	5.3	5.3
(I) Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	1.6	2.3	2.3
(J) Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	4.1	4.5	4.5
(K) Finanšu un apdrošināšanas darbības	1.6	1.4	1.4
(L) Operācijas ar nekustamo īpašumu	3.1	7.9	7.9
(M) Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	8.7	11.3	11.3
(N) Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība	2.3	4.0	4.0
(O) Valsts pārvalde un aizsardzība, obligātā sociālā apdrošināšana	17.7	0.1	0.1
(P) Izglītība	17.1	2.9	2.9
(Q) Veselība un sociālā aprūpe	2.3	3.7	3.7
(R) Māksla, izklaide un atpūta	5.4	4.6	4.6
(S) Citi pakalpojumi	3.9	12.1	12.1

SASNIEGTĀS IZLASES RAKSTUROJUMS (pēc reģiona)

	Respondentu skaits izlasē (%) pirms svēršanas	Respondentu skaits izlasē (%) pēc svēršanas	CSP dati par 2022. gadu
KOPĀ	100	100	100
Rīgas reģions	42.9	40.7	40.7
Pierīgas reģions	17.7	19.2	19.2
Vidzemes reģions	11.3	9.4	9.4
Kurzemes reģions	9.9	11.6	11.6
Zemgales reģions	10.5	9.2	9.2
Latgales reģions	7.7	9.9	9.9

Respondentu sociāldemogrāfiskais profils

Bāze: visi respondenti, n=1155

1. grafiks

Terminu skaidrojums

IZLASE

Latvijā strādājošu darba devēju kopuma mikromodelis.

STATISTISKAIS REĢIONS

Rīgas statistiskais reģions

Pilsētas – Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība, Rīgas valstspilsētas pašvaldība.

Novadi – Ādažu novads (Ādaži), Ķekavas novads (Ķekava), Mārupes novads (Mārupe), Olaines novads (Olaine), Ropažu novads (Ulbroka), Salaspils novads (Salaspils), Siguldas novads (Sigulda)

Vidzemes statistiskais reģions

Novadi – Alūksnes novads (Alūksne), Cēsu novads (Cēsis), Gulbenes novads (Gulbene), Limbažu novads (Limbaži), Madonas novads (Madona), Ogres novads (Ogres valstspilsēta), Saulkrastu novads (Saulkrasti), Smiltenes novads (Smiltene), Valkas novads (Valka), Valmieras novads (Valmieras valstspilsēta), Varakļānu novads (Varakļāni)

Kurzemes statistiskais reģions

Pilsētas – Ventpils valstspilsētas pašvaldība, Liepājas valstspilsētas pašvaldība.

Novadi – Dienvidkurzemes novads (Grobiņa), Kuldīgas novads (Kuldīga), Saldus novads (Saldus), Talsu novads (Talsi), Tukuma novads (Tukums), Ventpils novads (Ventpils valstspilsēta).

Zemgales statistiskais reģions

Pilsētas – Jelgavas valstspilsētas pašvaldība.

Novadi – Aizkraukles novads (Aizkraukle), Bauskas novads (Bauska), Dobeles novads (Dobele), Jelgavas novads (Jelgavas valstspilsēta), Jēkabpils novads (Jēkabpils valstspilsēta).

Latgales statistiskais reģions

Pilsētas – Daugavpils valstspilsētas pašvaldība, Rēzeknes valstspilsētas pašvaldība.

Novadi – Augšdaugavas novads (Daugavpils valstspilsēta), Balvu novads (Balvi), Krāslavas novads (Krāslava), Līvānu novads (Līvāni), Ludzas novads (Ludza), Preiļu novads (Preiļi), Rēzeknes novads (Rēzeknes valstspilsēta).

PAR GRAFIKOS IEKĻAUTO INFORMĀCIJU

Virš tekstā ievietotajiem grafikiem ir norādīts grafika numurs.

Grafikos sniegta informācija vai nu par atbilžu sadalījumu kopumā (visa grupa, kam bija jāatbild uz šo jautājumu), vai arī dažādu sociāldemogrāfisku grupu atbilžu sadalījums. Atbildes nolasāmas sekojoši: pirmais norādītais atbilžu variants virs grafika atspoguļo atbildes grafikā tās nolasot no kreisās puses. Otrais atbildes variants aprakstā atbilst otrajai atbildei no kreisās puses u.t.t..

Grafiku lejasdaļā sniegta informācija par respondentu grupu, kas atbildēja uz šo jautājumu (raksturojums un skaits).

Statistikās kļūdas novērtēšanas tabula

Pētījuma rezultātos vienmēr pastāv zināma *statistikās kļūdas* varbūtība. Analizējot un interpretējot pētījumā iegūtos rezultātus, to vajadzētu ņemt vērā. Tās atšķirības, kuras iekļaujas statistikās kļūdas robežās jeb ir mazākas par to, var uzskatīt par *nenozīmīgām*.
Statistikā kļūda tiek aprēķināta pēc sekojošās formulas:

$$SK = q \times \sqrt{\pi \times (100 - \pi) / n}$$

kur :

SK - statistiskā kļūda

q - koeficients, kas pie 95% varbūtības ir vienāds ar 1.96

π - pētījumā iegūtais respondentu atbilžu procentuālais sadalījums

n - respondentu skaits

Lai ērtāk un ātrāk noteiktu statistisko mērījuma kļūdu, ir lietderīgi izmantot statistikās kļūdas novērtēšanas tabulu.

PĒTĪJUMA REZULTĀTU STATISTISKĀS KĻŪDAS NOVĒRTĒŠANAS TABULA (ar 95% varbūtību)

Procentuālais atbilžu sadalījums (%)	Respondentu skaits [N] =															
	50	75	100	200	300	400	500	600	700	800	900	1000	1100	1200	1500	2000
1 vai 99	2.8	2.2	1.9	1.4	1.1	1.0	0.9	0.8	0.7	0.7	0.6	0.6	0.6	0.5	0.5	0.4
2 vai 98	3.9	3.2	2.7	1.9	1.6	1.4	1.2	1.1	1.0	1.0	0.9	0.9	0.8	0.8	0.7	0.6
4 vai 96	5.4	4.5	3.8	2.7	2.2	1.9	1.7	1.6	1.5	1.4	1.3	1.2	1.2	1.1	1.0	0.9
6 vai 94	6.6	5.4	4.7	3.3	2.7	2.3	2.0	1.9	1.8	1.7	1.6	1.5	1.4	1.3	1.2	1.0
8 vai 92	7.5	6.1	5.3	3.8	3.1	2.7	2.4	2.2	2.0	1.9	1.8	1.7	1.6	1.5	1.4	1.2
10 vai 90	8.3	6.8	5.9	4.2	3.4	2.9	2.6	2.4	2.2	2.0	2.0	1.9	1.8	1.7	1.5	1.3
12 vai 88	9.0	7.4	6.4	4.5	3.7	3.2	2.9	2.6	2.4	2.3	2.1	2.0	1.9	1.8	1.6	1.4
15 vai 85	9.9	8.0	7.0	5.0	4.0	3.5	3.1	2.9	2.6	2.5	2.3	2.2	2.1	2.0	1.8	1.6
18 vai 82	10.7	8.7	7.5	5.3	4.4	3.8	3.4	3.0	2.9	2.7	2.5	2.4	2.3	2.2	1.9	1.7
20 vai 80	11.1	9.1	7.8	5.5	4.5	3.9	3.5	3.2	3.0	2.8	2.6	2.5	2.4	2.3	2.0	1.8
22 vai 78	11.5	9.4	8.1	5.7	4.7	4.1	3.6	3.3	3.1	2.9	2.7	2.6	2.5	2.4	2.1	1.8
25 vai 75	12.0	9.8	8.5	6.0	4.9	4.2	3.8	3.5	3.2	3.0	2.8	2.7	2.6	2.5	2.2	1.9
28 vai 72	12.5	10.2	8.8	6.2	5.1	4.4	3.9	3.6	3.3	3.1	2.9	2.8	2.7	2.5	2.3	2.0
30 vai 70	12.7	10.4	9.0	6.4	5.2	4.5	4.0	3.7	3.4	3.2	3.0	2.8	2.7	2.6	2.3	2.0
32 vai 68	12.9	10.6	9.1	6.5	5.3	4.6	4.1	3.7	3.5	3.2	3.1	2.9	2.8	2.6	2.4	2.1
35 vai 65	13.2	10.8	9.4	6.6	5.4	4.7	4.2	3.8	3.5	3.3	3.1	3.0	2.8	2.7	2.4	2.1
40 vai 60	13.6	11.1	9.6	6.8	5.5	4.8	4.3	3.9	3.6	3.4	3.2	3.0	2.9	2.8	2.5	2.2
45 vai 55	13.8	11.3	9.8	6.9	5.6	4.9	4.4	4.0	3.7	3.5	3.3	3.1	2.9	2.8	2.5	2.2
50 vai 50	13.9	11.3	9.8	6.9	5.7	4.9	4.4	4.0	3.7	3.5	3.3	3.1	3.0	2.8	2.5	2.2

Lai noteiktu statistisko mērījuma kļūdu, ir jāzina nesvērts respondentu skaits attiecīgajā grupā un rezultāts procentos. Izmantojot šos lielumus, tabulas attiecīgajā iedaļā var atrast statistiskās mērījuma kļūdas robežas + / - procentos ar 95% varbūtību.

Piemēram, ja pētījuma rezultātā no visiem aptaujātajiem Latvijas uzņēmējiem (respondentu skaits n=1155) tiek iegūta mērķa grupa 10.0%, kas pauž apstiprinošu attieksmi pret spriedumu vai izteikumu "X", tad ar 95% varbūtību mēs varam teikt, ka statistiskā mērījuma kļūda šeit ir + / - 1.9% robežās.

Kopsavilkums

2024. gada septembrī tika veikta Latvijas darba devēju aptauja, kuras ietvaros respondentiem lūdza raksturot viņu pārstāvēto uzņēmumu, iestāžu vai organizāciju praksi, norādot (vai nenorādot) svešvalodu prasmju nepieciešamību publicētajos darba sludinājumos, kā arī viņu darba vidē nepieciešamās svešvalodu zināšanas un iemeslus to nepieciešamībai. Tāpat respondentiem lūdza norādīt, vai viņu darbavietās ir pieņemts piemērot sankcijas gan valsts valodas, gan svešvalodu nezināšanas vai nepielietošanas gadījumos.

Pētījuma rezultāti (skatīt 2. grafiku) liecina, ka 37% respondentu pārstāvēto uzņēmumu, iestāžu vai organizāciju pēdējo 3 gadu laikā ir publicējuši darba sludinājumus, kuros gandrīz 49% gadījumu (34% - "jā, vienmēr vai gandrīz vienmēr"; 14% - "ik pa laikam") tikusi norādīta kādas svešvalodu prasmes nepieciešamība (skatīt 4. grafiku).

Vaicāti norādīt, kādu valodu prasmes respondentu pārstāvētais uzņēmums, iestāde vai organizācija pēdējo 3 gadu laikā ir norādījuši darba sludinājumos, visbiežāk norādītā valodas prasme, kā redzams 6. grafikā, ir angļu (darba sludinājumos norādījuši 88% respondentu). Krievu valodas prasmju nepieciešamību pēdējo 3 gadu laikā publicētajos darba sludinājumos norādījuši 35% respondentu, savukārt pārējo aptaujā minēto valodu prasmju nepieciešamība norādīta salīdzinoši retāk.

Atbildot uz jautājumu "Vai, publicējot darba sludinājumu, Jūsu uzņēmums, iestāde vai organizācija vienmēr izvērtē svešvalodas prasmju nepieciešamību konkrētajam amatam?", no tiem respondentiem, kuru pārstāvētais uzņēmums, iestāde vai organizācija pēdējo 3 gadu laikā ir publicējuši darba sludinājumus, 66% atzīst, ka kopumā izvērtē svešvalodas prasmju nepieciešamību konkrētajam amatam (skatīt 12. grafiku), tai skaitā 45% noteikti izvērtē, un 21% - drīzāk izvērtē. Attiecīgi, 33% respondentu atzīst, ka viņu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā kopumā neizvērtē svešvalodu prasmju nepieciešamību konkrētajam amatam (noteikti neizvērtē 12% gadījumu, savukārt drīzāk neizvērtē 21% gadījumu). Vaicāti, kādi ir iemesli, kāpēc uzņēmumā, iestādē vai organizācijā netiek izvērtēta svešvalodu prasmju nepieciešamība, pirms tās tiek norādītas darba sludinājumos, no piedāvātajiem atbilžu variantiem 17% respondentu, kuru uzņēmumā, iestādē vai organizācijā kopumā neizvērtē svešvalodas prasmju nepieciešamību konkrētajam amatam, norādījuši, ka svešvalodas zināšanas vienkārši varētu būt noderīgas nākotnē (skatīt 15. grafiku). Krietni mazāk respondentu (vien nepilni 2%) norāda, ka

tīmekļa vietnē, kurā publicēts sludinājums, obligāti jānorāda vismaz kāda svešvaloda, kā arī – ka prasīt svešvalodu zināšanas ir uzņēmuma prakse. 60% respondentu norādījuši, ka iemesls ir cits.

Aptaujas dati liecina, ka (skatīt 14. grafiku) visbiežāk svešvalodu prasmes nepieciešamas saziņai ar ārvalstu klientiem un partneriem. Šo iemeslu norādījuši 75% no respondentiem, kuru pārstāvēto uzņēmumu, iestāžu vai organizāciju pēdējo 3 gadu laikā publicētajos darba sludinājumos tikusi norādīta kādas svešvalodu prasmes nepieciešamība. Otrs biežāk norādītais iemesls ir klientu apkalpošana dažādās valodās Latvijā (48% respondentu), savukārt kā trešais biežāk minētais iemesls ir, ka šīs prasmes nepieciešamas citu (ārpus klientu apkalpošanas) darba pienākumu izpildei (minēts 31% gadījumu).

Aptaujātajiem darba devējiem lūdza izteikt viedokli par iespēju pieņemt darbā kandidātu gadījumā, ja viņš nepārvalda vai nepietiekamā līmenī pārvalda prasīto svešvalodu, bet kandidātam ir citas prasmes, kas var būt noderīgas. Kā redzams 16. grafikā, trešdaļa no tiem darba devējiem, kuru uzņēmums, iestāde vai organizācija pēdējo 3 gadu laikā ir publicējuši darba sludinājumus, norāda, ka šāda iespēja ir pieļaujama, izvērtējot apstākļus. Līdzīgi bieži norādīts arī variants, ka tas atkarīgs no amata prasībām (norādīts 30% gadījumu). 28% respondentu norāda, ka valodu var iemācīties, tāpēc, viņu uzņēmums, iestāde vai organizācija pieņemtu darbā šādu kandidātu.

Respondentiem bija jānorāda, vai darbiniekiem viņu uzņēmumos, iestādēs vai organizācijās ir nepieciešamas svešvalodu zināšanas, un kuru tieši svešvalodu zināšanas ir nepieciešamas. 18. grafikā ir redzams, ka no visiem darba devējiem 66% norāda, ka svešvalodu zināšanas viņu darbiniekiem kopumā ir nepieciešamas: 41% norāda, ka nepieciešamas ir tikai noteiktiem amatiem/ pozīcijām, kamēr 25% norāda, ka ir nepieciešamas visiem darbiniekiem. Gandrīz trešdaļa jeb 30% aptaujāto darba devēju norādījuši, ka viņu darbiniekiem nav nepieciešamas svešvalodas zināšanas.

Kā redzams 20. grafikā, visbiežāk aptaujāto darba devēju darbiniekiem ir nepieciešamas angļu valodas zināšanas – tās norādījuši 93% no respondentiem, kuru uzņēmumos, iestādēs vai organizācijās darbiniekiem ir nepieciešamas svešvalodu zināšanas. Salīdzinoši bieži ir nepieciešama arī krievu valoda (norādījuši 65% respondentu). Pārējo valodu nepieciešamība norādīta krietni retāk.

Darba devējiem, kuri bija norādījuši, ka viņu uzņēmumos, iestādēs vai organizācijās ir nepieciešama kādas no svešvalodu zināšanām, bija jānorāda arī iemesli, kāpēc konkrētās valodas zināšanas viņu uzņēmumos, iestādēs vai organizācijās ir nepieciešamas.

Kā redzams 22. grafikā, kā divi svarīgākie iemesli angļu valodas nepieciešamībai norādīti “saziņai ar sadarbības partneriem” (65%) un “saziņai ar ārvalstu klientiem (apkalpošanai)” (62%). Salīdzinoši mazāk (48%) respondentu norādījuši, ka angļu valodas zināšanas viņu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā ir nepieciešamas, lai sazinātos ar kolēģiem ārvalstīs darba vajadzībām.

Kā redzams 25. grafikā, darba devēji, kuru darbiniekiem nepieciešamas krievu valodas zināšanas, kā galveno iemeslu norāda, ka tā nepieciešama saziņai ar klientiem Latvijā (apkalpošanai) (62%). 49% darba devēju, kuru darbiniekiem nepieciešamas krievu valodas zināšanas, norādījuši, ka tā nepieciešama saziņai ar sadarbības partneriem. 43% kā iemeslu min saziņu ar ārvalstu klientiem (apkalpošanai).

Pētot to, kāpēc uzņēmumos, iestādēs vai organizācijās ir nepieciešamas vācu valodas zināšanas, kā galvenais iemesls, kurš atzīmēts 56% gadījumu, minēta saziņa ar sadarbības partneriem (skatīt 28. grafiku). Gandrīz puse no šiem respondentiem atzīst, ka vācu valodas zināšanas nepieciešamas arī, lai sazinātos ar kolēģiem ārvalstīs darba vajadzībām (50%) un lai sazinātos ar ārvalstu klientiem (apkalpošanai) (arī 50%).

Runājot par franču valodas zināšanu nepieciešamību, kopumā darbiniekiem franču valodas zināšanas ir nepieciešamas salīdzinoši reti - tās atzīmējis vien 31 respondents no aptaujātajiem darba devējiem. No šiem darba devējiem 12, kā tas redzams 29. grafikā, norādījuši, ka franču valodas zināšanas nepieciešamas saziņai ar kolēģiem ārvalstīs darba vajadzībām. 10 respondenti norāda, ka viņu darbiniekiem franču valodas zināšanas nepieciešamas saziņai ar sadarbības partneriem. 8 respondenti norāda, ka franču valodas zināšanas nepieciešamas saziņai ar ārvalstu klientiem (apkalpošanai) un citu darba uzdevumu pildīšanai.

Šajā aptaujā respondentiem lūdza norādīt, kādās valodās viņu uzņēmuma, iestādes vai organizācijas vadība komunicē ar darbiniekiem (skatīt 32. grafiku). Pārliecinoši lielākā daļa respondentu (95%) norādīja, ka tā ir latviešu valoda. Nākamā populārākā vadības komunikācijas valoda ar darbiniekiem ir krievu (to norādījusi aptuveni ceturtdaļa no visiem respondentiem jeb 26%). Arī angļu valoda 13% gadījumos norādīta kā saziņas

valodas starp uzņēmumu, iestāžu un organizāciju vadību un darbiniekiem. Pārējās valodas, savukārt, minētas daudz retāk.

Tādā pašā secībā pēc to norādīšanas biežuma izkārtotas arī respondentu norādītās valodas, atbildot uz jautājumu, kādās valodās viņu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā notiek saziņa darbinieku starpā (skatīt 34. grafiku). Salīdzinot ar iepriekš norādīto saziņas valodu starp uzņēmuma, iestādes vai organizācijas vadību un tās darbiniekiem, latviešu valoda kā saziņas valoda darbinieku starpā minēta līdzīgi bieži – 94% gadījumu, savukārt krievu valoda nedaudz biežāk – ja kā vadības komunikācijas valodu ar darbiniekiem to bija norādījuši aptuveni 26% respondentu, tad kā darbinieku saziņas valodu to norādījuši 31% respondentu. Angļu valoda, turpretī, norādīta nedaudz retāk – 7% gadījumu. Pārējās valodas norādītas ļoti reti.

Respondentiem lūdza sniegt atbildes uz jautājumiem, kas attiecas uz valodas lietošanas regulēšanu uzņēmuma, iestādes vai organizācijas iekšējos dokumentos. Kā redzams 36. grafikā, no visiem aptaujātajiem respondentiem liela daļa (78%) atzīst, ka valodu lietošana viņu pārstāvētajos uzņēmumos, iestādēs vai organizācijās netiek regulēta iekšējos dokumentos. 16% norādīja, ka valodu lietošana uzņēmumā, iestādē vai organizācijā tiek regulēta iekšējos dokumentos.

No tiem darba devējiem, kuru uzņēmumu, iestāžu vai organizāciju darba sludinājumos pēdējo trīs gadu laikā tikusi norādīta nepieciešamība pēc svešvalodu prasmēm, gandrīz puse respondentu (46%), kā tas redzams 38. grafikā, darbiniekam, kuram darba sludinājumā ir norādītas prasības pēc svešvalodu prasmes, pēc tam līgumā vai amata aprakstos darba valodu neprecizē. Gandrīz 40% respondentu norāda, ka līgumā vai amata aprakstā darbiniekam, kuram darba sludinājumā ir norādītas prasības pēc svešvalodu prasmes, darba valoda tiek precizēta.

No tiem darba devējiem, kuru uzņēmumu, iestāžu vai organizāciju darba līgumos vai amata aprakstos nav precizētas darba valodas, vairākums (75%) norāda, ka nav bijusi nepieciešamība to rakstiski precizēt (skatīt 39. grafiku). 37% respondentu norādījuši, ka par darba valodu darbiniekus informē mutiski, tiem stājoties darbā. 2% respondentu norādījuši, ka iemesls darba valodas neprecizēšanai darba līgumos vai amata aprakstos ir cits.

Pētījuma ietvaros darba devējiem lūdza izvērtēt, vai viņu uzņēmumos, iestādēs un organizācijās visi darbinieki pārvalda latviešu valodu (skatīt 40. grafiku). Kā redzams

grafikā, absolūtais vairākums (90%) respondentu uzskata, ka viņu darbavietās visi darbinieki prot latviešu valodu. 7% norāda, ka to zina vairāk kā puse darbinieku, un tikai 2% ir tādi, kuri atzīst, ka to zina mazāk kā puse darbinieku.

No tiem darba devējiem, kuru uzņēmumos, iestādēs vai organizācijās ir darbinieki, kuri nepārvalda latviešu valodu, 57% norāda, ka iemesls, kāpēc viņiem šādi darbinieki ir, ir amati, kuros darba pienākumu veikšanai nav nepieciešamas latviešu valodas zināšanas (skatīt 42. grafiku). 30% gadījumu darba devēji ir norādījuši, ka iemesls ir ārvalstu speciālistu nodarbināšana. Līdzīgi bieži minēti arī tādi iemesli kā “šis bija kvalificētākais darbinieks, un latviešu valodas nepārzināšana bija vienīgais trūkums” (30%); “nodarbinām Latvijas krievvalodīgos iedzīvotājus” (30%); “nodarbinām bēgļus” (30%).

Respondentiem 2024. gada aptaujā tika vaicāts arī pa to, vai viņu uzņēmuma, iestādes vai organizācijas praksē ir piemērot jebkāda veida sankcijas vairākos ar valodu nezināšanu saistītos gadījumos. Kā redzams 43. grafikā, sankciju piemērošana nav atsaucību guvusi stratēģija gadījumos, kad netiek pielietota kāda no valodām. No aptaujā minētajiem gadījumu piemēriem, salīdzinoši biežāk (3% gadījumu) respondenti norāda, ka sankcijas tiek piemērotas, ja darbinieks nerunā latviešu valodā ar uzņēmuma klientiem. Ja darbinieks nerunā latviešu valodā ar saviem kolēģiem, tad aptuveni 2% respondentu praksē ir piemērot sankcijas šādos gadījumos. Ja darbinieks nerunā svešvalodā ar uzņēmuma klientiem, 1% respondentu praksē ir piemērot sankcijas šādos gadījumos. Gandrīz nekad sankcijas netiek piemērotas gadījumos, ja darbinieks nerunā svešvalodā ar saviem kolēģiem (to, ka sankcijas tiek piemērotas, atzīmējuši 0,1% respondentu).

1. Nepieciešamo svešvalodu prasmju norādīšana darba sludinājumos

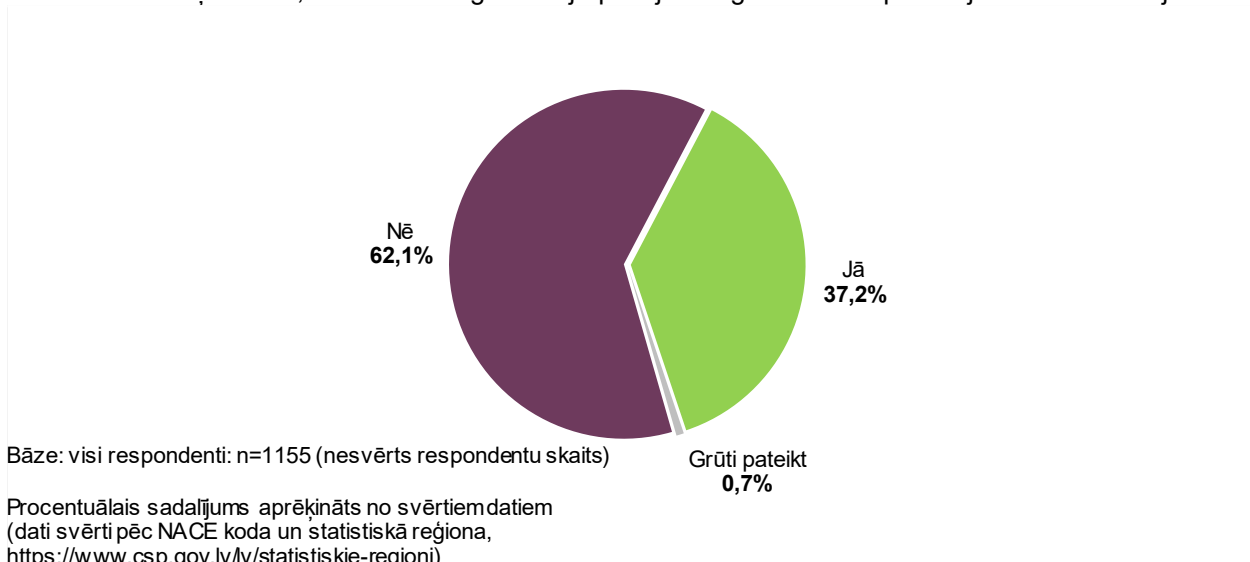
2024. gada septembrī tika veikta Latvijas darba devēju aptauja, kuras ietvaros respondentiem lūdza norādīt, vai viņu pārstāvētais uzņēmums, iestāde vai organizācija pēdējo 3 gadu laikā ir publicējis darba sludinājumu.

Pētījuma rezultāti (skatīt 2. grafiku) liecina, ka **37% respondentu pārstāvēto uzņēmumu, iestāžu vai organizāciju pēdējo 3 gadu laikā ir publicējuši darba sludinājumus.**

Attiecīgi, 62% respondentu norādīja, ka viņu pārstāvētajos uzņēmumos, iestādēs vai organizācijās pēdējo trīs gadu laikā nav publicēti darba sludinājumi un 0,7% respondentu uz šo jautājumu nebija atbildes (“grūti pateikt”).

2. grafiks

F1. Vai Jūsu uzņēmums, iestāde vai organizācija pēdējo trīs gadu laikā ir publicējis darba sludinājumus?

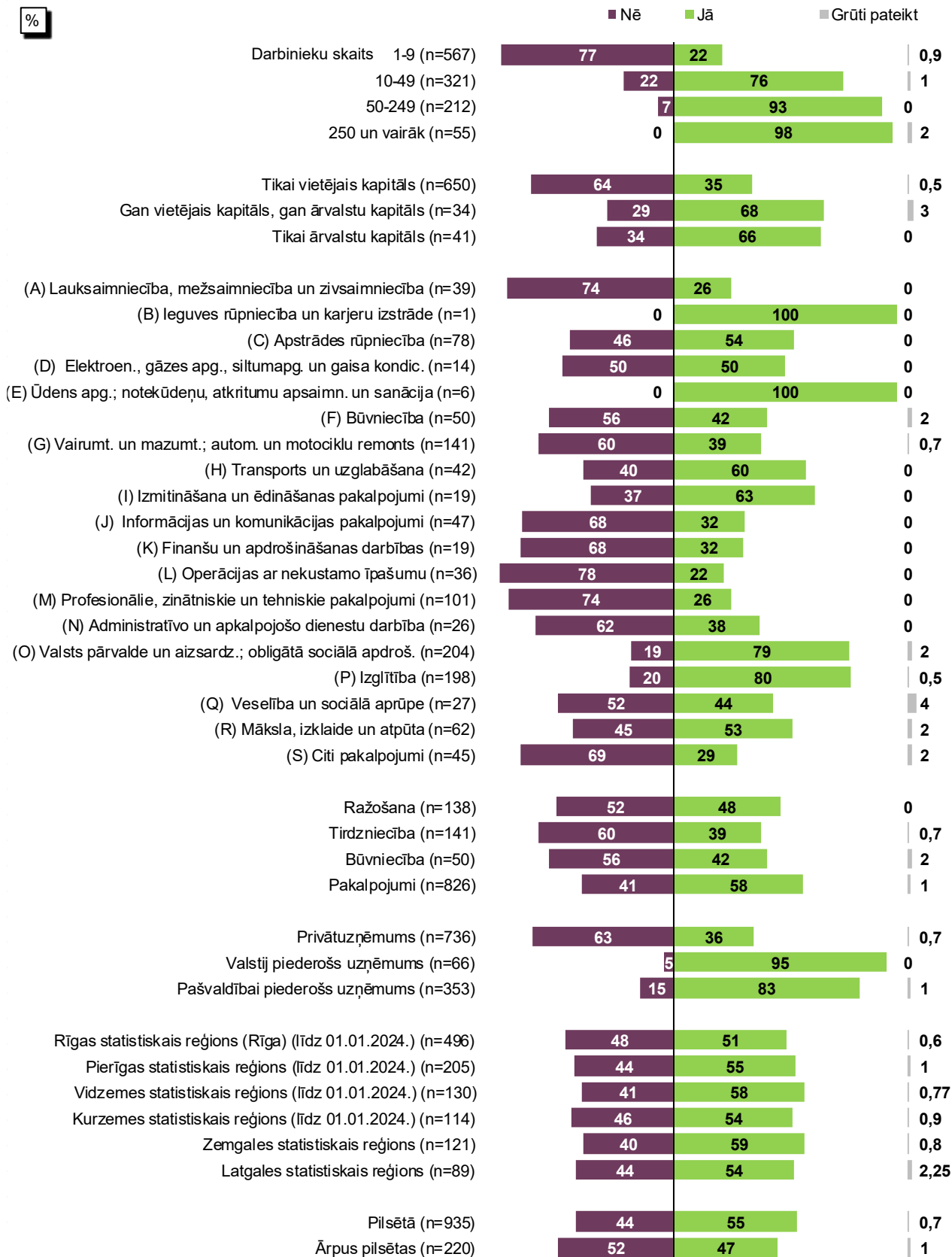

No aptaujātajiem respondentiem daudz aktīvāk pēdējo 3 gadu laikā darba sludinājumus publicē tie uzņēmumi, iestādes un organizācijas, kuru darbinieku skaits pārsniedz 10 darbiniekus – atkarībā no darbinieku skaita apakšgrupas, darba sludinājumus publicējuši 76% respondentu (10-49 darbinieku) vai pat 93% respondentu (50-249 darbinieku) (skatīt 3. grafiku). Savukārt uzņēmumos, iestādēs vai organizācijās, kur darbinieku skaits ir no 1 līdz 9 darbiniekiem, darba sludinājumi pēdējo 3 gadu laikā ir publicēti daudz retāk, attiecīgi, 22% respondentu šajā grupā. Salīdzinot aptaujas rezultātus pēc respondentu piederības privātuzņēmumam, valsts uzņēmumam vai pašvaldības uzņēmumam, redzams, ka privātuzņēmumi daudz retāk nekā valsts vai pašvaldības uzņēmumi pēdējo 3 gadu laikā ir publicējuši darba sludinājumus (attiecīgi, privātuzņēmumu grupā tie ir 36% respondentu, kamēr, piemēram, pašvaldībai piederošu uzņēmumu grupā tie ir 83% respondentu).

3. grafiks

F1. Vai Jūsu uzņēmums, iestāde vai organizācija pēdējo trīs gadu laikā ir publicējis darba sludinājumus?

Sociāldemogrāfisko grupu atbilžu sadalījums

Bāze: respondenti attiecīgajās grupās (skatīt "n=" grafikā)

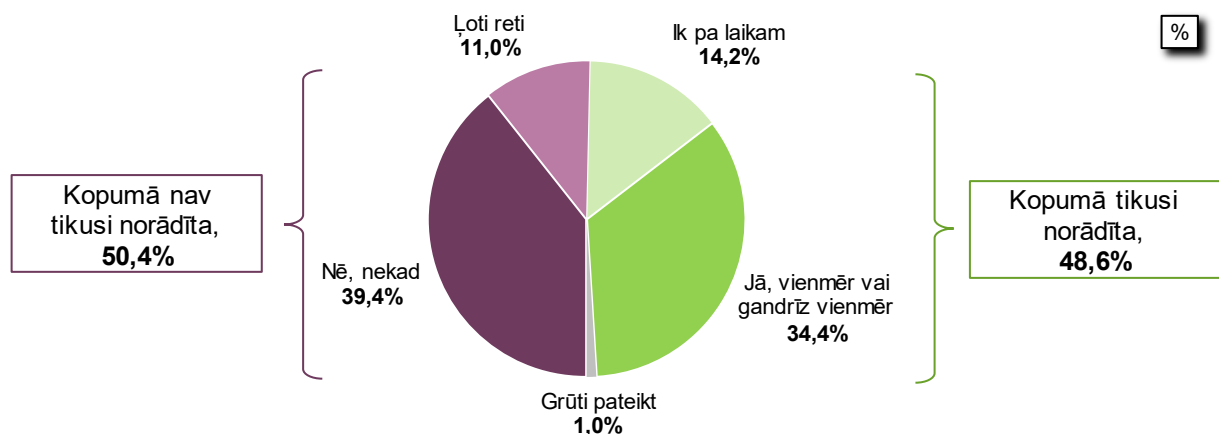
Procentuālais sadalījums aprēķināts no nesvērtiem datiem

Savukārt, analizējot rezultātus saimnieciskās darbības jomas (pēc NACE) apakšgrupās, biežākie sludinājumu publicētāji ir valsts pārvaldes un aizsardzības, un obligātās sociālās apdrošināšanas jomas (kods "O") un izglītības jomas (kods "P") uzņēmumi, iestādes un organizācijas (attiecīgi, 79% un 80%).

No tiem respondentiem, kuru uzņēmums, iestāde vai organizācija pēdējo 3 gadu laikā ir publicējuši darba sludinājumus, **kopumā gandrīz 49%** (34% - "jā, vienmēr vai gandrīz vienmēr"; 14% - "ik pa laikam) **atbildējuši, ka sludinājumos tikusi norādīta kādas svešvalodu prasmes nepieciešamība** (skatīt 4. grafiku). 50% gadījumu svešvalodu prasmju nepieciešamība kopumā nav tikusi norādīta (40% - "nē, nekad"; 11% - ļoti reti). 1% respondentu uz šo jautājumu nav varējuši sniegt atbildi ("grūti pateikt").

4. grafiks

F2. Vai Jūsu uzņēmuma, iestādes vai organizācijas pēdējo trīs gadu laikā publicētajos darba sludinājumos ir tikusi norādīta kādas svešvalodas prasmes nepieciešamība?

Bāze: respondenti, kuru uzņēmums, iestāde vai organizācija pēdējo 3 gadu laikā ir publicējis darba sludinājumus, n=621 (nesvērts respondentu skaits)

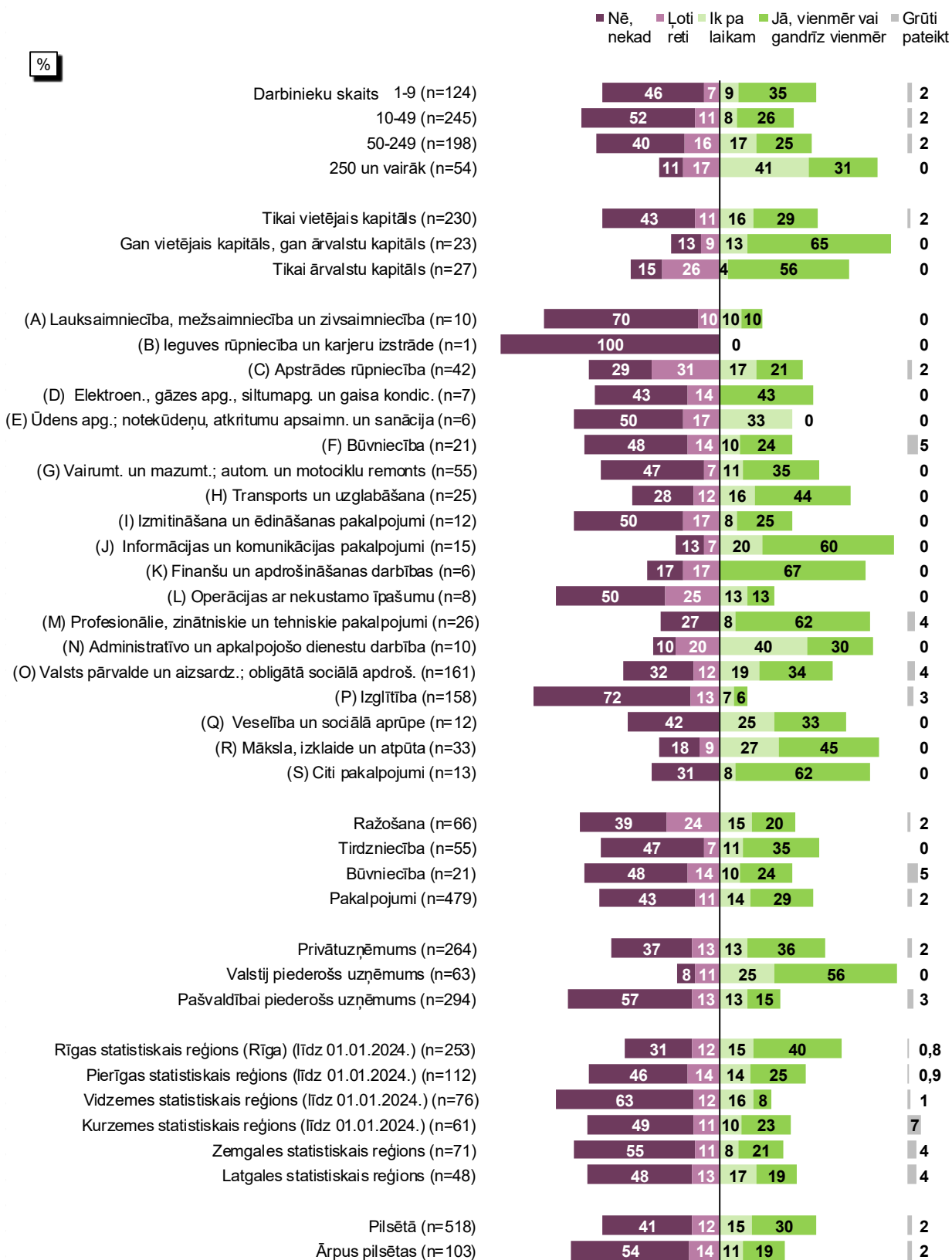
Procentuālais sadalījums aprēķināts no svērtiem datiem (dati svērti pēc NACE koda un statistiskā reģiona, <https://www.csp.gov.lv/lv/statistiskie-regioni>)

Salīdzinot rezultātus sociāldemogrāfiskajās grupās, atkarībā no respondentu piederības privātuzņēmumam vai, piemēram, pašvaldības uzņēmumam, redzams, ka privātuzņēmumu publicētajos darba sludinājumos svešvalodas prasība norādīta biežāk nekā pašvaldības uzņēmumu publicētajos darba sludinājumos, attiecīgi, kopumā norādījuši 49% (privātuzņēmumi) vai tikai 28% (pašvaldības uzņēmumi) respondenti (skatīt 5. grafiku).

5. grafiks

F2. Vai Jūsu uzņēmuma, iestādes vai organizācijas pēdējo trīs gadu laikā publicētajos darba sludinājumos ir tikusi norādīta kādas svešvalodas prasmes nepieciešamība?

Sociāldemogrāfisko grupu atbilžu sadalījums

Bāze: respondenti, kuru uzņēmums, iestāde vai organizācija pēdējo 3 gadu laikā ir publicējis darba sludinājumus, attiecīgajās grupās (skatīt "n=" grafikā)

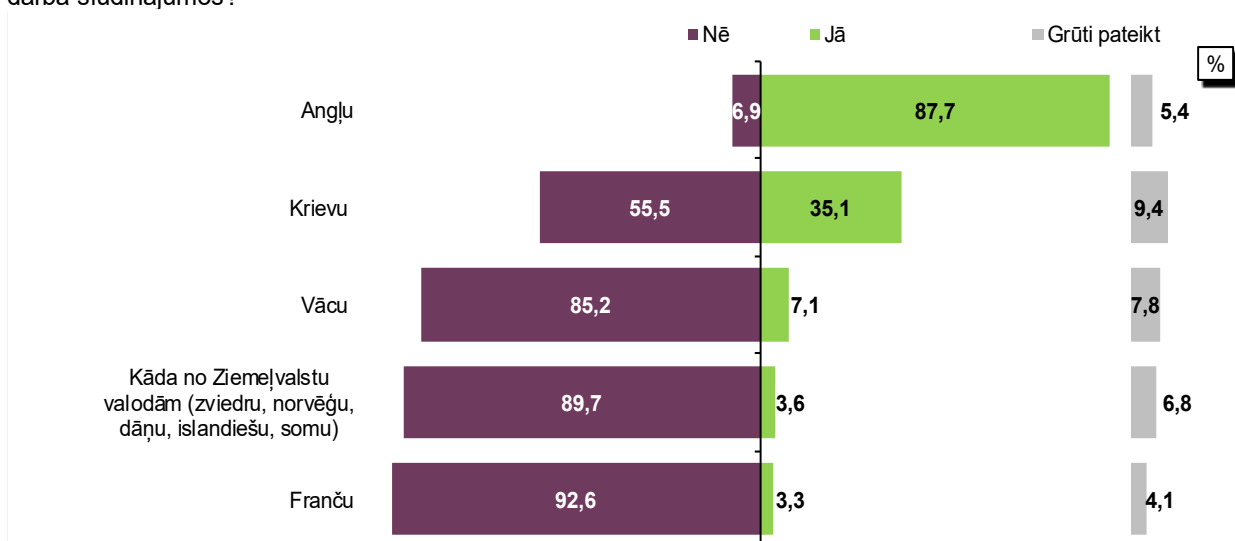
Procentuālais sadalījums aprēķināts no nesvērtiem datiem

Atšķirības sniegtajās atbildēs novērojamas arī starp tiem darba devējiem, kuri atrodas Rīgas statistiskajā reģionā, un tiem, kuri atrodas citos statistiskajos reģionos. 56% Rīgas statistiskajam reģionam piederīgie darba devēji norāda, ka ir iekļāvuši svešvalodu prasmju nepieciešamību pēdējo 3 gadu laikā publicētajos darba sludinājumos, kamēr, piemēram, Pierīgas statistiskā reģiona darba devēji tā atbildējuši vien 39% gadījumu, vai Vidzemes – vien 24% gadījumu.

Vaicāti norādīt, kādu valodu prasmes respondentu pārstāvētais uzņēmums, iestāde vai organizācija pēdējo 3 gadu laikā ir norādījuši darba sludinājumos, **visbiežāk norādītā valodas prasme**, kā redzams 6. grafikā, **ir angļu** (darba sludinājumos norādījuši 88% respondentu). Krievu valodas prasmju nepieciešamību pēdējo 3 gadu laikā publicētajos darba sludinājumos norādījuši 35% respondentu (attiecīgi, nav norādījuši 56%; nav atbildes – 10%). Vācu valodas prasmju nepieciešamību norādījuši 7% no respondentiem, kuri pēdējo 3 gadu laikā publicētajos sludinājumos ir norādījuši kādas svešvalodas prasmes nepieciešamību (85% nav norādījuši, 8% nav atbildes (“grūti pateikt”)). Kādas no Ziemeļvalstu valodu prasmēm pēdējo 3 gadu laikā publicētajos darba sludinājumos norādījuši 4% respondentu (90% nav norādījuši, 7% nav atbildes (“grūti pateikt”)); un 3% respondentu pēdējo 3 gadu laikā publicētajos darba sludinājumos ir norādījuši franču valodas prasmes (attiecīgi, 93% nav norādījuši, bet 4% nav atbildes (“grūti pateikt”)).

6. grafiks

F3. Kādu valodu prasmes Jūsu uzņēmums, iestāde vai organizācija pēdējo 3 gadu laikā ir norādījis savos darba sludinājumos?

Bāze: respondenti, kuru uzņēmums, iestāde vai organizācija pēdējo 3 gadu laikā publicētajos darba sludinājumos, visdrīzāk ir norādījuši kādas svešvalodas prasmes nepieciešamību, n=351 (nesvērts respondentu skaits).

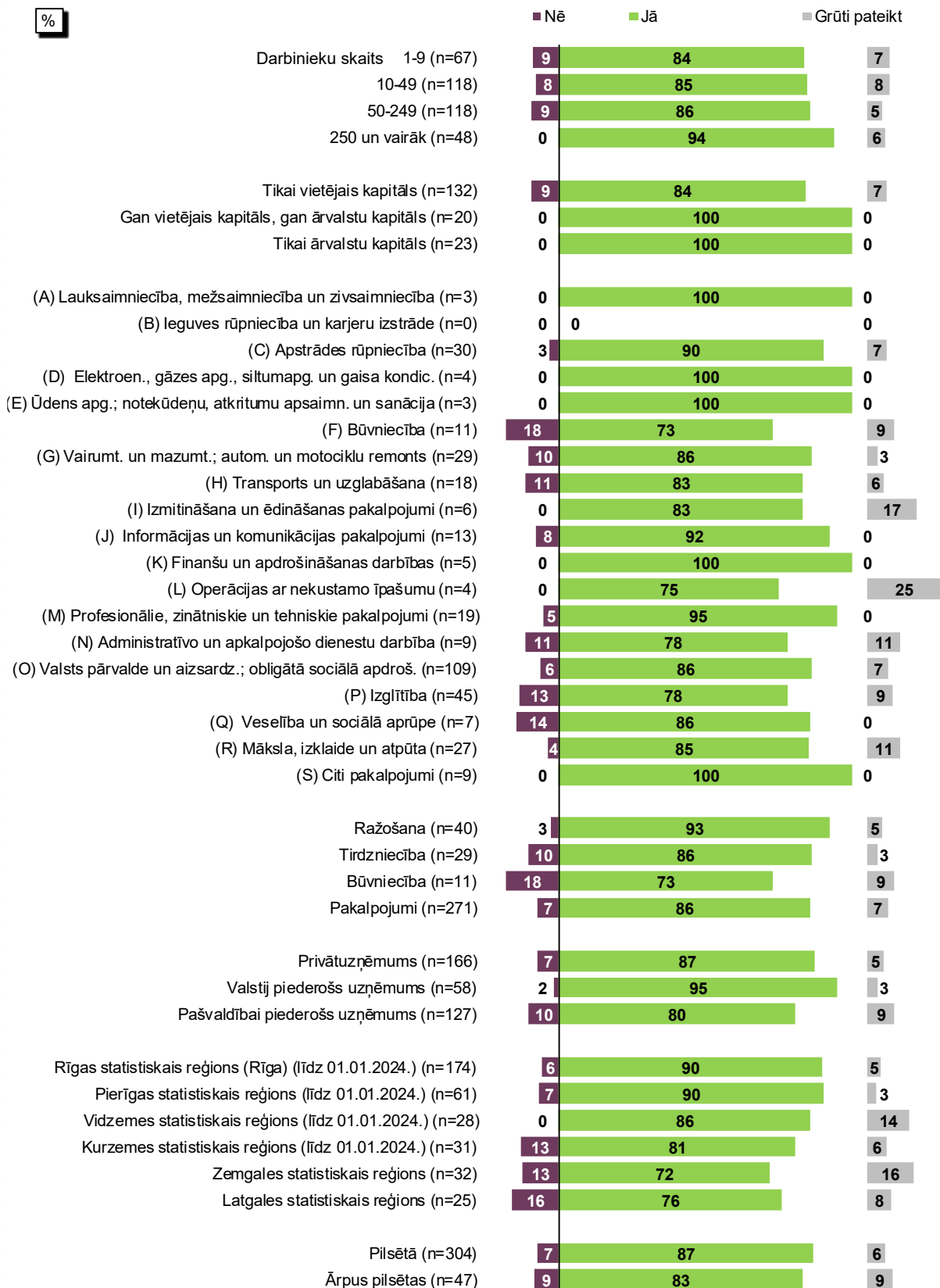
Procentuālais sadalījums aprēķināts no svērtiem datiem (dati svērti pēc NACE koda un statistiskā reģiona, <https://www.csp.gov.lv/lv/statistikie-regoni>).

Analizējot sociāldemogrāfisko grupu atbildes, to uzņēmumu, iestāžu un organizāciju īpatsvars, kuri norādījuši angļu valodas prasmes darba sludinājumos, savās apakšgrupās, ir līdzīgs kopējo rezultātu īpatsvaram (skatīt 7. grafiku).

7. grafiks

F3. Kādu valodu prasmes Jūsu uzņēmums, iestāde vai organizācija pēdējo 3 gadu laikā ir norādījis savos darba sludinājumos? - **Angļu**

Sociāldemogrāfisko grupu atbilžu sadalījums

Bāze: respondenti, kuru uzņēmums, iestāde vai organizācija pēdējo 3 gadu laikā publicētajos darba sludinājumos ir norādījuši kādas svešvalodas prasmes nepieciešamību, attiecīgajās grupās (skatīt "n=" grafikā)

Procentuālais sadalījums aprēķināts no nesvērtiem datiem

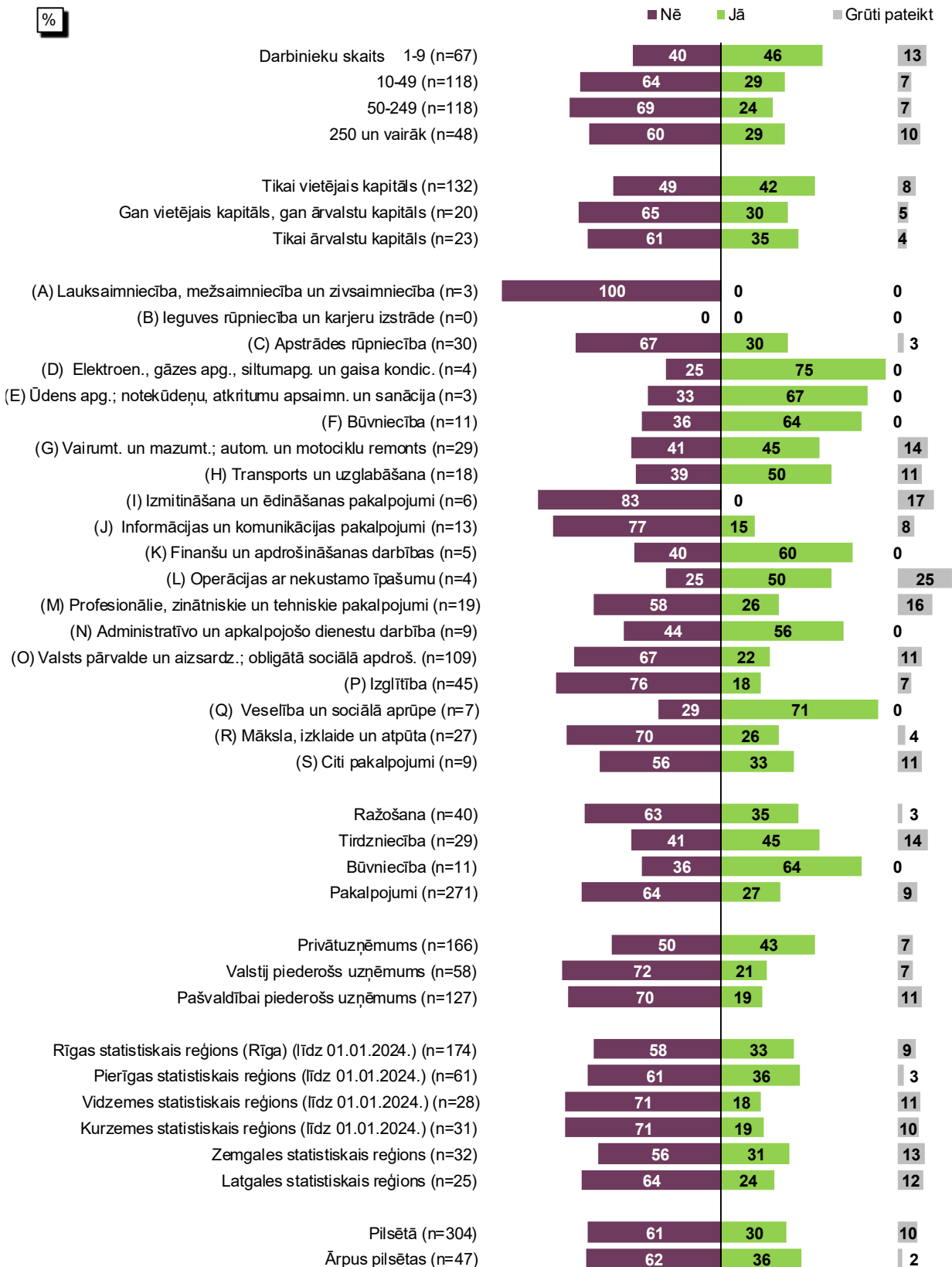
Kā redzams 8. grafikā, nedaudz citādāk ir ar krievu valodas prasmju norādīšanu darba sludinājumos – salīdzinot rezultātus apakšgrupās, redzams, ka krievu valodas prasmes sludinājumos biežāk ir norādījuši privātuzņēmumi (43%), ja salīdzina ar valsts un pašvaldībai piederošiem uzņēmumiem (attiecīgi, 21% un 19%). Savukārt krievu valodas prasmju nepieciešamību salīdzinoši mazāk darba sludinājumos norādījuši valsts pārvaldes un aizsardzības, un obligātās sociālās apdrošināšanas jomu (NACE kods "O") pārstāvošie darba devēji (22%).

Tā kā pārējās svešvalodas (vācu, Ziemeļvalstu un franču) darba sludinājumos norādītas salīdzinoši reti, par tām sociāldemogrāfisko atbilžu sadalījumu iespējams apskatīt pielikumā (9., 10. un 11. grafiks.).

8. grafiks

F3. Kādu valodu prasmes Jūsu uzņēmums, iestāde vai organizācija pēdējo 3 gadu laikā ir norādījis savos darba sludinājumos? - **Krievu**

Sociāldemogrāfisko grupu atbilžu sadalījums

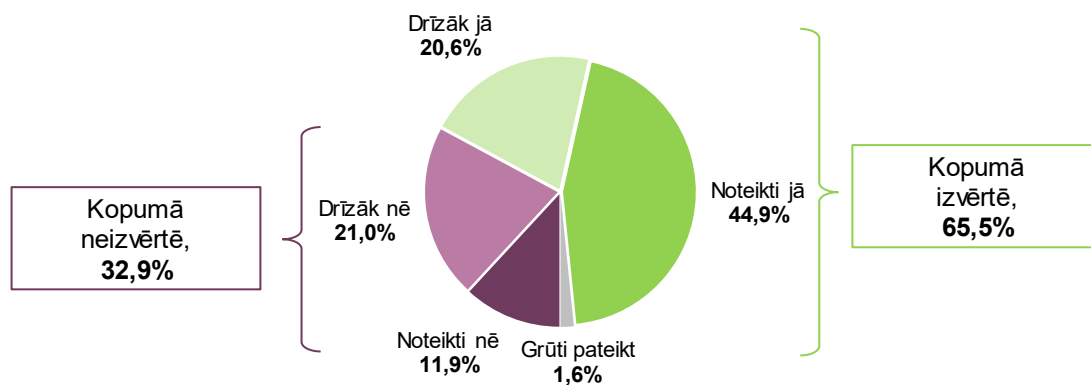
Bāze: respondenti, kuru uzņēmums, iestāde vai organizācija pēdējo 3 gadu laikā publicētajos darba sludinājumos, ir norādījuši kādas svešvalodas prasmes nepieciešamību, attiecīgajās grupās (skatīt "n=" grafikā)

Procentuālais sadalījums aprēķināts no nesvērtiem datiem

Atbildot uz jautājumu “Vai, publicējot darba sludinājumu, Jūsu uzņēmums, iestāde vai organizācija vienmēr izvērtē svešvalodas prasmju nepieciešamību konkrētajam amatam?”, no tiem respondentiem, kuru pārstāvētais uzņēmums, iestāde vai organizācija pēdējo 3 gadu laikā ir publicējuši darba sludinājumus, **66% atzīst, ka kopumā izvērtē svešvalodas prasmju nepieciešamību konkrētajam amatam** (skatīt 12. grafiku), tai skaitā 45% noteikti izvērtē, un 21% - drīzāk izvērtē. Attiecīgi, 33% respondentu atzīst, ka viņu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā kopumā neizvērtē svešvalodu prasmju nepieciešamību konkrētajam amatam (noteikti neizvērtē 12% gadījumu, savukārt drīzāk neizvērtē 21% gadījumu). 2% respondentu norādījuši, ka nezina, vai svešvalodu izvērtēšana viņu darba vietās notiek.

12. grafiks

F4. Vai, publicējot darba sludinājumu, Jūsu uzņēmums, iestāde vai organizācija vienmēr izvērtē svešvalodas prasmju nepieciešamību konkrētajam amatam?

Bāze: respondenti, kuru uzņēmums, iestāde vai organizācija pēdējo 3 gadu laikā ir publicējis darba sludinājumus, n=621 (nesvērts respondentu skaits)

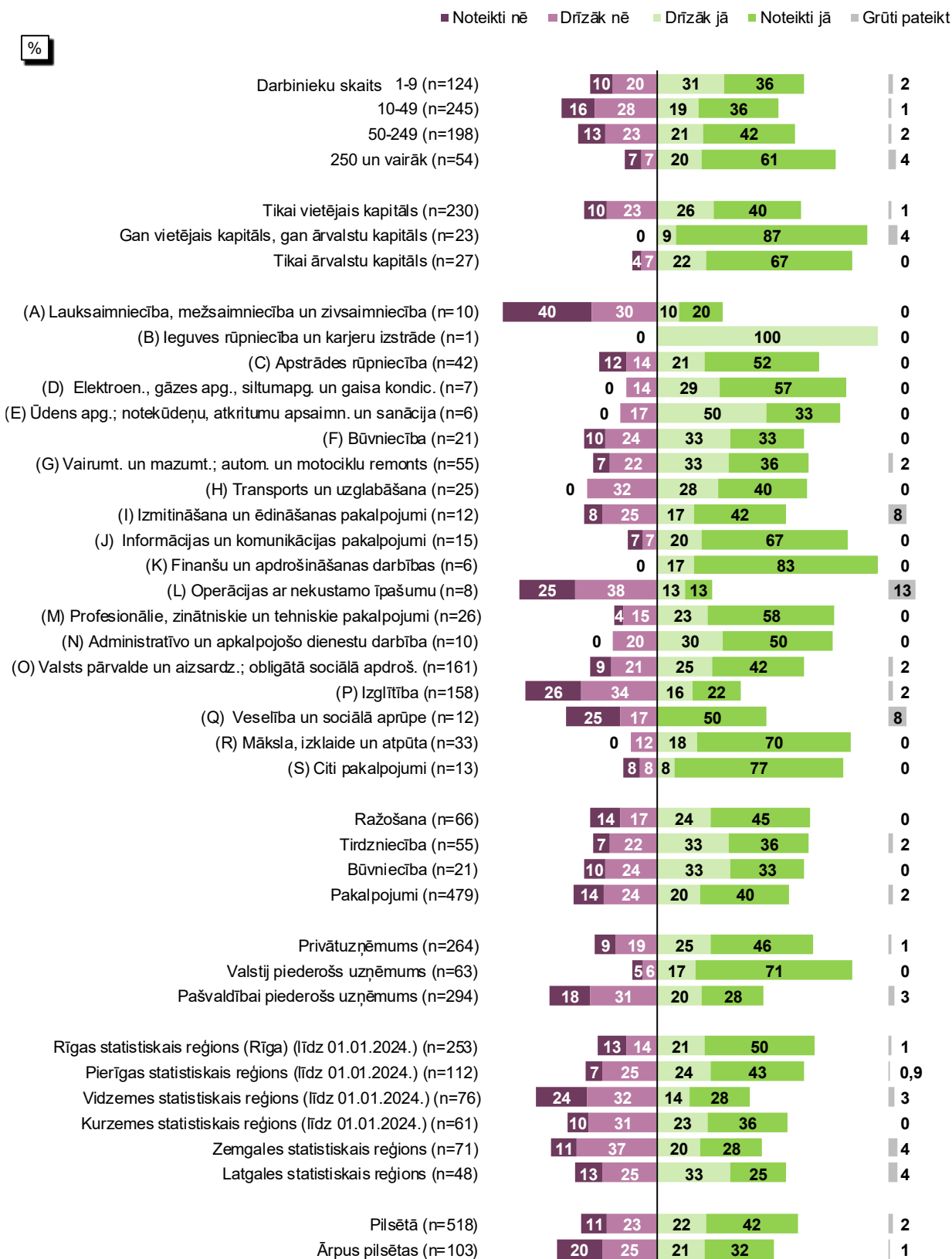
Procentuālais sadalījums aprēķināts no svērtiem datiem (dati svērti pēc NACE koda un statistiskā reģiona, <https://www.csp.aov.lv/lv/statistikie-reģioni>)

Salīdzinot rezultātus sociāldemogrāfiskajās grupās (skat. 13. grafiku), redzams, ka lielāks īpatsvars ar tiem darba devējiem, kuri kopumā izvērtē svešvalodu nepieciešamību konkrētajam amatam pirms darba sludinājuma publicēšanas, ir darbavietās, kur darbinieku skaits pārsniedz 250 darbiniekus (kopumā izvērtē 81%). Taču, piemēram, izglītības jomā (NACE kods “P”) respondentu, kuru darbavietās kopumā izvērtē svešvalodu nepieciešamību, īpatsvars ir daudz mazāks (38%). Analizējot uzņēmumus pēc to piederības, redzams, ka privātuzņēmumu grupā to darba devēju īpatsvars, kuri kopumā izvērtē svešvalodu nepieciešamību, ir diezgan tuvs kopējo rezultātu īpatsvaram (71%), valstij piederošo uzņēmumu vidū šis īpatsvars ir lielāks (88%), bet pašvaldību uzņēmumiem tas ir salīdzinoši zemāks (48%).

13. grafiks

F4. Vai, publicējot darba sludinājumu, Jūsu uzņēmums, iestāde vai organizācija vienmēr izvērtē svešvalodas prasību nepieciešamību konkrētajam amatam?

Sociāldemogrāfisko grupu atbilžu sadalījums

Bāze: respondenti, kuru uzņēmums, iestāde vai organizācija pēdējo 3 gadu laikā ir publicējis darba sludinājumus, attiecīgajās grupās (skatīt "n=" grafikā)

Procentuālais sadalījums aprēķināts no nesvērtiem datiem

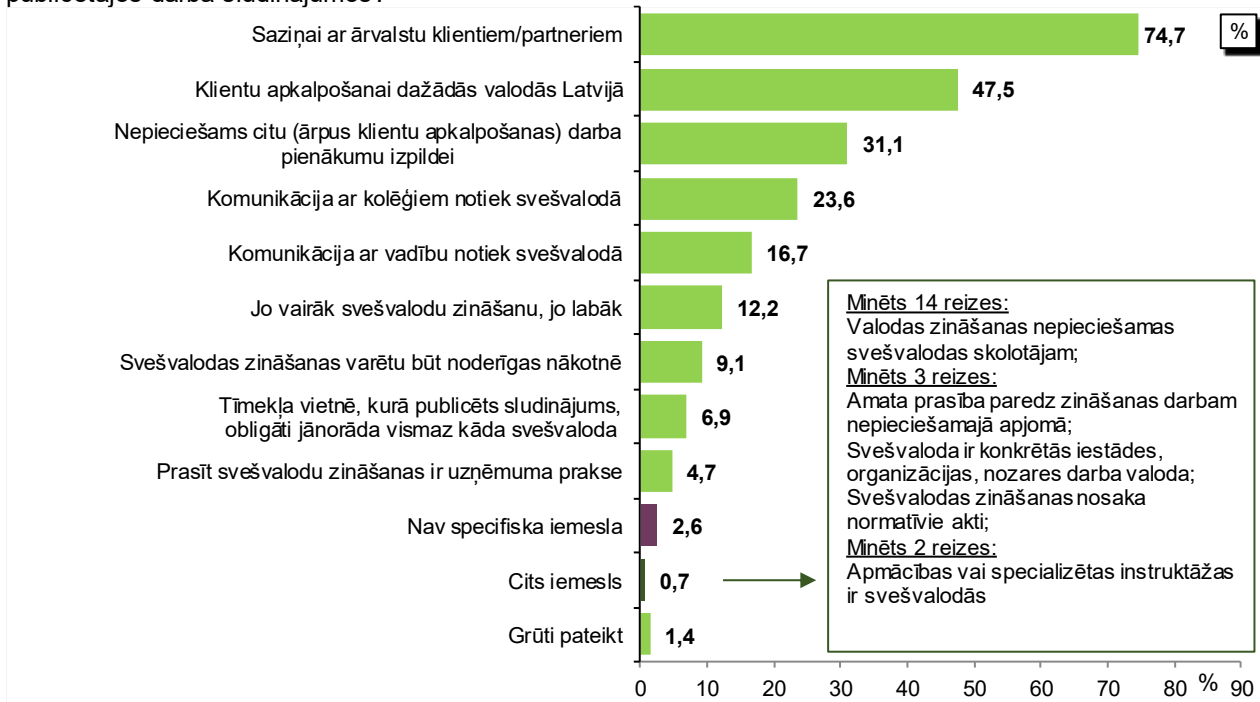
2. Iemesli svešvalodu prasmju nepieciešamībai darba vietā

Pētījuma ietvaros septembrī aptaujātajiem Latvijas darba devējiem lūdza paust viedokli par to, kādi ir iemesli svešvalodu prasmju nepieciešamībai publicētajos darba sludinājumos, un kāpēc svešvalodu prasmju nepieciešamība netiek izvērtēta pirms to iekļaušanas darba sludinājumos.

Aptaujas dati liecina, ka (skatīt 14. grafiku) **visbiežāk** uzņēmuma, iestādes vai organizācijas publicētajos darba sludinājumos **svešvalodu prasmes nepieciešamas saziņai ar ārvalstu klientiem un partneriem**. Šo iemeslu norādījuši 75% no respondentiem, kuru pārstāvēto uzņēmumu, iestāžu vai organizāciju pēdējo 3 gadu laikā publicētajos darba sludinājumos norādīta svešvalodu prasmju nepieciešamība. Otrs biežāk norādītais iemesls ir klientu apkalpošanai dažādās valodās Latvijā (48% respondentu), savukārt kā trešais biežāk minētais iemesls ir, ka šīs prasmes nepieciešamas citu (ārpus klientu apkalpošanas) darba pienākumu izpildei (minēts 31% gadījumu). 24% darba devēju norāda, ka komunikācija ar kolēģiem notiek svešvalodā, savukārt 17% gadījumu svešvalodā notiek komunikācija ar vadību – tāpēc uzņēmuma, iestādes vai organizācijas publicētajos darba sludinājumos kā nepieciešamas tiek norādītas svešvalodas prasmes. Retāk ir minēti tie iemesli, kas mazāk saistīti ar saziņu, bet drīzāk ar darba devēja uzskatiem, proti, 12% respondentu norāda, ka svešvalodu prasmju nepieciešamība viņu publicētajos darba sludinājumos norādīta, jo “jo vairāk svešvalodu zināšanu, jo labāk”; 9% - ka svešvalodu zināšanas varētu būt noderīgas nākotnē; 5% - ka prasīt svešvalodu zināšanas ir uzņēmuma prakse. 7% respondentu norāda, ka svešvalodu prasmju nepieciešamību viņu darbavietas publicētajos sludinājumos tiek norādītas tīmekļa vietnes, kurā publicēts sludinājums, dēļ, jo obligāti jānorāda vismaz kāda svešvaloda. 3% respondentu norāda, ka svešvalodu prasmju nepieciešamības norādei darba sludinājumos nav specifiska iemesla, 0,7% - ka iemesls ir cits (atbilžu uzskaitījums redzams 14. grafikā), savukārt 1% respondentu nav atbildes uz šo jautājumu (“grūti pateikt”).

14. grafiks

F5. Kādi ir iemesli svešvalodu prasmju nepieciešamībai Jūsu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā publicētajos darba sludinājumos?

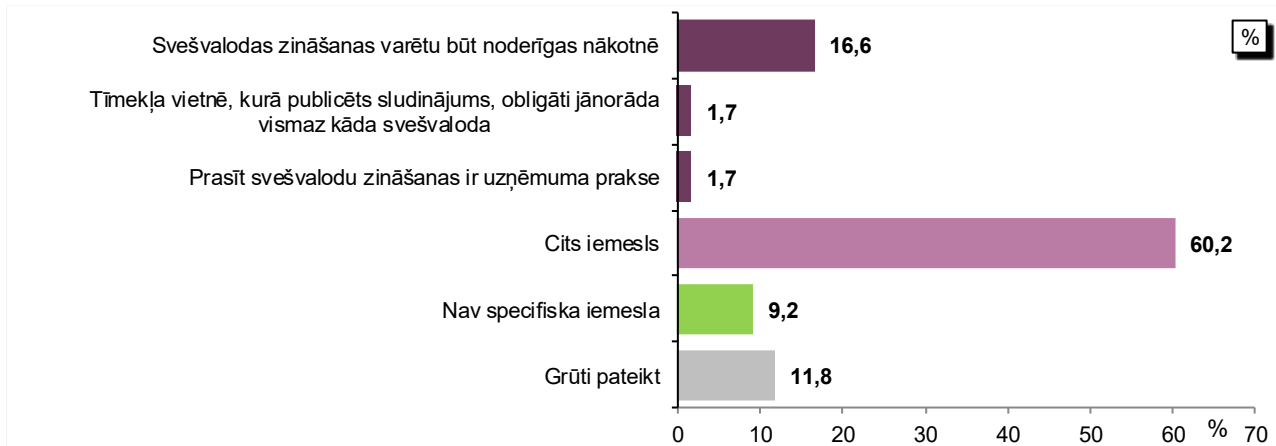

Bāze: respondenti, kuru uzņēmums, iestāde vai organizācija pēdējo 3 gadu laikā publicētajos darba sludinājumos visdrīzāk ir norādījuši kādas svešvalodas prasmes nepieciešamību, n=351 (nesvērts respondentu skaits)
Procentuālais sadalījums aprēķināts no svērtiem datiem (dati svērti pēc NACE koda un statistiskā reģiona, <https://www.csp.gov.lv/lv/statistikie-regioni>)
Tā kā katrs respondents varēja norādīt vairāk nekā vienu atbildi, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

Vaicāti, kādi ir **iesmesli, kāpēc** uzņēmumā, iestādē vai organizācijā **netiek izvērtēta svešvalodu prasmju nepieciešamība, pirms tās tiek norādītas darba sludinājumos**, no piedāvātajiem atbilžu variantiem **17% respondentu**, kuru uzņēmumā, iestādē vai organizācijā kopumā neizvērtē svešvalodas prasmju nepieciešamību konkrētajam amatam, **norādījuši, ka svešvalodas zināšanas varētu būt noderīgas nākotnē** (skatīt 15. grafiku). Krietni mazāk respondentu (vien nepilni 2%) norāda, ka tīmekļa vietnē, kurā publicēts sludinājums, obligāti jānorāda vismaz kāda svešvaloda, kā arī – ka prasīt svešvalodu zināšanas ir uzņēmuma prakse. Vislielākā respondentu daļa (60%) norādījuši, ka iemesls ir cits (šīs respondentu atbildes redzamas 15. grafikā). 9% respondentu atzīst, ka tam, kāpēc uzņēmumā, iestādē vai organizācijā netiek izvērtēta svešvalodu prasmju nepieciešamība, pirms tās tiek norādītas darba sludinājumos, nav īpaša iemesla. Gandrīz 12% respondentu nav atbildes uz šo jautājumu (“grūti pateikt”).

15. grafiks

F6. Kāpēc Jūsu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā netiek izvērtēta svešvalodu prasmju nepieciešamība, pirms tās tiek norādītas darba sludinājumos?

Bāze: respondenti, kuru uzņēmumā, iestādē vai organizācijā kopumā neizvērtē svešvalodas prasmju nepieciešamību konkrētajam amatam, n=224 (nesvērts respondentu skaits)

Procentuālais sadalījums aprēķināts no svērtiem datiem (dati svērti pēc NACE koda un statistiskā reģiona, <https://www.csp.gov.lv/lv/statistikie-regioni>)

Tā kā katrs respondents varēja norādīt vairāk nekā vienu atbildi, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

Atbilžu varianta "Cits iemesls" atšifrējums: darba vietā pēc svešvalodu prasmēm nav nepieciešamības (minēts 16 reizes); amata līmenim un veicamajiem pienākumiem pašsaprotama prasība (minēts 3 reizes); prasība zināt svešvalodu ierobežotu pretendentu, jo ir speciālistu deficīts (minēts 2 reizes); darbinieki apgūst latviešu zīmju valodu (minēts 1 reizi); svešvalodu zināšanas nepieciešamas, kontaktējoties ar pacientiem, kuri pārvalda krievu valodu (minēts 1 reizi); manā uzņēmumā strādā pedagogi, likums nenosaka šādu prasību pedagogiem (minēts 1 reizi)

3. Svešvalodas nepietiekamas pārvaldīšanas ietekme uz kandidāta pieņemšanu darbā

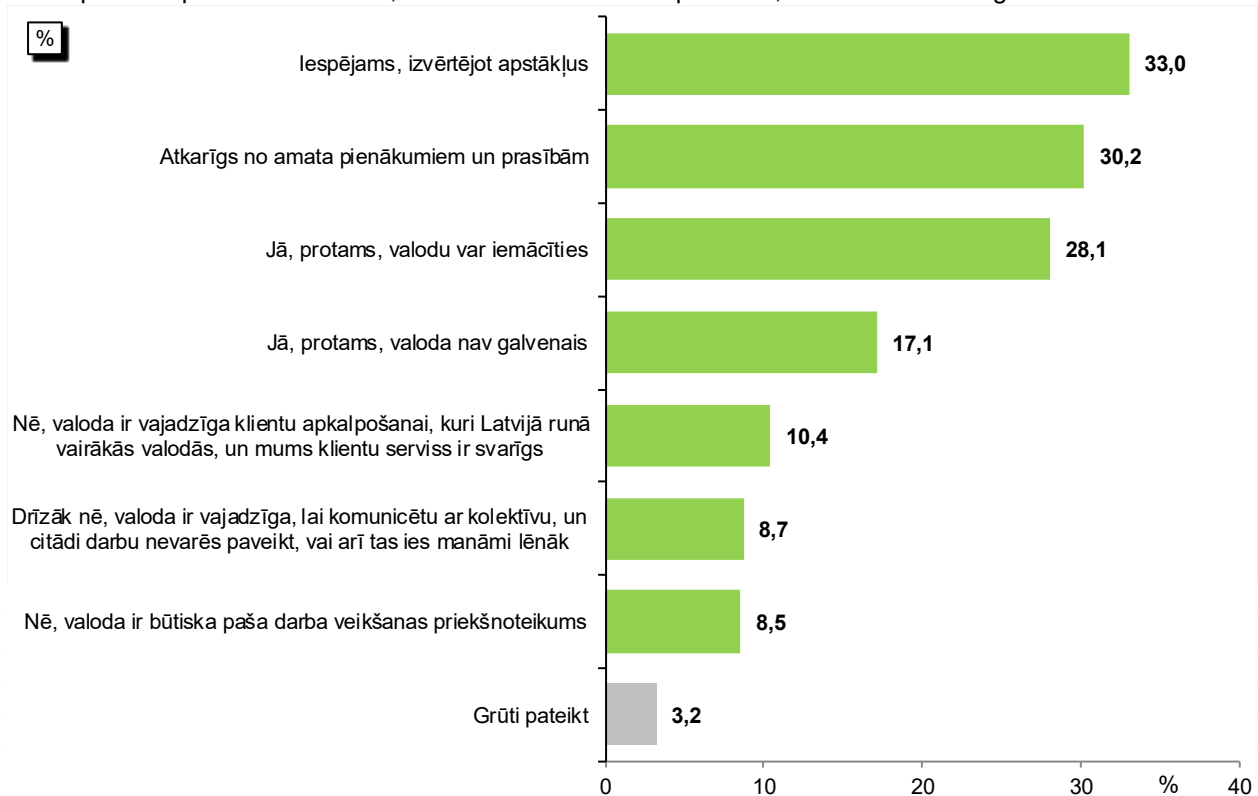
Aptaujātajiem darba devējiem bija jāizsaka viedoklis par iespēju pieņemt darbā kandidātu gadījumā, ja viņš nepārvalda vai nepietiekamā līmenī pārvalda prasīto svešvalodu, bet kandidātam ir citas prasmes, kas var būt noderīgas.

Kā redzams 16. grafikā, trešdaļa (33%) no tiem darba devējiem, kuru uzņēmums iestāde vai organizācija pēdējo 3 gadu laikā ir publicējuši darba sludinājumus, norāda, ka **šāda iespēja ir pieļaujama, izvērtējot apstākļus**. Līdzīgi bieži norādīts arī, ka tas atkarīgs no amata prasībām (norādīts 30% gadījumu). 28% respondentu norāda, ka valodu var iemācīties, tāpēc, jā, viņu uzņēmums, iestāde vai organizācija pieņemtu darbā šādu kandidātu. 17% respondentu norādījuši, ka, protams, šādu kandidātu viņi darbā pieņemtu, jo valoda nav galvenais.

Argumenti, kas kopumā raksturo kandidāta nepieņemšanu darbā šādos apstākļos, norādīti visretāk, proti: kandidāts darbā netiktu pieņemts, jo valoda ir vajadzīga klientu apkalpošanai, kuri Latvijā runā vairākās valodās, un darba devējam klientu serviss ir svarīgs (10%); 9% respondentu norāda, ka drīzāk šādu kandidātu darbā nepieņemtu, jo valoda ir vajadzīga, lai komunicētu ar kolektīvu, un citādi darbus nevarēs paveikt, vai arī tas ies manāmi lēnāk. 9% respondentu norādījuši, ka kandidātu, kurš nepārvalda vai nepietiekamā līmenī pārvalda prasīto svešvalodu, kaut arī viņam būtu citas prasmes, kas var būt noderīgas, darbā nepieņemtu, jo valoda ir būtiska paša darba veikšanas priekšnoteikums. 3% respondentu norāda, ka viņiem nav atbildes uz šo jautājumu ("grūti pateikt").

16. grafiks

F7. Vai Jūsu uzņēmums, iestāde vai organizācija pieņemtu darbā kandidātu, kurš nepārvalda vai nepietiekamā līmenī pārvalda prasīto svešvalodu, bet kandidātam ir citas prasmes, kas var būt noderīgas?

Bāze: respondenti, kuru uzņēmums, iestāde vai organizācija pēdējo 3 gadu laikā ir publicējis darba sludinājumus, n=621 (nesvērts respondentu skaits)

Procentuālais sadalījums aprēķināts no svērtiem datiem (dati svērti pēc NACE koda un statistiskā reģiona, <https://www.csp.gov.lv/lv/statistiskie-regioni>)

Tā kā katrs respondents varēja norādīt vairāk nekā vienu atbildi, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

Analizējot datus respondentu apakšgrupās 17. grafikā redzams, ka jo lielāks darbinieku skaits uzņēmumā, jo biežāk darba devēji atzīmējuši, ka kandidāta pieņemšana darbā gadījumā, ja trūkst attiecīgo svešvalodu zināšanu, atkarīga no amata pienākumiem un prasībām. Savukārt darba devēji ar mazu darbinieku skaitu (1-9 darbinieki) biežāk nekā darba devēji ar lielāku darbinieku skaitu atzīmējuši, ka šādu kandidātu darbā nepieņemtu, jo valoda vajadzīga klientu apkalpošanai, kuri Latvijā runā vairākās valodās, un klientu serviss viņiem ir svarīgs.

Skatoties pēc NACE, redzams, ka vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības jomā (kods "G") biežāk minētās atbildes izkārtojas citādāk nekā kopējos rezultātos. Te, atbildot uz jautājumu, vai pieņemtu darbā kandidātu, kurš nepārvalda vai nepietiekamā līmenī pārvalda prasīto svešvalodu, biežāk minētā atbilde ir "Jā, protams, valodu var iemācīties". Valsts pārvaldes un aizsardzības (kods "O") un Izglītības (kods "P") jomās biežāk minētā atbilde ir, ka tas atkarīgs no amata pienākumiem un prasībām.

Izvērtējot respondentu sniegtās atbildes atkarībā no tā, kuru svešvalodu viņi ir norādījuši darba sludinājumos pēdējo 3 gadu laikā, atbildes kopumā ir diezgan līdzīgas, tomēr darba

devēji, kuri sludinājumos norādījuši krievu valodas zināšanu nepieciešamību, biežāk nekā darba devēji, kuri sludinājumos norādījuši angļu valodas zināšanu nepieciešamību, ir norādījuši atbildi “Nē, valoda ir vajadzīga klientu apkalpošanai, kuri Latvijā runā vairākās valodās”.

17. grafiks

F7. Vai Jūsu uzņēmums, iestāde vai organizācija pieņemtu darbā kandidātu, kurš nepārvalda vai nepietiekamā līmenī pārvalda prasīto svešvalodu, bet kandidātam ir citas prasmes, kas var būt noderīgas?

Sociāldemogrāfisko grupu atbilžu sadalījums

- Iespējams, izvērtējot apstākļus
- Atkarīgs no amata pienākumiem un prasībām
- Jā, protams, valodu var iemācīties
- Jā, protams, valoda nav galvenais
- Nē, valoda ir vajadzīga klientu apkalpošanai, kuri Latvijā runā vairākās valodās, un mums klientu serviss ir svarīgs

Darbinieku skaits	%				
	Iespējams, izvērtējot apstākļus	Atkarīgs no amata pienākumiem un prasībām	Jā, protams, valodu var iemācīties	Jā, protams, valoda nav galvenais	Nē, valoda ir vajadzīga klientu apkalpošanai, kuri Latvijā runā vairākās valodās, un mums klientu serviss ir svarīgs
1-9 (n=374)	33	22	26	19	14
10-49 (n=217)	30	30	26	18	4
50-249 (n=164)	25	41	22	17	2
250 un vairāk (n=50)	43	43	30	15	4
Tikai vietējais kapitāls (n=446)	36	29	29	17	10
Gan vietējais kapitāls, gan ārvalstu kapitāls (n=32)	48	22	35	13	4
Tikai ārvalstu kapitāls (n=36)	33	41	11	7	11
(A) Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība (n=19)	20	30	40	20	0
(B) Ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde (n=1)	0	0	0	100	0
(C) Apstrādes rūpniecība (n=59)	55	40	14	10	7
(D) Elektroen., gāzes apg., siltumapg. un gaisa kondic. (n=11)	43	14	14	14	14
(E) Ūdens apg.; notekūdeņu, atkritumu apsaimn. un sanācija (n=4)	17	50	50	0	0
(F) Būvniecība (n=35)	24	14	38	19	5
(G) Vairumt. un mazumt.; autom. un motociklu remonts (n=105)	29	31	35	18	7
(H) Transports un uzglabāšana (n=32)	48	44	20	8	8
(I) Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi (n=13)	42	25	8	17	17
(J) Informācijas un komunikācijas pakalpojumi (n=38)	53	13	27	13	0
(K) Finanšu un apdrošināšanas darbības (n=14)	33	67	17	0	33
(L) Operācijas ar nekustamo īpašumu (n=20)	38	25	38	13	0
(M) Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi (n=75)	42	31	38	15	19
(N) Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība (n=16)	30	40	30	20	10
(O) Valsts pārvalde un aizsardz.; obligātā sociālā apdroš. (n=152)	27	35	28	19	1
(P) Izglītība (n=110)	17	35	17	21	1
(Q) Veselība un sociālā aprūpe (n=20)	0	0	42	42	17
(R) Māksla, izklaide un atpūta (n=55)	61	36	21	15	3
(S) Citi pakalpojumi (n=26)	15	23	23	8	38
Ražošana (n=94)	44	36	21	12	6
Tirdzniecība (n=105)	29	31	35	18	7
Būvniecība (n=35)	24	14	38	19	5
Pakalpojumi (n=571)	29	33	24	18	5
Privātuzņēmums (n=526)	37	29	27	16	11
Valstij piederošs uzņēmums (n=62)	30	46	29	13	0
Pašvaldībai piederošs uzņēmums (n=217)	24	33	22	20	1
Rīgas statistiskais reģions (Rīga) (līdz 01.01.2024.) (n=388)	30	32	25	15	10
Pierīgas statistiskais reģions (līdz 01.01.2024.) (n=137)	38	34	17	20	2
Vidzemes statistiskais reģions (līdz 01.01.2024.) (n=72)	25	29	24	24	1
Kurzemes statistiskais reģions (līdz 01.01.2024.) (n=71)	34	38	36	13	3
Zemgales statistiskais reģions (n=81)	27	27	31	20	1
Latgales statistiskais reģions (n=56)	21	44	25	17	4
Pilsētā (n=672)	31	33	25	18	6
Ārpus pilsētas (n=133)	26	34	24	17	3
Sludinājumā norādītā valoda					
Angļu (n=302)	36	40	25	12	8
Krievu (n=107)	34	36	24	21	21

Bāze: respondenti, kuru uzņēmums, iestāde vai organizācija pēdējo 3 gadu laikā ir publicējis darba sludinājumus, attiecīgajās grupās (skatīt "n=" grafikā)

Tā kā katrs respondents varēja norādīt vairāk nekā vienu atbildi, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

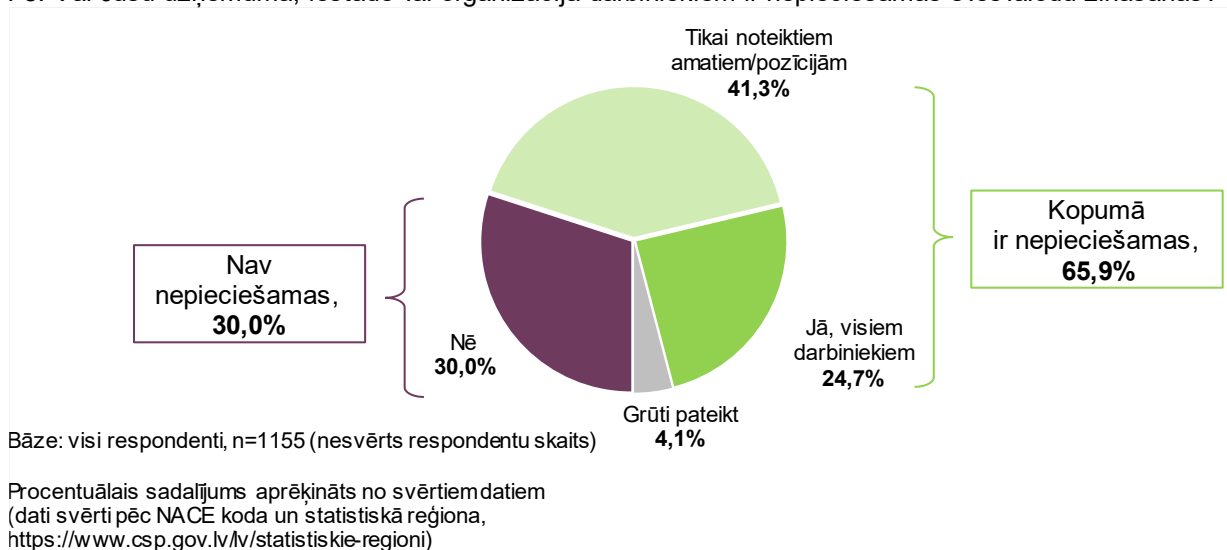
Procentuālais sadalījums aprēķināts no nesvērtiem datiem. Grafikā redzams piecas biežāk minētās respondentu atbildes

4. Uzņēmumā, iestādē vai organizācijā darbiniekiem nepieciešamās svešvalodu zināšanas

Respondentiem 2024. gada pētījumā lūdza norādīt, vai darbiniekiem viņu uzņēmumos, iestādēs vai organizācijās ir nepieciešamas svešvalodu zināšanas, un kuru tieši svešvalodu zināšanas ir nepieciešamas. 18. grafikā ir redzams, ka no visiem darba devējiem 66% norāda, ka svešvalodu zināšanas viņu darbiniekiem kopumā ir nepieciešamas: 41% norāda, ka nepieciešamas ir tikai noteiktiem amatiem/ pozīcijām, kamēr 25% norāda, ka tās ir nepieciešamas visiem darbiniekiem. Gandrīz trešdaļa jeb 30% aptaujāto darba devēju norādījuši, ka viņu darbiniekiem nav nepieciešamas svešvalodas zināšanas. 4% norādījuši “grūti pateikt”.

18. grafiks

F8. Vai Jūsu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā darbiniekiem ir nepieciešamas svešvalodu zināšanas?

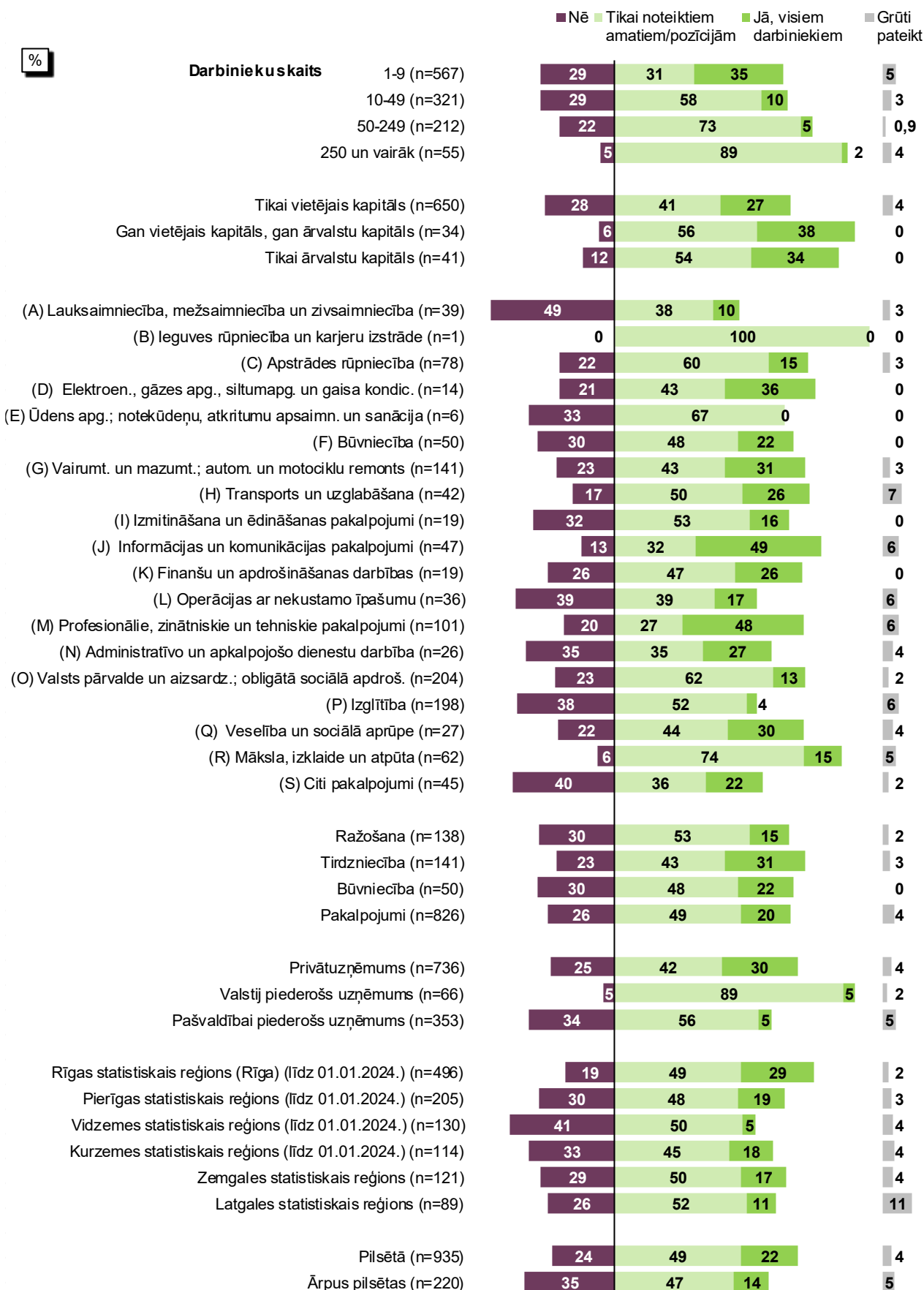

Salīdzinot rezultātus dažādās respondentu apakšgrupās (skatīt 19. grafiku), redzams, ka uzņēmumos, iestādēs un organizācijās, kur darbinieku skaits ir no 1 līdz 9 darbiniekiem, biežāk ir norādīts, ka svešvalodu zināšanas nepieciešamas visiem darbiniekiem (35% gadījumu), savukārt, jo darbinieku skaita ziņā lielāks uzņēmums, iestāde vai organizācija, jo biežāk norādīts, ka svešvalodu zināšanas nepieciešamas tikai noteiktiem amatiem/ pozīcijām. Uzņēmumos, iestādēs un organizācijās ar 250 un vairāk darbiniekiem ievērojami mazāks respondentu īpatsvars - tikai 6% respondentu – norādījuši, ka svešvalodu zināšanas nav nepieciešamas, kamēr citās darbinieku skaita apakšgrupās (1-9 darbinieki, 10-49 darbinieki, 50-249 darbinieki) šādu atbildi snieguši no 22% līdz 29% respondentu.

19. grafiks

F8. Vai Jūsu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā darbiniekiem ir nepieciešamas svešvalodu zināšanas?

Sociāldemogrāfisko grupu atbilžu sadalījums

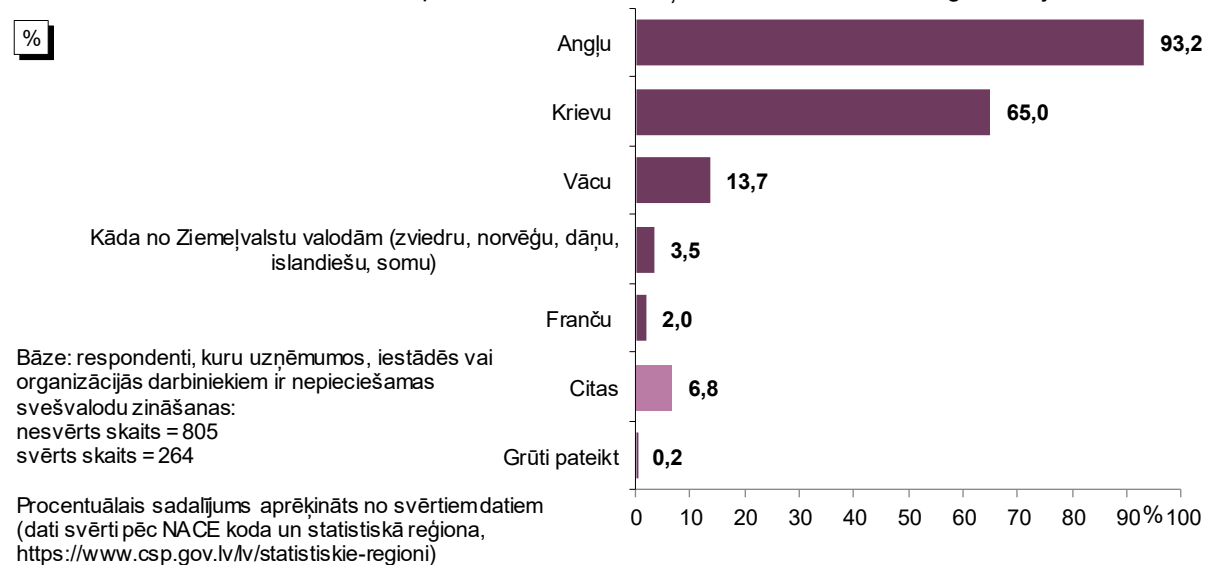
Bāze: respondenti attiecīgajās grupās (skatīt "n=" grafikā)

Procentuālais sadalījums aprēķināts no nesvērtiem datiem

Kā redzams 20. grafikā, **visbiežāk aptaujāto darba devēju darbiniekiem ir nepieciešamas angļu valodas zināšanas** – tās norādījuši 93% no respondentiem, kuru uzņēmumos, iestādēs vai organizācijās darbiniekiem ir nepieciešamas svešvalodu zināšanas. Šajā grafikā redzams, ka salīdzinoši bieži ir nepieciešama arī krievu valoda (norādījuši 65% respondentu). Pārējo valodu nepieciešamība norādīta krietni retāk: vācu valodas – 14%; kāda no Ziemeļvalstu valodām (zviedru, norvēģu, dāņu, islandiešu, somu) – 4%; franču – 2%; citas valodas (7%).

20. grafiks

F9. Kuru svešvalodu zināšanas ir nepieciešamas Jūsu uzņēmuma, iestādes vai organizācijas darbiniekiem?

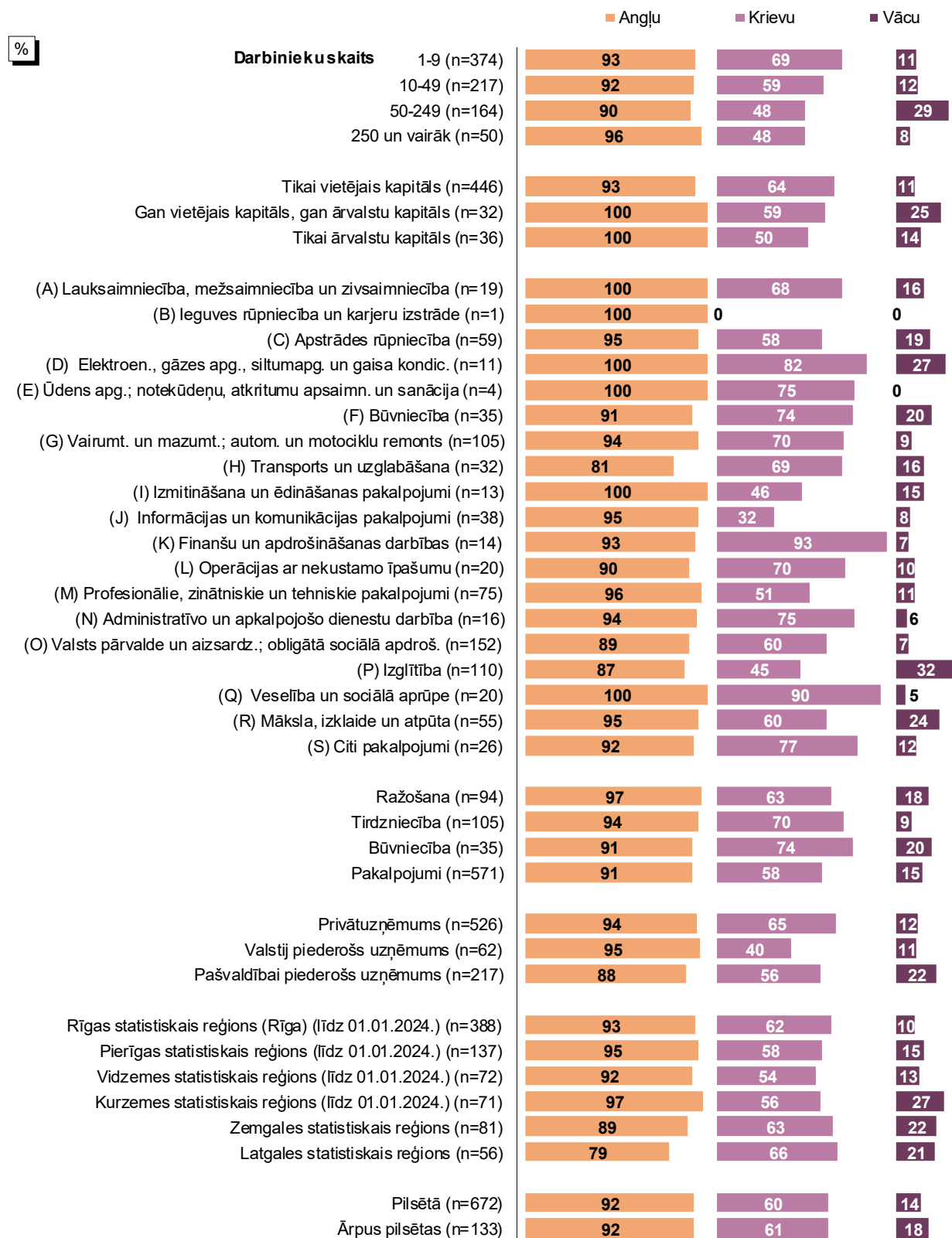
Tā kā katrs respondents varēja norādīt vairāk nekā vienu atbildi, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

21. grafikā apskatāmi rezultāti respondentu apakšgrupās, analizējot to respondentu sniegtās atbildes, kuri norādījuši, ka viņu darbiniekiem nepieciešamas angļu, krievu un vācu svešvalodas zināšanas. To respondentu īpatsvars, kuri norādījuši, ka darbiniekiem nepieciešamas angļu valodas zināšanas, ir līdzīgs respondentu īpatsvaram kopējos rezultātos. Šie rezultāti pastiprina angļu valodas nozīmīgumu darba vidē - iepriekš attēlotajā 7. grafikā angļu valodu darba sludinājumos izvēlas norādīt pārliecinošs respondentu vairākums visās apakšgrupās. Angļu valodas zināšanas par nepieciešamām uzskata, ne tikai gatavojot darba sludinājumu saturu, bet arī praktiski strādājot darba vidē dažādos uzņēmumos, iestādēs un organizācijās.

21. grafiks

F9. Kuru svešvalodu zināšanas ir nepieciešamas Jūsu uzņēmuma, iestādes vai organizācijas darbiniekiem?

Sociāldemogrāfisko grupu atbilžu sadalījums

Bāze: respondenti, kuru uzņēmumos, iestādēs vai organizācijās darbiniekiem ir nepieciešamas svešvalodu zināšanas, attiecīgajās grupās (skatīt "n=" grafikā)

Tā kā katrs respondents varēja norādīt vairāk nekā vienu atbildi, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

Procentuālais sadalījums aprēķināts no nesvērtiem datiem

Grafikā redzamas darba devēju trīs biežāk atzīmētās svešvalodas, kuru zināšanas nepieciešamas viņu darbiniekiem

Krievu valodas zināšanas vairāk nepieciešamas mazajos uzņēmumos ar nelielu darbinieku skaitu (1-9 darbinieki un 10-49 darbinieki). Tāpat krievu valodas zināšanas biežāk nepieciešamas tirdzniecības nozares uzņēmumiem un privātuzņēmumiem.

Vācu valodas zināšanas visbiežāk norādījuši darba devēji, kuru darbinieku skaits uzņēmumā ir 50-249 darbinieki, darba devēji, kas pārstāv izglītības jomu (NACE kods "P"), kā arī darba devēji no pašvaldības uzņēmumiem.

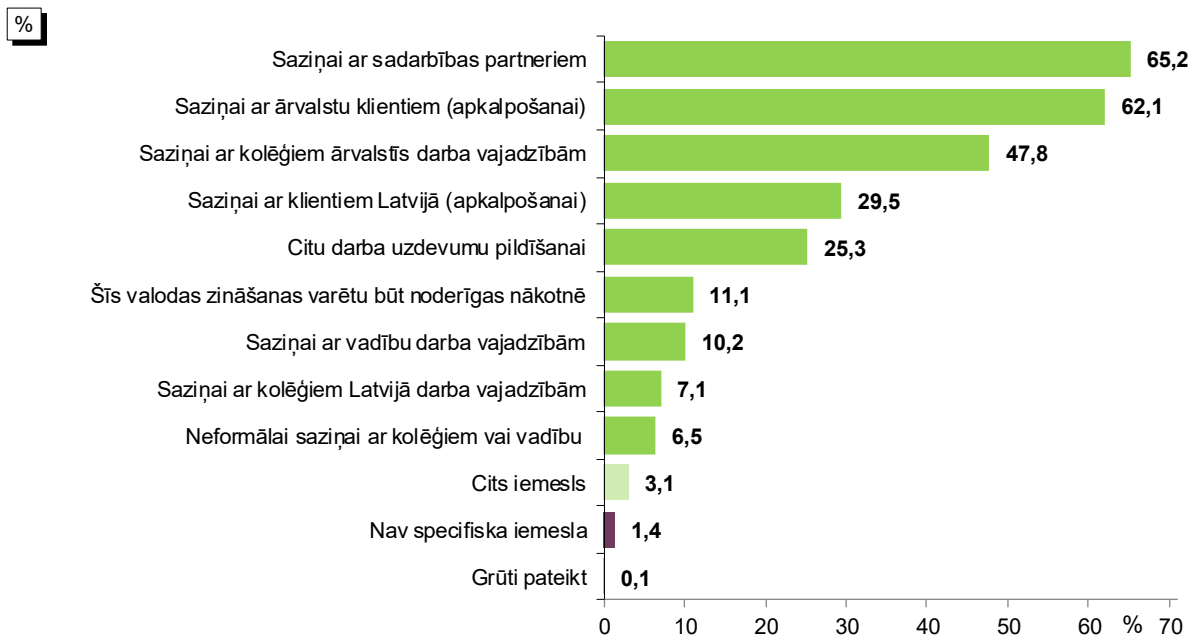
5. Iemesli konkrētās svešvalodas zināšanu nepieciešamībai uzņēmumā, iestādē vai organizācijā

Darba devējiem, kuri bija norādījuši, ka viņu uzņēmumos, iestādēs vai organizācijās ir nepieciešamas kādas no svešvalodu zināšanām, bija jānorāda arī iemesli, kāpēc konkrētās valodas zināšanas viņu uzņēmumos, iestādēs vai organizācijās ir nepieciešamas.

Kā redzams 22. grafikā, **kā divi svarīgākie angļu valodas zināšanu iemesli norādīti “saziņai ar sadarbības partneriem” (65%) un “saziņai ar ārvalstu klientiem (apkalpošanai)” (62%)**. Salīdzinoši mazāk (48%) respondentu norādījuši, ka angļu valodas zināšanas viņu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā ir nepieciešamas, lai sazinātos ar kolēģiem ārvalstīs darba vajadzībām, savukārt aptuveni 30% respondentu norādījuši, ka angļu valodas zināšanas nepieciešamas arī saziņai ar klientiem Latvijā (apkalpošanai). Ceturtdaļa respondentu (25%) norādījuši, ka angļu valodas zināšanas viņu darbiniekiem ir nepieciešamas citu darba uzdevumu pildīšanai. 11% darba devēju uzskata, ka angļu valodas zināšanas varētu būt noderīgas nākotnē, savukārt 10% min, ka angļu valoda ir nepieciešama saziņai ar vadību darba vajadzībām. 10% robežu nesasniedz tādi angļu valodas zināšanu nepieciešamības iemesli kā saziņa ar kolēģiem Latvijā darba vajadzībām (7%) un neformāla saziņa ar kolēģiem un vadību (7%). 3% norādījuši, ka iemesls ir cits (šo atbilžu uzskaitījums redzams 22. grafikā). Savukārt 1% respondentu bija jāatzīst, ka angļu valodas zināšanu nepieciešamībai viņu uzņēmumos, iestādēs vai organizācijās nav specifiska iemesla.

22. grafiks

F10.2. Kāpēc Jūsu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā ir nepieciešamas angļu valodas zināšanas?

Bāze: respondenti, kuru uzņēmumos, iestādēs vai organizācijās darbiniekiem ir nepieciešamas angļu valodas zināšanas: nesvērts skaits = 743, svērts skaits = 246

Procentuālais sadalījums aprēķināts no svērtiem datiem (dati svērti pēc NACE koda un statistiskā reģiona, <https://www.csp.gov.lv/lv/statistikie-regioni>)

Tā kā katrs respondents varēja norādīt vairāk nekā vienu atbildi, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

Atbilžu varianta "Cits iemesls" atšifrējums: angļu valodas mācīšanai (angļu valodas skolotājam šādas zināšanas ir nepieciešamas) (minēts 20 reizes); dalībai starptautiskos projektos (minēts 8 reizes); dalībai konferencēs, semināros,ursos, apmācībās (minēts 6 reizes); kvalifikācijas iegūšana un uzturēšana, kas tiek nodrošināta citās ES valstīs (minēts 3 reizes). Katrs turpmāk uzskaitītais iemesls minēts 2 reizes: darbs ar ES projektiem; ERASMUS programmās un mācībās; informācijas iegūšana no ārvalstu uzņēmumiem, pieredzes paplašināšana; saziņai ar Latvijā dzīvi uzsākušajām svešautiešu ģimenēm un bērniem. Katrs turpmāk uzskaitītais iemesls minēts 1 reizi: datorprogrammu lietošanai; ķīniešu, vjetnemiešu, ukraiņu tautības audzēkņiem bieži angļu valodā ir vieglāk saprast nekā latviešu; mēs esam valodu centrs; nepilngadīgo personu uzklaušanai; saziņai ar specifisku ražošanas materiālu, komplektējošo detaļu piegādi; saziņai ar ārvalstu kompetentajām iestādēm; saziņai ar skolēniem reemigrantiem; semināros, kur nenodrošina tulkošanu; starptautisko organizāciju prasību orģinālteksts ir pieejams tikai angļu valodā; viens no pakalpojumiem ir tulkošana

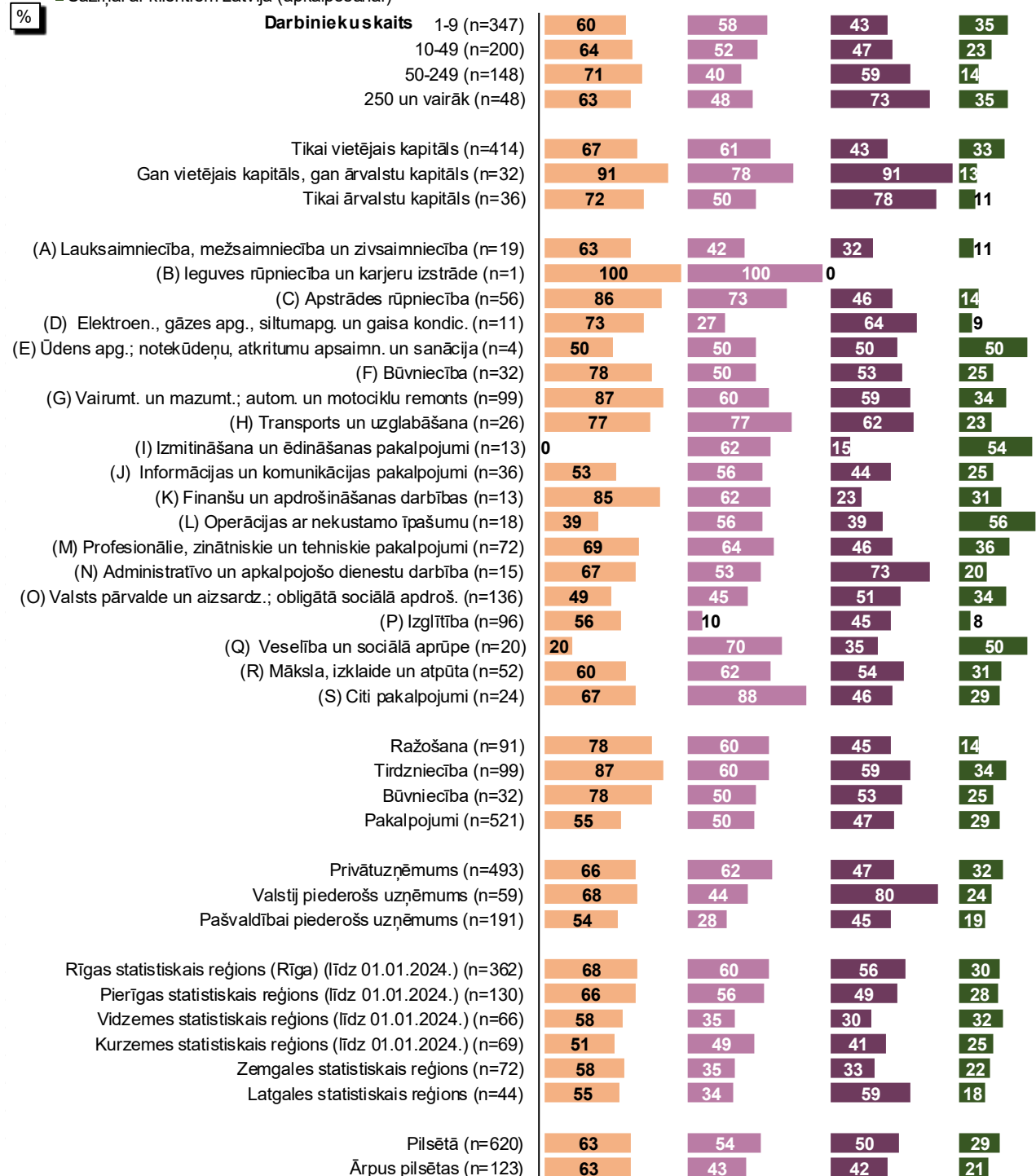
23. grafikā redzami četri biežāk atzīmētie angļu valodas nepieciešamības iemesli, izdalīti sociāldemogrāfiskajās grupās: saziņai ar sadarbības partneriem; saziņai ar ārvalstu klientiem (apkalpošanai); saziņai ar kolēģiem ārvalstīs darba vajadzībām; saziņai ar klientiem Latvijā (apkalpošanai). Grafikā redzams, ka, piemēram, jo lielāks darbinieku skaits uzņēmumā, jo vairāk angļu valoda nepieciešama saziņai ar kolēģiem ārvalstīs darba vajadzībām. Vai, piemēram, ka valsts pārvaldes un aizsardzības, un obligātās sociālās apdrošināšanas jomā (pēc NACE kods "O") biežāk minētais iemesls no šiem četriem ir nevis saziņa ar sadarbības partneriem, bet saziņa ar kolēģiem ārvalstīs darba vajadzībām. Izglītības jomā (pēc NACE kods "P"), savukārt, saziņa ar ārvalstu klientiem (apkalpošana) un saziņa ar klientiem Latvijā ir daudz mazāk svarīgāki iemesli angļu valodas zināšanai, salīdzinot ar kopējiem rezultātiem.

23. grafiks

F10.2. Kāpēc Jūsu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā ir nepieciešamas angļu valodas zināšanas?

Sociāldemogrāfisko grupu atbilžu sadalījums, 1. daļa

- Saziņai ar sadarbības partneriem
- Saziņai ar ārvalstu klientiem (apkalpošanai)
- Saziņai ar kolēģiem ārvalstīs darba vajadzībām
- Saziņai ar klientiem Latvijā (apkalpošanai)

Bāze: respondenti, kuru uzņēmumos, iestādēs vai organizācijās darbiniekiem ir nepieciešamas angļu valodas zināšanas, attiecīgajās grupās (skatīt "n=" grafikā)

Procentuālais sadalījums aprēķināts no nesvērtiem datiem

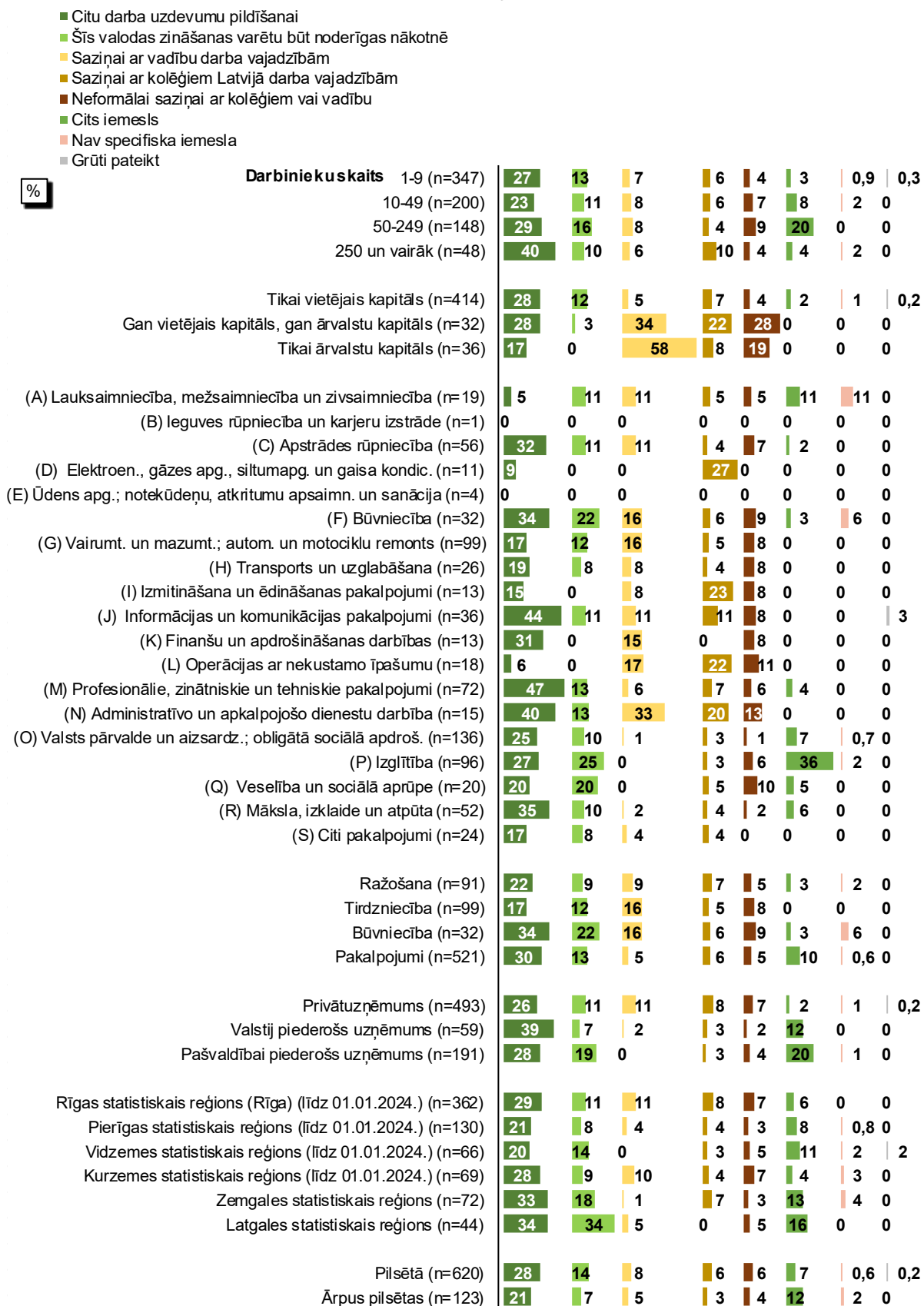
Tā kā katrs respondents varēja norādīt vairāk nekā vienu atbildi, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%

Pārējie iemesli angļu valodas zināšanu nepieciešamībai un izkārtojums pēc to minēšanas biežuma dažādās sociāldemogrāfiskajās grupās norādīti 24. grafikā.

24. grafiks

F10.2. Kāpēc Jūsu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā ir nepieciešamas angļu valodas zināšanas?

Sociāldemogrāfisko grupu atbilžu sadalījums, 2. daļa

Bāze: respondenti, kuru uzņēmumos, iestādēs vai organizācijās darbiniekiem ir nepieciešamas angļu valodas zināšanas, attiecīgajās grupās (skatīt "n=" grafikā)

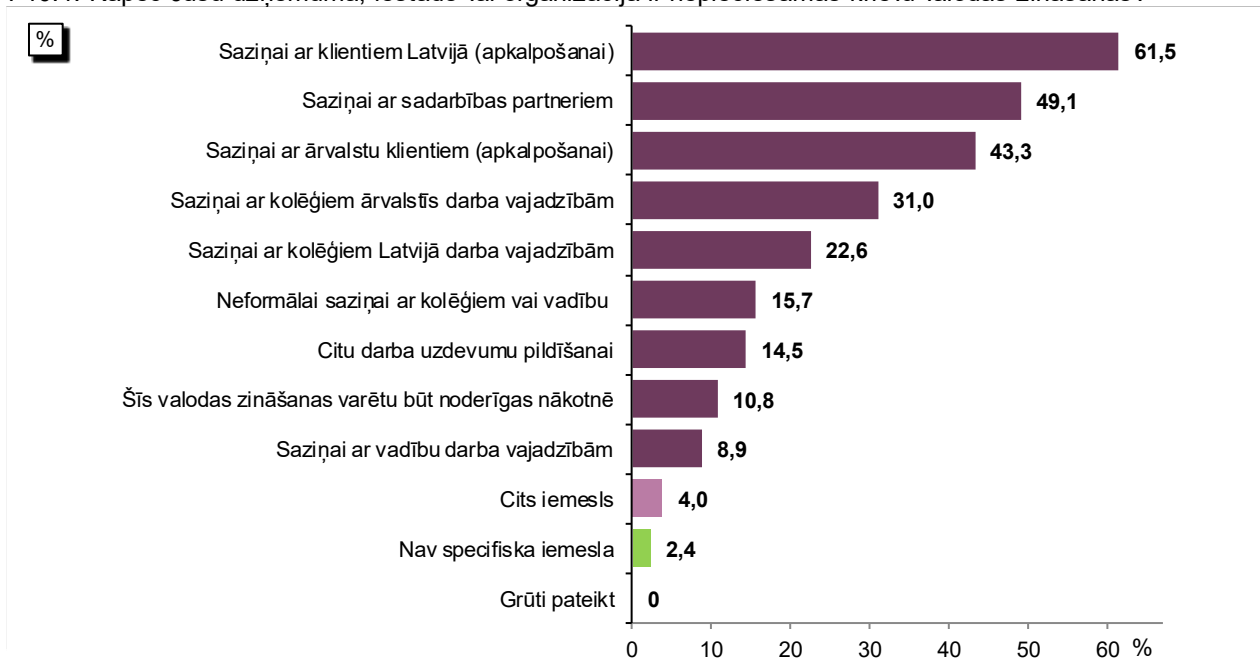
Procentuālais sadalījums aprēķināts no nesvērtiem datiem

Tā kā katrs respondents varēja norādīt vairāk nekā vienu atbildi, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%

Kā redzams 25. grafikā, **darba devēji**, kuru darbiniekiem nepieciešamas krievu valodas zināšanas, **kā galveno iemeslu norāda, ka krievu valoda nepieciešama saziņai ar klientiem Latvijā (apkalpošanai)** (62%). 49% darba devēju, kuru darbiniekiem nepieciešamas krievu valodas zināšanas, norādījuši, ka tās nepieciešamas saziņai ar sadarbības partneriem. 43% kā iemeslu min saziņu ar ārvalstu klientiem (apkalpošanai); 31% - saziņu ar kolēģiem ārvalstīs darba vajadzībām, 23% - saziņai ar kolēģiem Latvijā darba vajadzībām; 16% - ka tā nepieciešama neformālai saziņai ar kolēģiem vai vadību; 15% - citu darba uzdevumu pildīšanai. 11% darba devēju norāda, ka šīs valodas zināšanas varētu būt noderīgas nākotnē, savukārt 9% respondentu min, ka krievu valoda nepieciešama saziņai ar vadību darba vajadzībām.

25. grafiks

F10.1. Kāpēc Jūsu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā ir nepieciešamas krievu valodas zināšanas?

Bāze: respondenti, kuru uzņēmumos, iestādēs vai organizācijās darbiniekiem ir nepieciešamas krievu valodas zināšanas: svērts skaits = 171

Procentuālais sadalījums aprēķināts no svērtiem datiem (dati svērti pēc NACE koda un statistiskā reģiona, <https://www.csp.gov.lv/lv/statistikie-regioni>)

Tā kā katrs respondents varēja norādīt vairāk nekā vienu atbildi, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

Atbilžu varianta "Cits iemesls" atšifrējums: Krievu valodas kā otrās svešvalodas mācīšanai (krievu valodas skolotājam šādas zināšanas ir nepieciešamas) (minēts 13 reizes); komunikācijā ar Ukrainas valstspiederīgajiem (minēts 8 reizes); saziņai ar skolēniem un vecākiem, izglītojamo mācīšanai (minēts 7 reizes). Turpmāk uzskaitītie iemesli katrs minēts vienu reizi: visi darbinieki runā krievu valodā, slikti pārvalda latviešu valodu; Krievija ir mūsu kaimiņvalsts, kas noteikti ir jāņem vērā; laikraksts iznāk arī krievu valodā; mēs novērtējam jebkuras svešvalodas zināšanas; nepilngadīgu personu uzklaušanās; noteiktai mērķauditorijai paredzētu valodas apguves mācību materiālu izstrādei; saziņai ar klientiem; strādājot attīstības sadarbības ietvaros ar Centrālāziju un Ukrainu; tikai ja krievvalodīgie nesaprot, ko viņiem saka; viens no pakalpojumiem ir tulkošana.

26. grafikā redzami četri visbiežāk atzīmētie krievu valodas nepieciešamības iemesli dažādās sociāldemogrāfiskajās grupās: saziņai ar klientiem Latvijā (apkalpošanai); saziņai ar sadarbības partneriem; saziņai ar ārvalstu klientiem (apkalpošanai) un saziņai ar

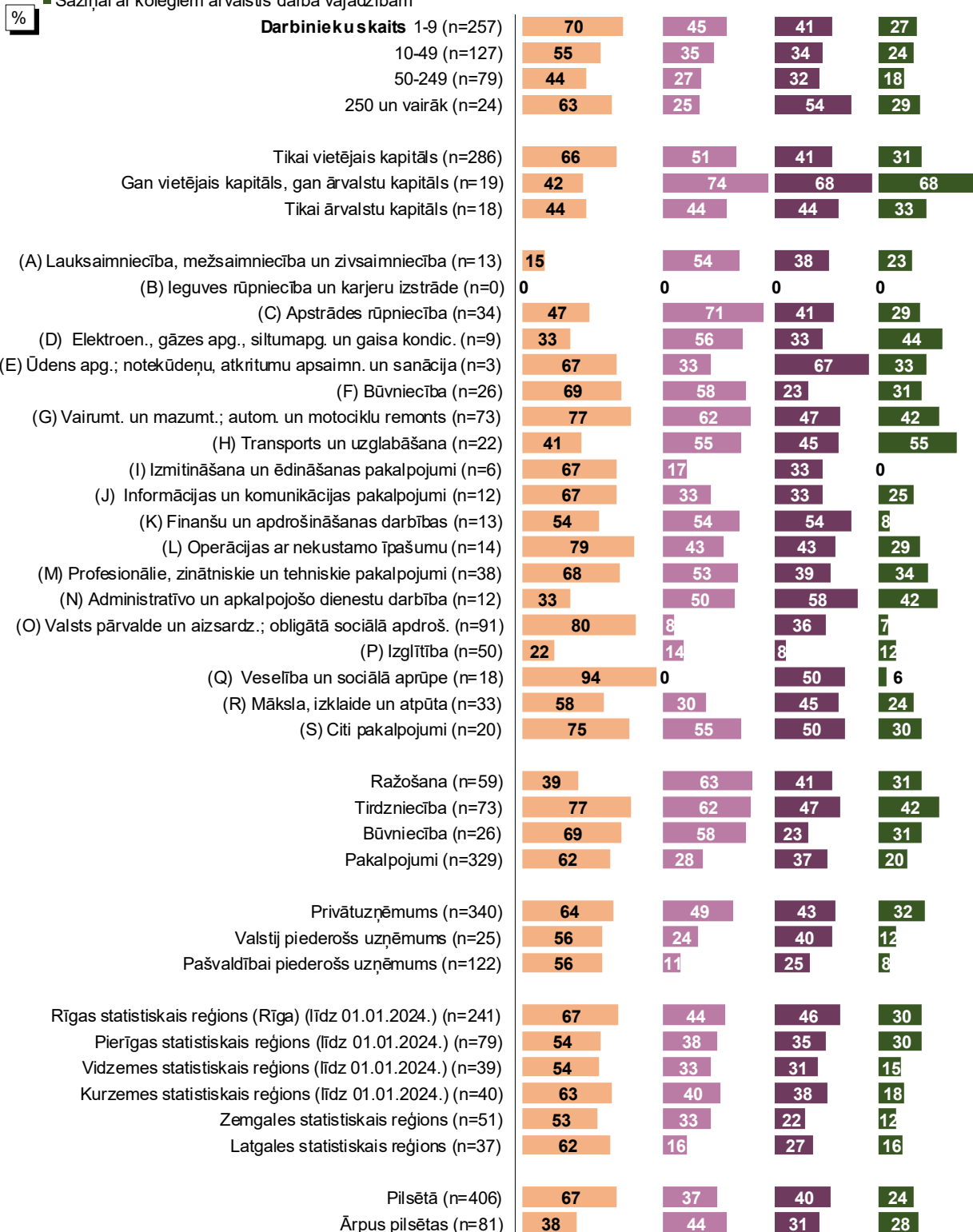
kolēģiem ārvalstīs (darba vajadzībām). Lai arī lielākoties iemesli pēc to svarīguma apakšgrupās izkārtojas tāpat kā kopējos rezultātos, ir dažas apakšgrupas, kur to izkārtojums atšķiras. Piemēram, jo lielāks darbinieku skaits uzņēmumā, jo svarīgāks kļūst iemesls “krievu valoda nepieciešama saziņai ar ārvalstu klientiem (apkalpošanai)”, savukārt valsts pārvaldes un aizsardzības, un obligātās sociālās apdrošināšanas jomā (pēc NACE kods “O”) strādājošie darba devēji norāda, ka kopējos rezultātos otrais biežāk nosauktais iemesls “saziņai ar sadarbības partneriem” viņiem nav īpaši svarīgs (atzīmējuši vien 8% darba devēju šajā apakšgrupā). Pakalpojumu nozarē strādājošie darba devēji kā otro svarīgāko iemeslu min nevis saziņu ar sadarbības partneriem, bet saziņu ar ārvalstu klientiem (apkalpošanai). Līdzīgi atbildes pēc to biežuma sarindojas arī pašvaldībai piederošiem uzņēmumiem un pilsētās esošiem uzņēmumiem.

26. grafiks

F10.1. Kāpēc Jūsu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā ir nepieciešamas krievu valodas zināšanas?

Sociāldemogrāfisko grupu atbilžu sadalījums, 1. daļa

- Saziņai ar klientiem Latvijā (apkalpošanai)
- Saziņai ar sadarbības partneriem
- Saziņai ar ārvalstu klientiem (apkalpošanai)
- Saziņai ar kolēģiem ārvalstīs darba vajadzībām

Bāze: respondenti, kuru uzņēmumos, iestādēs vai organizācijās darbiniekiem ir nepieciešamas krievu valodas zināšanas, attiecīgajās grupās (skatīt "n=" grafikā)

Procentuālais sadalījums aprēķināts no nesvērtiem datiem

Tā kā katrs respondents varēja norādīt vairāk nekā vienu atbildi, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%

Citādāk ir ar pārējiem krievu valodas nepieciešamības iemesliem – analizējot datus sociāldemogrāfiskajās grupās, iemesli pēc to minēšanas biežuma ir izkārtoti dažādi (skatīt 27. grafiku).

27. grafiks

F10.1. Kāpēc Jūsu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā ir nepieciešamas krievu valodas zināšanas?

Sociāldemogrāfisko grupu atbilžu sadalījums, 2. daļa

- Saziņai ar kolēģiem Latvijā darba vajadzībām
- Neformālai saziņai ar kolēģiem vai vadību
- Čitu darba uzdevumu pildīšanai
- Šīs valodas zināšanas varētu būt noderīgas nākotnē
- Saziņai ar vadību darba vajadzībām
- Cits iemesls
- Nav specifiska iemesla

%

	20	11	13	9	6	4	2
Darbinieku skaits 1-9 (n=257)	20	11	13	9	6	4	2
10-49 (n=127)	17	9	15	3	8	9	0,8
50-249 (n=79)	15	15	24	3	5	30	0
250 un vairāk (n=24)	4	0	13	8	4	4	0
Tikai vietējais kapitāls (n=286)	24	14	13	10	7	3	2
Gan vietējais kapitāls, gan ārvalstu kapitāls (n=19)	32	21	21	16	5	5	0
Tikai ārvalstu kapitāls (n=18)	33	33	6	0	44	0	0
(A) Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība (n=13)	8	15	8	8	0	0	8
(B) Ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde (n=0)	0	0	0	0	0	0	0
(C) Apstrādes rūpniecība (n=34)	50	21	21	9	15	6	0
(D) Elektroen., gāzes apg., siltumapg. un gaisa kondic. (n=9)	22	0	11	0	33	0	0
(E) Ūdens apg.; notekūdeņu, atkritumu apsaimn. un sanācija (n=3)	0	0	0	0	0	0	0
(F) Būvniecība (n=26)	35	23	19	4	12	8	4
(G) Vairumt. un mazumt.; autom. un motociklu remonts (n=73)	22	14	15	10	10	0	1
(H) Transports un uzglabāšana (n=22)	32	27	14	14	14	5	0
(I) Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi (n=6)	0	17	0	17	0	0	0
(J) Informācijas un komunikācijas pakalpojumi (n=12)	33	25	17	25	8	8	17
(K) Finanšu un apdrošināšanas darbības (n=13)	0	8	8	8	8	0	0
(L) Operācijas ar nekustamo īpašumu (n=14)	43	29	21	21	14	7	7
(M) Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi (n=38)	18	11	13	8	0	0	0
(N) Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība (n=12)	58	8	8	8	8	0	0
(O) Valsts pārvalde un aizsardz.; obligātā sociālā apdroš. (n=91)	2	0	13	0	0	9	0
(P) Izglītība (n=50)	6	2	20	2	0	58	0
(Q) Veselība un sociālā aprūpe (n=18)	0	6	0	11	0	6	6
(R) Māksla, izklaide un atpūta (n=33)	6	3	30	0	3	0	0
(S) Citi pakalpojumi (n=20)	15	15	10	10	15	5	0
Ražošana (n=59)	34	15	15	7	14	3	2
Tirdzniecība (n=73)	22	14	15	10	10	0	1
Būvniecība (n=26)	35	23	19	4	12	8	4
Pakalpojumi (n=329)	12	8	15	6	4	13	1
Privātuzņēmums (n=340)	24	15	13	9	9	3	2
Valstij piederošs uzņēmums (n=25)	0	0	36	0	0	12	0
Pašvaldībai piederošs uzņēmums (n=122)	4	0,8	16	0,8	0,8	28	0
Rīgas statistiskais reģions (Rīga) (līdz 01.01.2024.) (n=241)	22	14	17	7	7	6	2
Pierīgas statistiskais reģions (līdz 01.01.2024.) (n=79)	15	9	13	6	4	13	3
Vidzemes statistiskais reģions (līdz 01.01.2024.) (n=39)	10	3	13	3	3	13	0
Kurzemes statistiskais reģions (līdz 01.01.2024.) (n=40)	8	8	13	8	8	5	0
Zemgales statistiskais reģions (n=51)	20	8	12	8	8	16	2
Latgales statistiskais reģions (n=37)	11	5	22	8	5	19	0
Pilsētā (n=406)	18	12	16	7	6	8	1
Ārpus pilsētas (n=81)	14	5	10	2	5	16	2

Bāze: respondenti, kuru uzņēmumos, iestādēs vai organizācijās darbiniekiem ir nepieciešamas krievu valodas zināšanas, attiecīgajās grupās (skatīt "n=" grafikā)

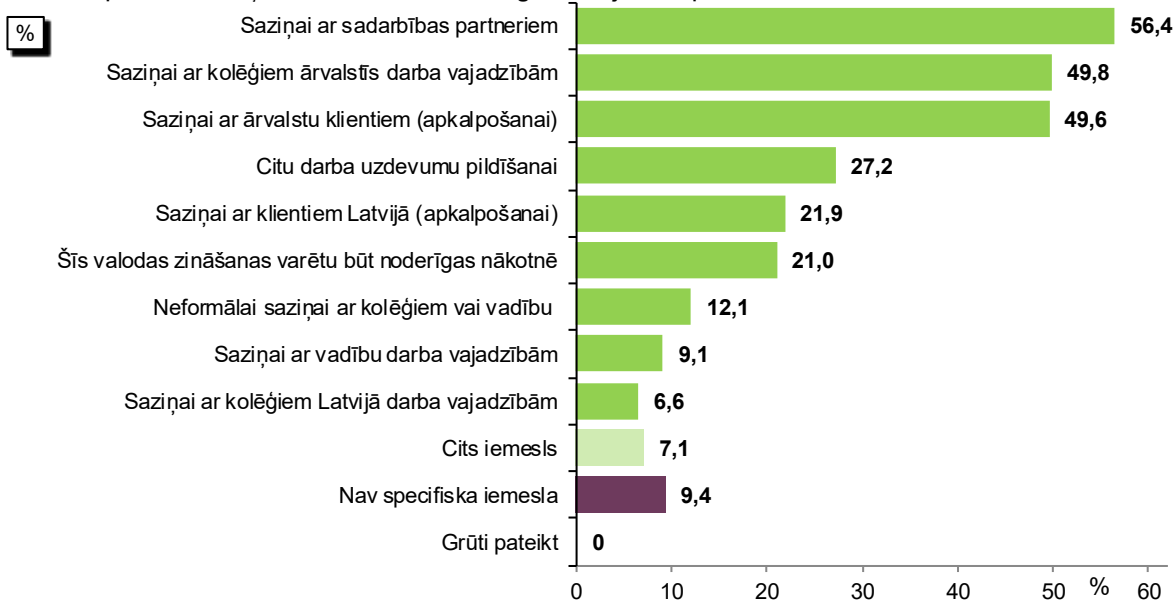
Procentuālais sadalījums aprēķināts no nesvērtiem datiem

Tā kā katrs respondents varēja norādīt vairāk nekā vienu atbildi, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%

Pētot to, kāpēc uzņēmumos, iestādēs vai organizācijās ir nepieciešamas vācu valodas zināšanas, kā galvenais iemesls, kurš atzīmēts 56% gadījumu, minēta saziņa ar sadarbības partneriem (skatīt 28. grafiku). Gandrīz puse no šiem respondentiem atzīst, ka vācu valodas zināšanas nepieciešamas arī, lai sazinātos ar kolēģiem ārvalstīs darba vajadzībām (50%) un lai sazinātos ar ārvalstu klientiem (apkalpošanai) (arī 50%). 27% respondentu norāda, ka vācu valoda nepieciešama citu darba uzdevumu pildīšanai. Aptuveni piektā daļa aptaujāto darba devēju, kuru uzņēmumos, iestādēs vai organizācijās darbiniekiem ir nepieciešamas vācu valodas zināšanas, norāda arī šādus iemeslus: lai sazinātos ar klientiem Latvijā (apkalpošanai), un ka šīs valodas zināšanas varētu būt noderīgas nākotnē (attiecīgi, 22% un 21% respondentu). 12% respondentu atzīst, ka vācu valodas zināšanas nepieciešamas neformālai saziņai ar kolēģiem un vadību. Darba devēju retāk minētie iemesli vācu valodas zināšanas nepieciešamībai ir saziņa ar vadību darba vajadzībām (7%) un saziņa ar kolēģiem Latvijā darba vajadzībām (7%). 7% respondentu min citus iemeslus (vācu valodas zināšanas nepieciešamas vācu valodas skolotājam (minēts 14 reizes); izglītojamo mācīšanai (minēts 3 reizes); darbam ar ES pārrobežu projektiem (minēts 1 reizi) u. tml. Šeit arī jāmin, ka 9% respondentu norādījuši, ka vācu valodas zināšanu nepieciešamībai viņu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā nav specifiska iemesla.

28. grafiks

F10.4. Kāpēc Jūsu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā ir nepieciešamas vācu valodas zināšanas?

Bāze: respondenti, kuru uzņēmumos, iestādēs vai organizācijās darbiniekiem ir nepieciešamas vācu valodas zināšanas, n=118 (nesvērts respondentu skaits)

Procentuālais sadalījums aprēķināts no svērtiem datiem (dati svērti pēc NACE koda un statistiskā reģiona, <https://www.csp.gov.lv/lv/statistikie-regioni>)

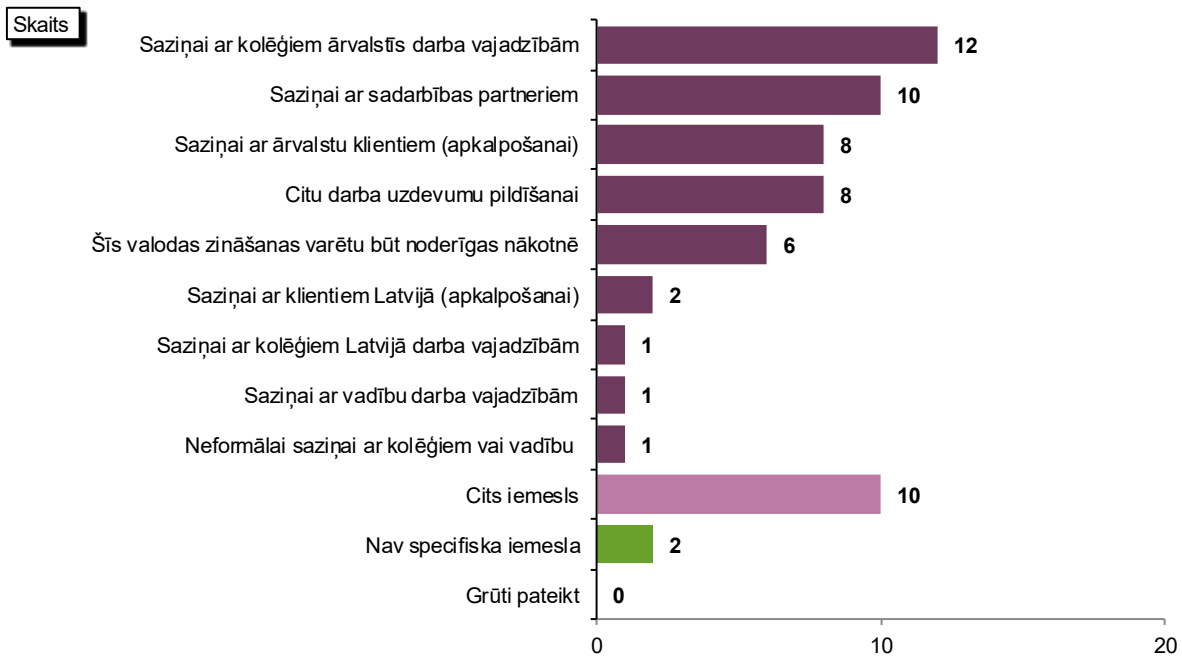
Tā kā katrs respondents varēja norādīt vairāk nekā vienu atbildi, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

Atbilžu varianta "Cits iemesls" atšifrējums: valodas zināšanas nepieciešamas vācu valodas skolotājam (minēts 14 reizes); izglītojamo mācīšanai (minēts 3 reizes). Katrs turpmāk uzskaitītais iemesls minēts 1 reizi: darbam ar ES pārrobežu projektiem; Erasmus, DSD, E - Twinning; pētnieciskā darba un informācijas ieguves vajadzībām; tiesu prakses izpēte, starptautisku semināru apmeklēšana; tiešo pienākumu veikšanai; Vācijas pieredzes studijām

Runājot par franču valodas zināšanu nepieciešamību, kopumā darbiniekiem franču valodas zināšanas ir nepieciešamas salīdzinoši reti - tās faktiski atzīmējis vien 31 respondents no aptaujātajiem darba devējiem. No šiem respondentiem 12 ir norādījuši, ka franču valodas zināšanas nepieciešamas saziņai ar kolēģiem ārvalstīs darba vajadzībām. 10 respondenti norāda, ka viņu darbiniekiem franču valodas zināšanas nepieciešamas saziņai ar sadarbības partneriem. 8 respondenti norāda, ka franču valodas zināšanas nepieciešamas saziņai ar ārvalstu klientiem (apkalpošanai) un citu darba uzdevumu pildīšanai. 6 respondenti norāda, ka franču valodas zināšanas varētu būt noderīgas nākotnē, un tikai 2 respondenti atzīst, ka tās nepieciešamas saziņai ar klientiem Latvijā (apkalpošanai). Vienu reizi minēti šādi franču valodas zināšanas iemesli: saziņai ar kolēģiem Latvijā darba vajadzībām; saziņai ar vadību darba vajadzībām; neformālai saziņai ar kolēģiem vai vadību. 10 respondentu minējuši, ka iemesli franču valodas nepieciešamībai viņu uzņēmumos, iestādēs vai organizācijās ir citi (skatīt 29. grafikā).

29. grafiks

F10.3. Kāpēc Jūsu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā ir nepieciešamas franču valodas zināšanas?

Bāze: respondenti, kuru uzņēmumos, iestādēs vai organizācijās darbiniekiem ir nepieciešamas franču valodas zināšanas, n=31 (nesvērts respondentu skaits)

Tā kā katrs respondents varēja norādīt vairāk nekā vienu atbildi, kopējais atbilžu skaits pārsniedz respondentu skaitu.

Atbilžu varianta "Cits iemesls" atšifrējums: zināšanas nepieciešamas franču valodas skolotājam (minēts 9 reizes); starptautiskās tiesu prakses izpēte (minēts 1 reizi); starptautisku semināru apmeklēšana (minēts 1 reizi).

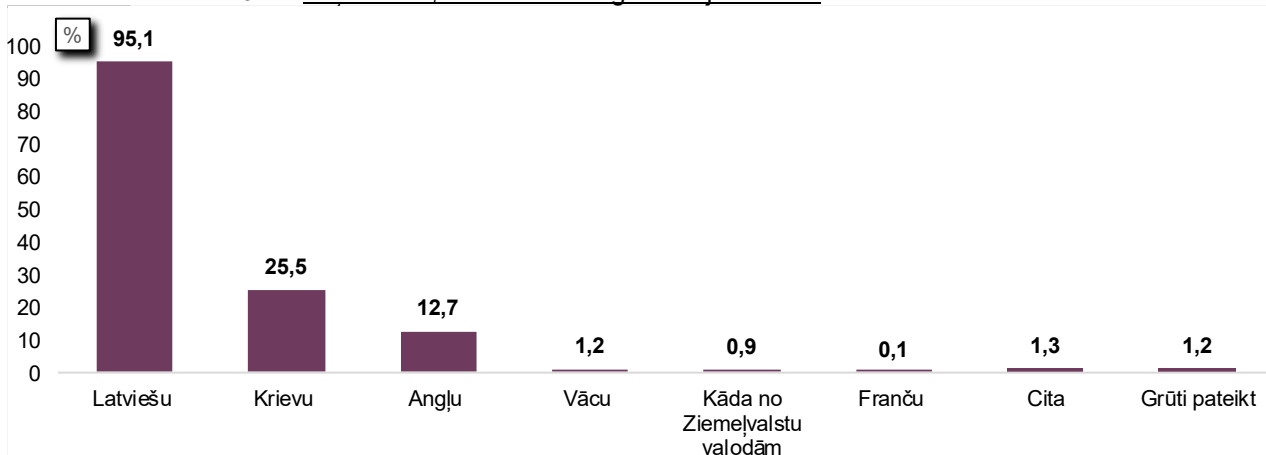
Respondentiem tika vaicāts arī par Ziemeļvalstu valodu un kādu citu valodu zināšanu nepieciešamību viņu darba vidē - rezultāti par šo valodu zināšanu iemesliem ir pievienoti pielikumā (skatīt 30. un 31. grafiku).

6. Saziņas valoda uzņēmumā, iestādē vai organizācijā

2024. gada aptaujā respondentiem bija jānorāda, kādās valodās viņu uzņēmuma, iestādes vai organizācijas vadība komunicē ar darbiniekiem (skatīt 32. grafiku). Pārlicinoši lielākā daļa respondentu (95%) norādīja, ka tā ir latviešu valoda. Nākamā biežāk minētā **vadības saziņas valoda ar darbiniekiem** ir krievu (to norādījusi aptuveni ceturtdaļa no visiem respondentiem jeb 26%). Arī angļu valoda 13% gadījumos norādīta kā saziņas valodas starp uzņēmumu, iestāžu un organizāciju vadību un darbiniekiem. Pārējās valodas, savukārt, minētas daudz retāk, nepārsniedzot 2% robežu: vācu valoda, kāda no Ziemeļvalstu valodām un kāda cita valoda – 1% gadījumu (uzskaitījumu skatīt 32. grafikā), savukārt franču valoda – vien 0,1% gadījumu .

32. grafiks

F11. Kādās valodās Jūsu uzņēmuma, iestādes vai organizācijas vadība komunicē ar darbiniekiem?

Bāze: visi respondenti, n=1155 (nesvērts respondentu skaits)

Procentuālais sadalījums aprēķināts no svērtiem datiem (dati svērti pēc NACE koda un statistiskā reģiona, <https://www.csp.gov.lv/lv/statistiskie-regioni>)

Tā kā katrs respondents varēja norādīt vairāk nekā vienu atbildi, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

Atbilžu varianta "Cita" atšifrējums: latgaliešu (minēts 7 reizes); itāļu (minēts 3 reizes); latviešu zīmju valodā (minēts 2 reizes); lietuviešu (minēts 2 reizes). Katra turpmāk uzskaitītā atbilde minēta 1 reizi: bulgāru; igauņu; poļu; ukraiņu; man nav darbinieku

33. grafikā redzama rezultātu analīze sociāldemogrāfiskajās apakšgrupās. Šajā grafikā atsevišķi izdalītas latviešu, angļu un krievu valodas, bet pārējās – vācu, Ziemeļvalstu, franču, cita – apvienotas zem sadaļas "Cita". Ja latviešu valoda visās apakšgrupās ir līdzīgi dominējoša vadības saziņas valoda ar darbiniekiem, tad, piemēram, krievu valoda vairāk tiek norādīta uzņēmumos, kur ir salīdzinoši mazs darbinieku skaits (1-49 darbinieki). Redzams, ka vadība ar darbiniekiem biežāk krievu valodā sazinās tādos uzņēmumos, iestādēs un organizācijās, kas pārstāv vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības jomu (pēc NACE kods "M"), kā arī ražošanas nozarē darbojošos uzņēmumos. Salīdzinot privāto un publisko sektoru, daudz biežāk krievu valoda kā

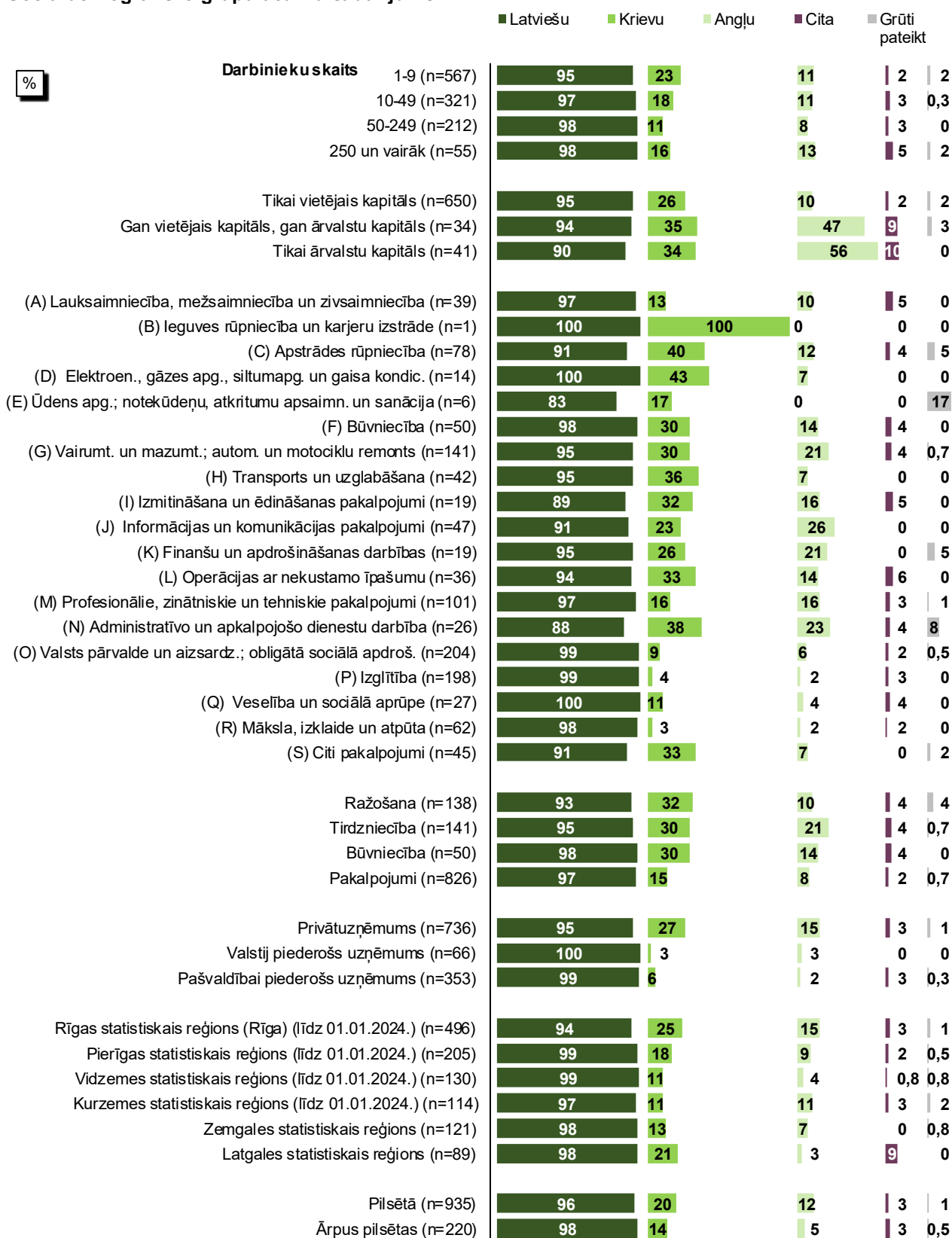
vadības komunikācijas valoda ar darbiniekiem norādīta tieši privātuzņēmumu vidū. Savukārt, salīdzinot rezultātus starp reģioniem, krievu valoda biežāk atzīmēta Rīgas statistiskā reģiona uzņēmumos, iestādēs vai organizācijās. Salīdzinot atrašanās vietas (pilsētā vai ārpus pilsētas), krievu valoda vadības komunikācijā ar darbiniekiem vairāk tiek izmantota darbavietās, kas atrodas pilsētās.

Angļu valoda kā vadības saziņas valoda ar darbiniekiem vairāk tiek pielietota uzņēmumos, kuros pārstāvētas arī ārvalstu kapitāls. Pētot angļu valodas lietojumu dažādās saimnieciskās darbības jomās (pēc NACE), var secināt, ka biežāk vadība ar darbiniekiem angļu valodā komunicē vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības (kods "G") uzņēmumos, bet retāk valsts pārvaldes un aizsardzības, un obligātās sociālās apdrošināšanas jomas (kods "O") un izglītības jomas (kods "P") uzņēmumos, iestādēs un organizācijās. Privātuzņēmumos angļu valodas kā vadības komunikācijas valodas īpatsvars ir lielāks nekā valstij un pašvaldībai piederošos uzņēmumos.

33. grafiks

F11. Kādās valodās Jūsu uzņēmuma, iestādes vai organizācijas vadība komunicē ar darbiniekiem?

Sociāldemogrāfisko grupu atbilžu sadalījums

Bāze: respondenti attiecīgajās grupās (skatīt "n=" grafikā)

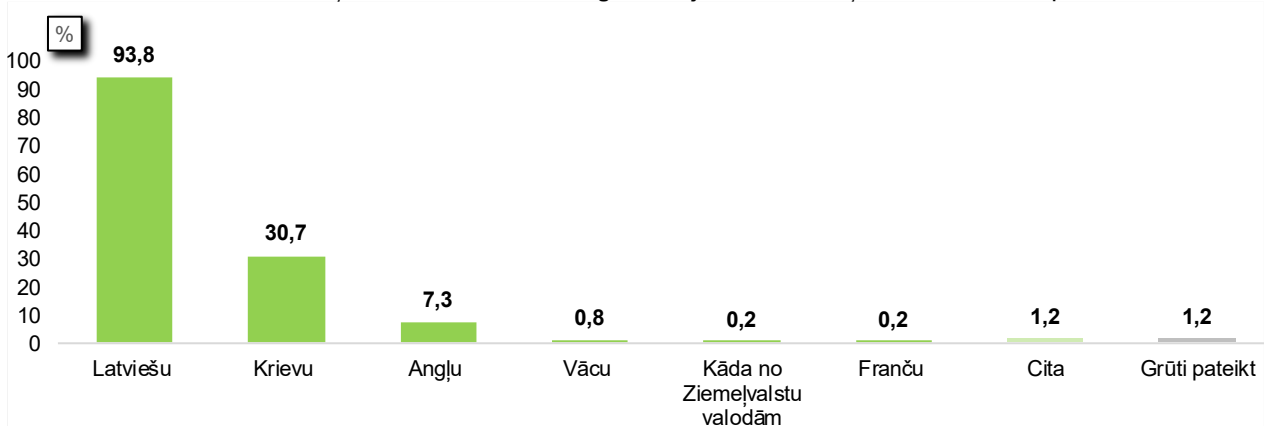
Procentuālais sadalījums aprēķināts no nesvērtiem datiem

Tā kā katrs respondents varēja norādīt vairāk nekā vienu atbildi, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

Tādā pašā secībā pēc to norādīšanas biežuma izkārtojas arī respondentu norādītās valodas, atbildot uz jautājumu, kādās valodās viņu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā notiek **saziņa darbinieku starpā**. Salīdzinot ar norādīto saziņas valodu starp uzņēmuma, iestādes vai organizācijas vadību un tās darbiniekiem, kas tika analizēta iepriekš, latviešu valoda kā saziņas valoda darbinieku starpā minēta līdzīgi bieži – 94% gadījumu, savukārt krievu valoda nedaudz biežāk – ja kā vadības komunikācijas valodu ar darbiniekiem to bija norādījuši aptuveni 26% respondentu, tad kā darbinieku saziņas valodu to norādījuši 31% respondentu. Angļu valoda, turpretī, norādīta nedaudz retāk – 7% gadījumu. Pārējās valodas norādītas ļoti reti – vācu valodu norādījuši 0,8% respondentu, kādu no Ziemeļvalstu valodām - 0,2% respondentu, franču valodu arī 0,2% respondentu. Citu valodu kā darbinieku saziņas valodu norādījuši 1% respondentu – respondentu sniegtās atbildes redzamas 34. grafikā.

34. grafiks

F12. Kādās valodās Jūsu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā notiek saziņa darbinieku starpā?

Bāze: visi respondenti, n=1155 (nesvērts respondentu skaits)

Procentuālais sadalījums aprēķināts no svērtiem datiem (dati svērti pēc NACE koda un statistiskā reģiona, <https://www.csp.gov.lv/lv/statistiskie-regioni>)

Tā kā katrs respondents varēja norādīt vairāk nekā vienu atbildi, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

Atbilžu varianta "Cita" atšifrējums: latgalešu (minēts 5 reizes); latviešu zīmju valodā (minēts 2 reizes). Katra turpmāk uzskaitītā atbilde minēta 1 reizi: igauņu; itāļu; ivritā; korejiešu; lietuviešu; ukraiņu; darbinieki savā starpā runā savā dzimtajā valodā, ja tā ir viena un tā pati; man nav darbinieku.

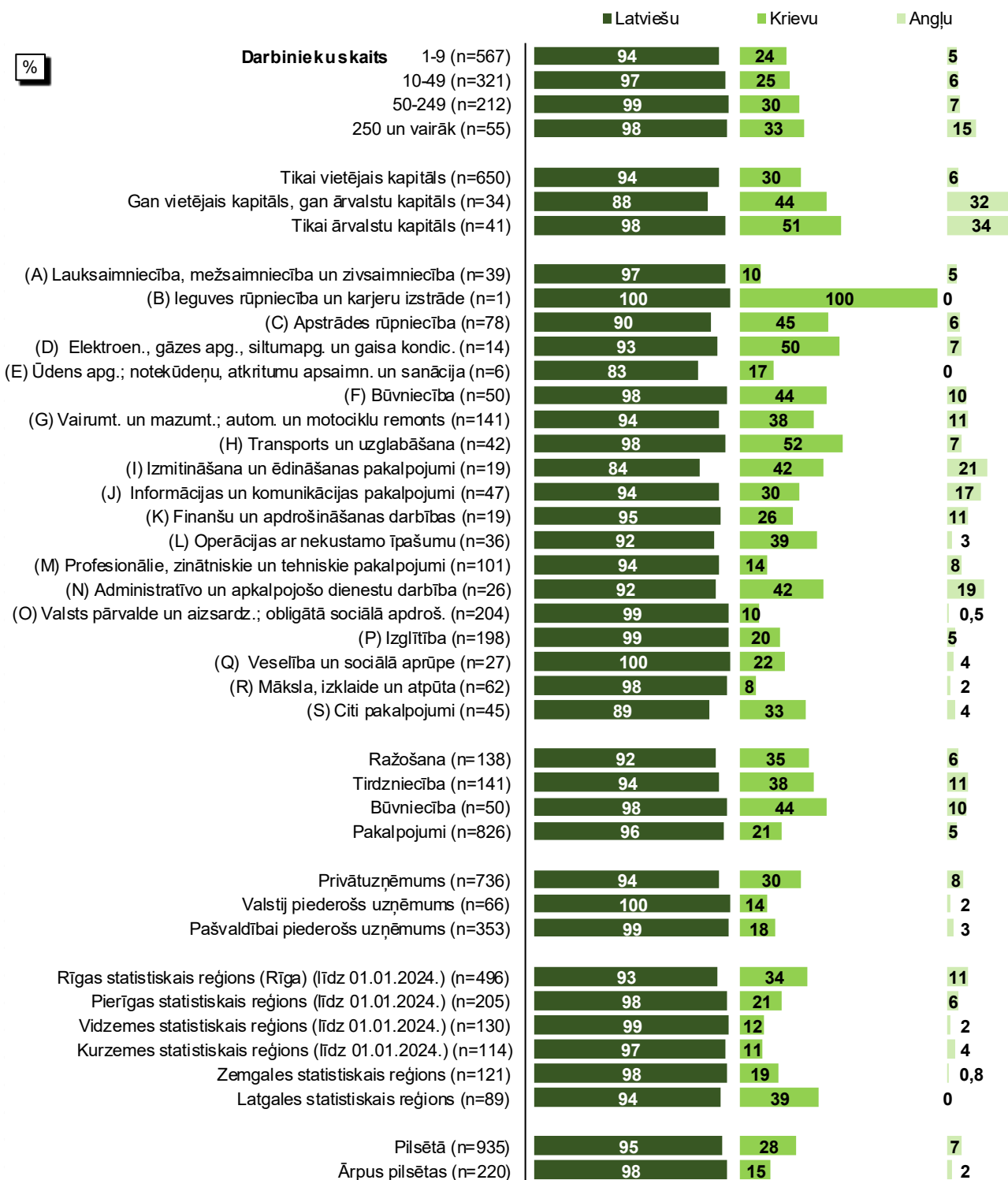
35. grafikā redzama rezultātu analīze sociāldemogrāfiskajās grupās trijām biežāk minētajām valodām – latviešu, krievu un angļu. Latviešu valoda kā darbinieku saziņas valoda visās grupās norādīta visbiežāk, un rezultāti ir līdzīgi kopējiem rezultātiem. Krievu valoda salīdzinoši biežāk norādīta uzņēmumos ar ārvalstu kapitālu, kā arī ražošanas un tirdzniecības uzņēmumos; retāk – valstij un pašvaldībai piederošos uzņēmumos. Salīdzinot datus reģionos, krievu valoda biežāk minēta Rīgas statistiskajā reģionā, bet retāk – Vidzemes un Kurzemes statistiskajā reģionā.

Angļu valoda kā darbinieku saziņas valoda kopumā minēta salīdzinoši retāk nekā krievu, taču ir grupas, kur respondentu īpatsvars, kuri norādījuši angļu valodu kā darbinieku saziņas valodu viņu pārstāvētajos uzņēmumos, iestādēs un organizācijās, ir lielāks, piemēram, uzņēmumi, kuros pārstāvēts ārvalstu kapitāls, Rīgas statistiskā reģiona uzņēmumi, iestādes, organizācijas u. tml.

35. grafiks

F12. Kādās valodās Jūsu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā notiek saziņa darbinieku starpā?

Sociāldemogrāfisko grupu atbilžu sadalījums

Bāze: respondenti attiecīgajās grupās (skatīt "n=" grafikā)

Procentuālais sadalījums aprēķināts no nesvērtiem datiem

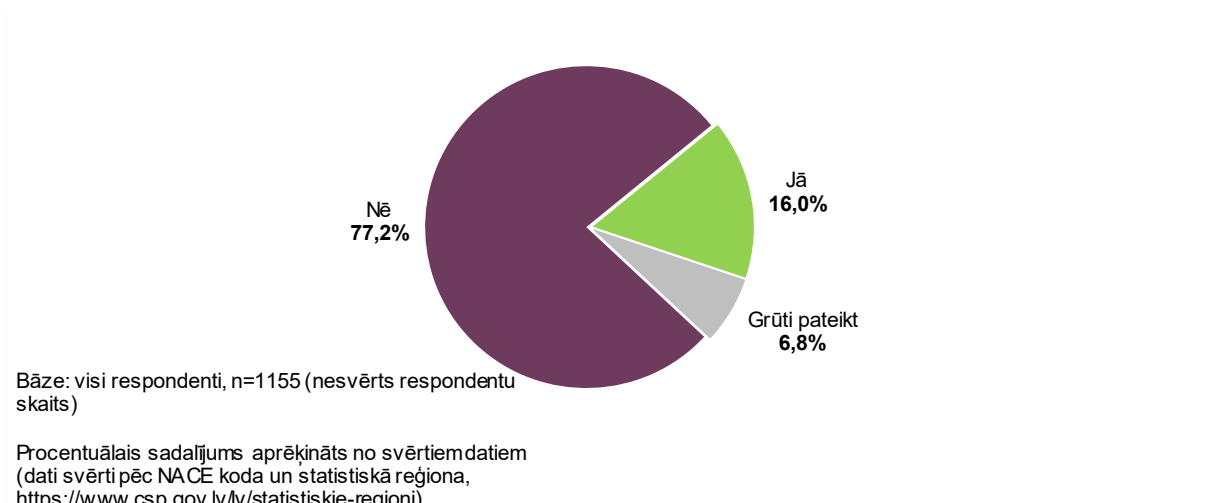
Tā kā katrs respondents varēja norādīt vairāk nekā vienu atbildi, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

7. Uzņēmuma, iestādes vai organizācijas iekšējos dokumentos regulētā valodu lietošana

2024. gada Latvijas darba devēju aptaujā respondentiem lūdza sniegt atbildes uz jautājumiem, kas attiecas uz valodas lietošanas regulēšanu uzņēmuma, iestādes vai organizācijas iekšējos dokumentos. Kā redzams 36. grafikā, no visiem aptaujātajiem respondentiem ļoti liela daļa (78%) atzīst, ka valodu lietošana viņu pārstāvētajos uzņēmumos, iestādēs vai organizācijās netiek regulēta iekšējos dokumentos. Tikai 16% norādīja, ka valodu lietošana uzņēmumā, iestādē vai organizācijā tiek regulēta iekšējos dokumentos, savukārt 7% uz šo jautājumu nebija skaidras atbildes ("Grūti pateikt").

36. grafiks

F13. Vai valodu lietošana ir regulēta kādos Jūsu uzņēmuma, iestādes vai organizācijas iekšējos dokumentos?

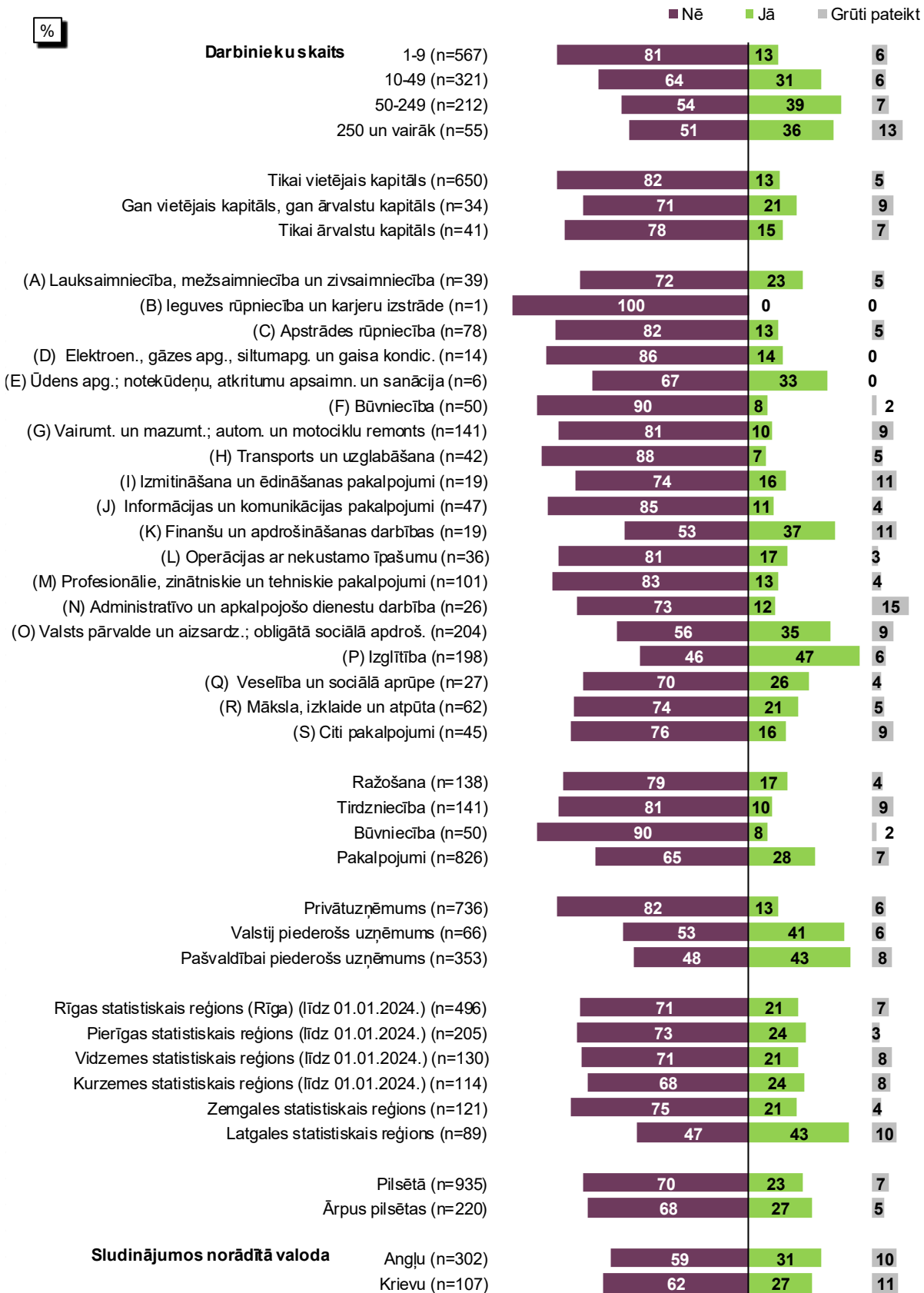

Detalizētāks respondentu atbilžu sadalījums sociāldemogrāfiskajās grupās aplūkojams 37. grafikā. Aptaujas dati liecina, ka, piemēram, valodu lietošana salīdzinoši biežāk tiek regulēta uzņēmumos, iestādēs un organizācijās ar lielāku darbinieku skaitu, kā arī valstij, pašvaldībai piederošos uzņēmumos. Jāpiemin, ka, salīdzinot rezultātus nozarēs, biežāk nekā citviet valodu lietošanu uzņēmumu iekšējos dokumentos regulē pakalpojumu nozarē strādājošie uzņēmumi, iestādes un organizācijas. Tāpat nedaudz biežāk valodas lietojumu uzņēmuma dokumentos regulē tie darba devēji, kuri pēdējo 3 gadu laikā publicētajos sludinājumos norādījuši angļu valodas nepieciešamību.

37. grafiks

F13. Vai valodu lietošana ir regulēta kādos Jūsu uzņēmuma, iestādes vai organizācijas iekšējos dokumentos?

Sociāldemogrāfisko grupu atbilžu sadalījums

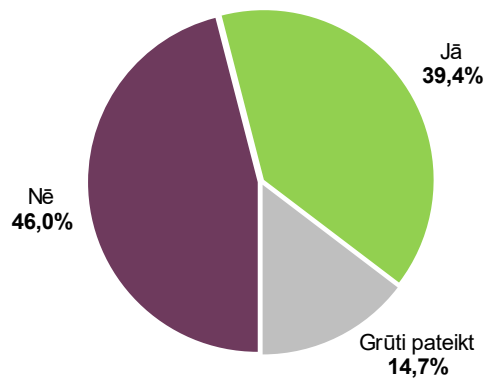
Bāze: respondenti attiecīgajās grupās (skatīt "n=" grafikā)

Percentuālais sadalījums aprēķināts no nesvērtiem datiem

No tiem darba devējiem, kuru uzņēmumu, iestāžu vai organizāciju darba sludinājumos pēdējo trīs gadu laikā tikusi norādīta nepieciešamība pēc svešvalodu prasmēm, **gandrīz puse respondentu (46%)**, kā tas redzams 38. grafikā, **darbiniekam, kuram darba sludinājumā ir tikusi norādīta nepieciešamība pēc kādas svešvalodas zināšanām, pēc tam līgumā vai amata aprakstos darba valodu neprecizē**. Gandrīz 40% respondentu norāda, ka līgumā vai amata aprakstā darbiniekam, kuram darba sludinājumā ir norādītas prasības pēc svešvalodu prasmes, darba valoda tiek precizēta. 15% respondentu uz šo jautājumu nebija skaidras atbildes (“grūti pateikt”).

38. grafiks

F14. Vai darbiniekam, kuram darba sludinājumā ir norādītas prasības pēc svešvalodu prasmes, darba līgumā vai amata aprakstā ir precizētas darba valodas?

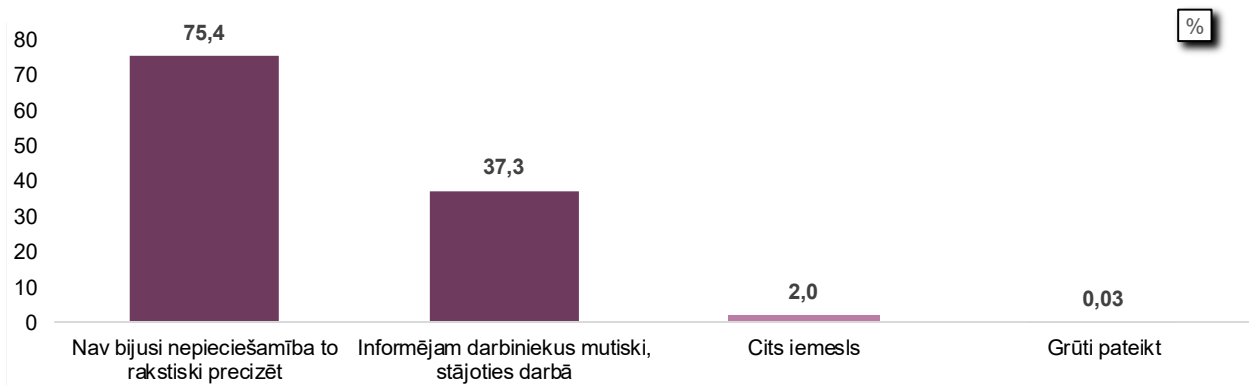

Bāze: respondenti, kuru uzņēmumu, iestāžu vai organizāciju darba sludinājumos pēdējo trīs gadu laikā tikusi norādīta nepieciešamība pēc svešvalodu prasmēm, n=338 (nesvērts respondentu skaits)
Procentuālais sadalījums aprēķināts no svērtiem datiem
(dati svērti pēc NACE koda un statistiskā reģiona, <https://www.csp.gov.lv/lv/statistiskie-regioni>)

No tiem darba devējiem, kuru uzņēmumu, iestāžu vai organizāciju darba līgumos vai amata aprakstos nav precizētas darba valodas, vairākums (75%) norāda, ka nav bijusi nepieciešamība to rakstiski precizēt. 37% respondentu norādījuši, ka par darba valodu darbiniekus informē mutiski, tiem stājoties darbā. 2% respondentu norādījuši, ka iemesls ir cits (atbildes uzskaitītas 39. grafikā).

39. grafiks

F15. Kāpēc darba līgumos vai amata aprakstos nav precizētas darba valodas?

Bāze: respondenti, kuru uzņēmumu, iestāžu vai organizāciju darba līgumos vai amata aprakstos nav precizētas darba valodas, n=132 (nesvērts respondentu skaits)

(Procentuālais sadalījums aprēķināts no svērtiem datiem)

(dati svērti pēc NACE koda un statistiskā reģiona, <https://www.csp.gov.lv/lv/statistiskie-regioni>)

Tā kā katrs respondents varēja norādīt vairāk nekā vienu atbildi, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

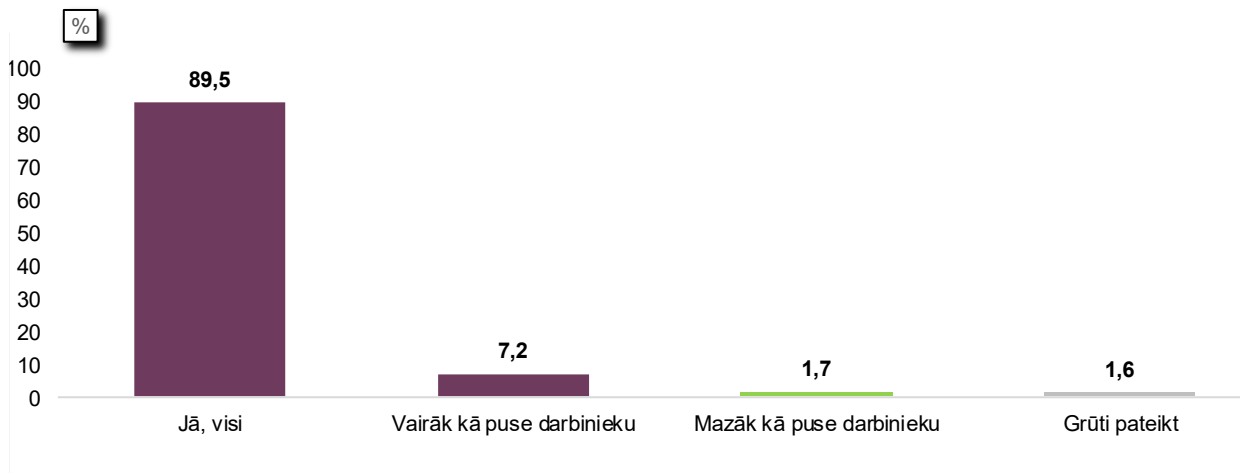
Atbilžu varianta "Cits iemesls" atšifrējums: noteikts likumā (minēts 3 reizes). Katra turpmāk uzskaitītā atbilde minēta 1 reizi: galvenā ir valsts valoda; jo valodas prasmes ir kā papildus bonuss; skolotājam, stājoties darba attiecībās, lai mācītu kādu svešvalodu, ir nepieciešams izglītības dok., kas apliecina atbilstošu kvalifikāciju, kur parādās attiecīgā valoda; tāpēc, ka mācību priekšmets kādā no svešvalodām tiek noteikts pedagogam tarifikācijā; uzņēmums ir pārāk mazs, lai amata apraksti būtu lietderīgi — to faktiski nav; valodas prasmes saistītas ar konkrēta darba pienākuma izpildi (ES fondu apguvi), kur darba valoda ir angļu valoda

8. Uzņēmuma, iestādes vai organizācijas darbinieku latviešu valodas prasmes

2024. gada septembra pētījuma ietvaros darba devējiem lūdza izvērtēt, vai viņu uzņēmumos, iestādēs un organizācijās visi darbinieki pārvalda latviešu valodu (skatīt 40. grafiku). Kā redzams grafikā, **absolūtais vairākums (90%) respondentu uzskata, ka viņu darbavietās visi darbinieki prot latviešu valodu**. 7% norāda, ka to zina vairāk kā puse darbinieku, un tikai 2% ir tādi, kuri atzīst, ka to zina mazāk kā puse darbinieku.

40. grafiks

F16. Vai Jūsu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā visi darbinieki pārvalda latviešu valodu?

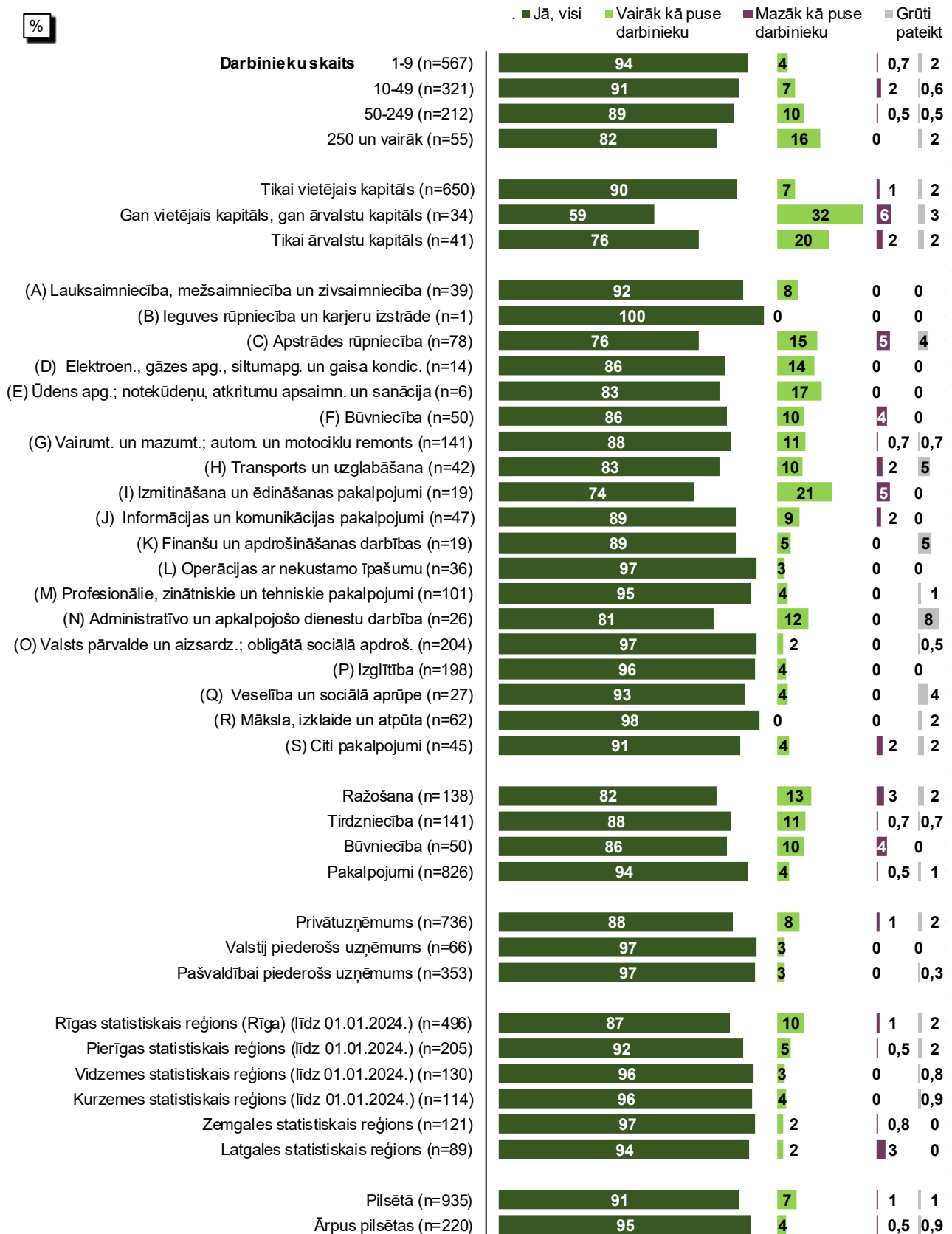
Bāze: visi respondenti, n=1155 (nesvērts respondentu skaits)
Procentuālais sadalījums aprēķināts no svērtiem datiem (dati svērti pēc NACE koda un statistiskā reģiona, <https://www.csp.gov.lv/lv/statistiskie-regioni>)

41. grafikā redzams sociāldemogrāfisko grupu atbilžu sadalījums. Rezultātos redzams, ka jo vairāk darbinieku uzņēmumā, iestādē vai organizācijā, jo mazāks to respondentu īpatsvars, kuri atbildējuši, ka visi darbinieki zina latviešu valodu. Salīdzinoši mazāks šo respondentu īpatsvars ir arī ražošanas un tirdzniecības nozares pārstāvošiem uzņēmumiem, kā arī Rīgas reģiona uzņēmumiem un privātuzņēmumiem kopumā.

41. grafiks

F16. Vai Jūsu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā visi darbinieki pārvalda latviešu valodu?

Sociāldemogrāfisko grupu atbilžu sadalījums

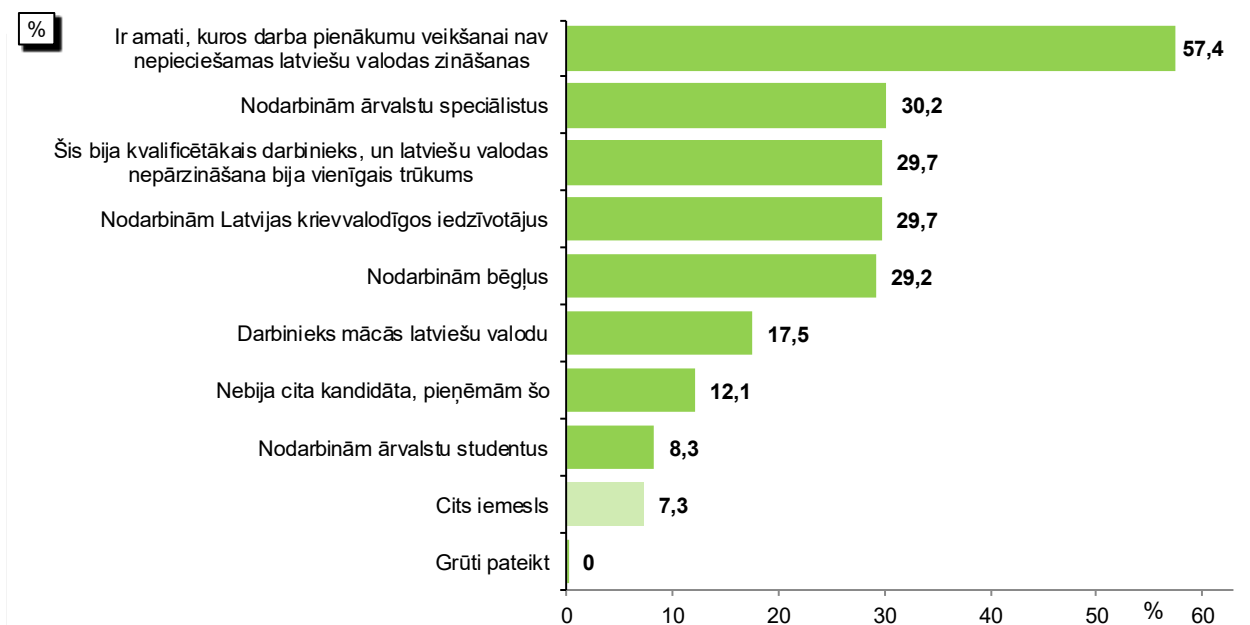

Bāze: respondenti attiecīgajās grupās (skatīt "n=" grafikā)
Procentuālais sadalījums aprēķināts no nesvērtiem datiem

No tiem darba devējiem, kuru uzņēmumos, iestādēs vai organizācijās ir **darbinieki, kuri nepārvalda latviešu valodu**, 57% norāda, ka **iemesls**, kāpēc viņiem ir šādi darbinieki, **ir saistīts ar amatiem, kuros darba pienākumu veikšanai nav nepieciešamas latviešu valodas zināšanas** (skatīt 42. grafiku). 30% gadījumu darba devēji ir norādījuši, ka iemesls ir ārvalstu speciālistu nodarbināšana. Līdzīgi bieži minēti arī tādi iemesli kā “šis bija kvalificētākais darbinieks, un latviešu valodas nepārzināšana bija vienīgais trūkums” (30%); “nodarbinām Latvijas krievvalodīgos iedzīvotājus” (30%); “nodarbinām bēgļus” (30%). 18% respondentu ir norādījuši, ka darbinieks šobrīd mācās latviešu valodu, savukārt citi – ka viņiem īsti nav bijis izvēles, jo nav bijis cita kandidāta, tāpēc pieņēmuši darbā šo (12%). 8% darba devēju norāda, ka nodarbina ārvalstu studentus, savukārt 7% norādījuši citu iemeslu (atbilžu uzskaitījums redzams 42. grafikā).

42. grafiks

F16A. Lūdzu, raksturojiet iemeslus, kāpēc Jūsu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā ir darbinieki, kuri nepārvalda latviešu valodu?

Bāze: respondenti, kuru uzņēmumos, iestādēs vai organizācijās ir darbinieki, kuri nepārvalda latviešu valodu, n=85 (nesvērts respondentu skaits)

Procentuālais sadalījums aprēķināts no svērtiem datiem (dati svērti pēc NACE koda un statistiskā reģiona, <https://www.csp.gov.lv/lv/statistiskie-regioni>)

Tā kā katrs respondents varēja norādīt vairāk nekā vienu atbildi, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

Atbilžu varianta "Cits iemesls" atšifrējums (minēts 1 reizi): darbinieki ir "atrotējuši" no galvenā biroja; darbinieks uzņēmumā strādā jau ilgu laiku - kopš tā laika, kad latviešu valodas zināšanas nebija obligātas; daudzi ir cittautieši un strādā citā valstī; nodarbinām nepilsoni; nodarbinām ukraiņus, kas dzīvo Ukrainā; starptautisks uzņēmums, kurš ikdienā digitāli komunicē ar kolēģiem un vadību no visas pasaules (Latvijā tikai divi darbinieki, kas brīvi pārvalda gan latviešu, gan angļu valodu; pārējie atrodas Spānijā, Francijā, Portugālē, Saudi Arābijā, Brazīlijā utt.); uzņēmums darbojas gan Latvijā, gan Anglijā. Anglijas kolēģi ir Apvienotās Karalistes pilsoņi un nepārvalda latviešu valodu; uzņēmums darbojas visās 3 Baltijas Valstīs

9. Sankciju piemērošana latviešu valodas vai svešvalodas nezināšanas gadījumā

Respondentiem 2024. gada aptaujā tika vaicāts arī par to, vai viņu uzņēmuma, iestādes vai organizācijas praksē ir piemērotas jebkāda veida sankcijas vairākos ar valodu nezināšanu saistītos gadījumos. Kā redzams 43. grafikā, **sankciju piemērošana nav atsaucību guvusi stratēģija gadījumos, kad netiek pielietota kāda no valodām.**

No aptaujā iekļautajiem gadījumiem, salīdzinoši biežāk (3% gadījumu) respondenti norāda, ka sankcijas tiek piemērotas, ja darbinieks nerunā latviešu valodā ar uzņēmuma klientiem. Attiecīgi 57% respondenti norāda, ka šādos gadījumos sankcijas piemērotas netiek, savukārt 35% - ka šāds gadījums uz viņiem neattiecas, jo saziņa darba laikā notiek tikai latviešu valodā.

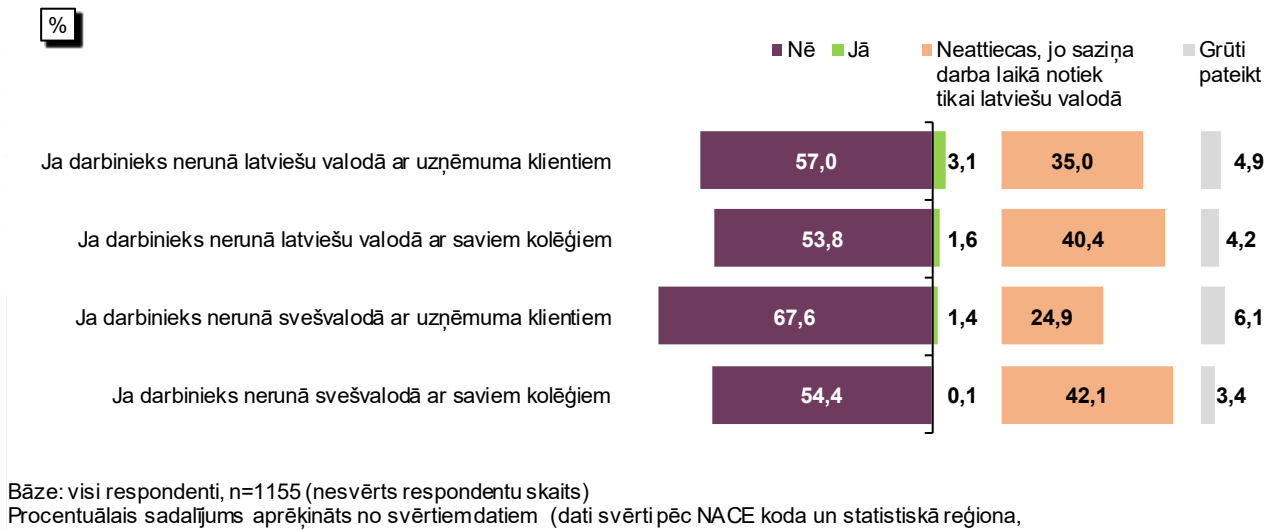
Ja darbinieks nerunā latviešu valodā ar saviem kolēģiem, tad aptuveni 2% respondentu praksē ir piemērotas sankcijas šādos gadījumos. 54% norāda, ka sankcijas piemērotas netiek, savukārt 40% šādi gadījumi nav aktuāli, jo saziņa darba laikā notiek tikai latviešu valodā.

Ja darbinieks nerunā svešvalodā ar uzņēmuma klientiem, 1% respondentu praksē ir piemērotas sankcijas šādos gadījumos. 68% gadījumu sankcijas piemērotas netiek, savukārt 25% respondenti norāda, ka tā kā saziņa darba laikā notiek tikai latviešu valodā, šādi gadījumi uz viņiem neattiecas.

Gandrīz nekad sankcijas netiek piemērotas gadījumos, ja darbinieks nerunā svešvalodā ar saviem kolēģiem (to, ka sankcijas tiek piemērotas, atzīmējuši 0,1% respondentu). Attiecīgi 54% gadījumu sankcijas piemērotas netiek, un 42% respondenti norāda, ka šādi gadījumi viņiem nav aktuāli, jo saziņa darba laikā notiek tikai latviešu valodā.

43. grafiks

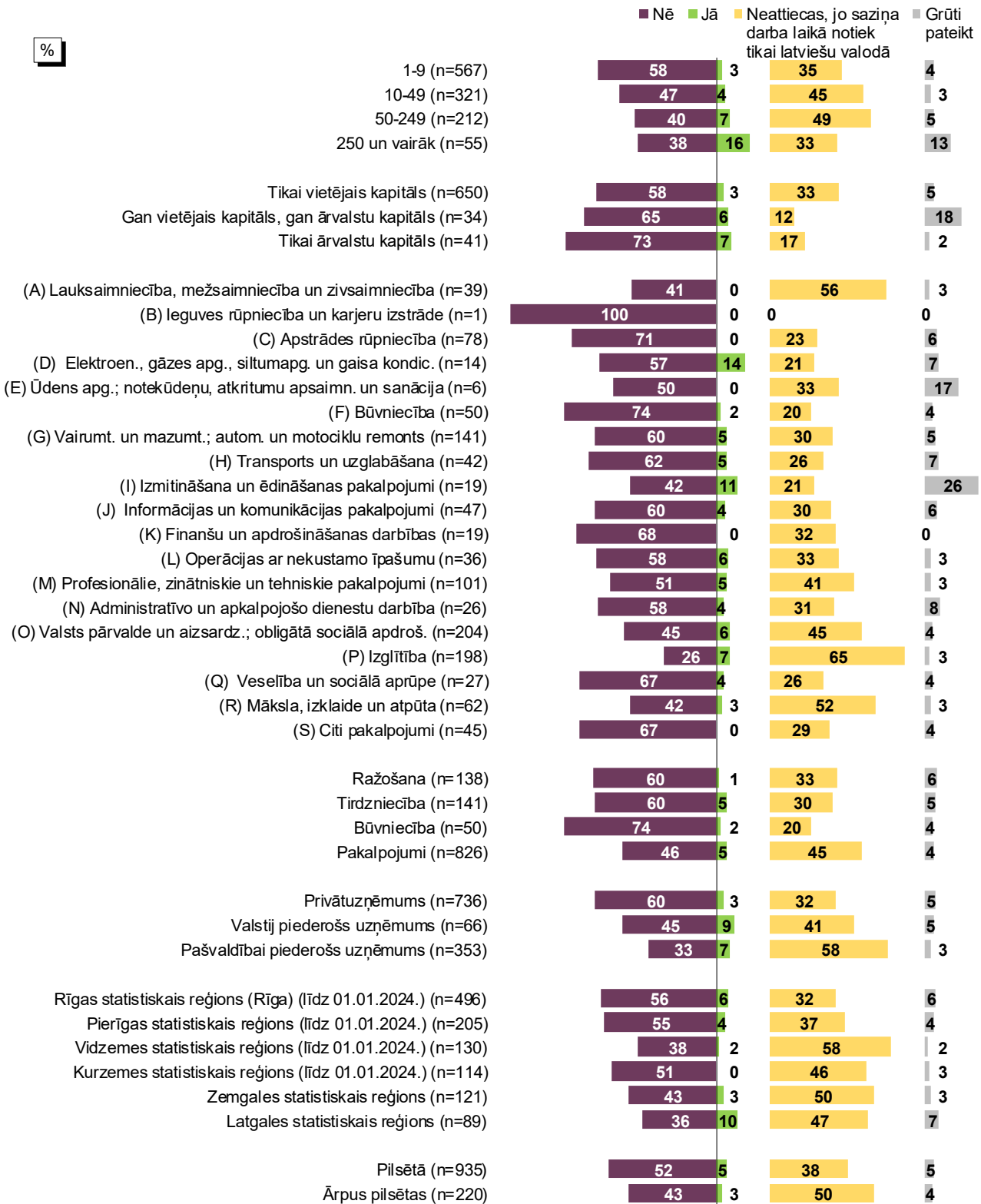
F17. Vai Jūsu uzņēmuma, iestādes vai organizācijas praksē ir piemērot jebkāda veida sankcijas šādos gadījumos?

44. grafikā redzams detalizētāks respondentu atbilžu sadalījums sociāldemogrāfiskajās grupās par sankcijām gadījumos, ja darbinieks latviešu valodā nerunā ar uzņēmuma klientiem. Aptaujas dati liecina, ka biežāk nekā caurmērā sankcijas šādā gadījumā tiek piemērotas to uzņēmumu darbiniekiem, kuriem darbinieku skaits sasniedz 50 un vairāk darbinieku. Salīdzinot datus starp uzņēmumiem pēc to piederības, redzams, ka valsts un pašvaldību uzņēmumiem sankciju piemērošana gadījumā, ja darbinieks latviešu valodā nerunā ar uzņēmuma klientiem, ir nedaudz biežāk pieņemta prakse nekā privātuzņēmumos.

44. grafiks

F17. Vai Jūsu uzņēmuma, iestādes vai organizācijas praksē ir piemērot jebkāda veida sankcijas šādos gadījumos? - **Ja darbinieks nerunā latviešu valodā ar uzņēmuma klientiem**
Sociāldemogrāfisko grupu atbilžu sadalījums

Bāze: respondenti attiecīgajās grupās (skatīt "n=" grafikā)

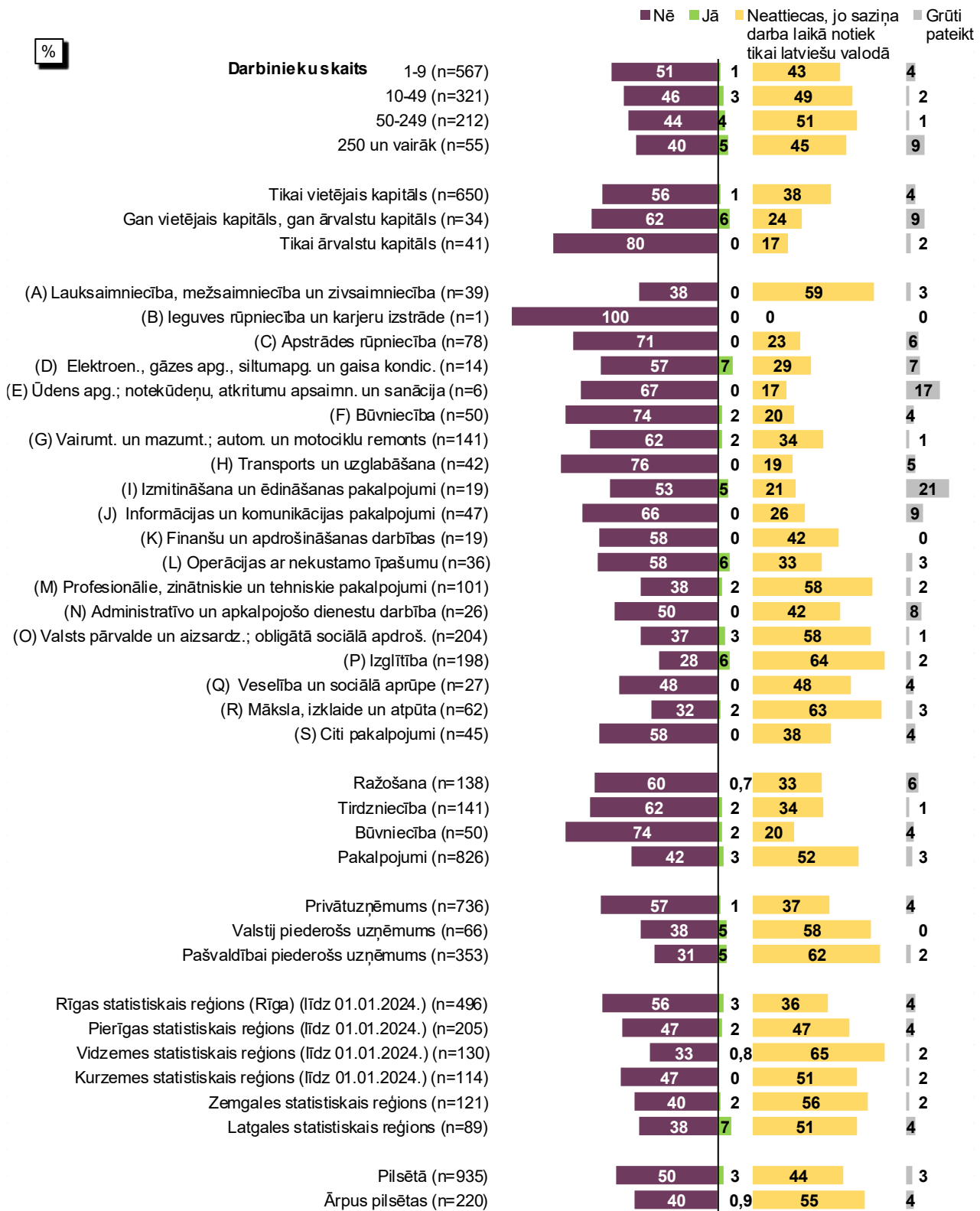
Procentuālais sadalījums aprēķināts no nesvērtiem datiem

Analizējot rezultātus par sankciju piemērošanu gadījumos, ja darbinieks nerunā latviešu valodā ar saviem kolēģiem, sociāldemogrāfiskajās grupās, kā redzams 45. grafikā, šāda prakse kopumā nav izplatīta – ja darbinieks nerunā latviešu valodā ar saviem kolēģiem, sankcijas netiek piemērotas, taču dažās apakšgrupās to respondentu īpatsvars, kuri tomēr piemēro sankcijas šādos gadījumos, ir lielāks nekā caurmērā. Piemēram, vidējos un lielajos uzņēmumos, kur darbinieku skaits ir no 50 līdz vairāk kā 250 darbinieku, izglītības jomas (pēc NACE kods “P”) uzņēmumos, iestādēs un organizācijās, valstij un pašvaldībai piederošos uzņēmumos.

45. grafiks

F17. Vai Jūsu uzņēmuma, iestādes vai organizācijas praksē ir piemērot jebkāda veida sankcijas šādos gadījumos? - **Ja darbinieks nerunā latviešu valodā ar saviem kolēģiem**

Sociāldemogrāfisko grupu atbilžu sadalījums

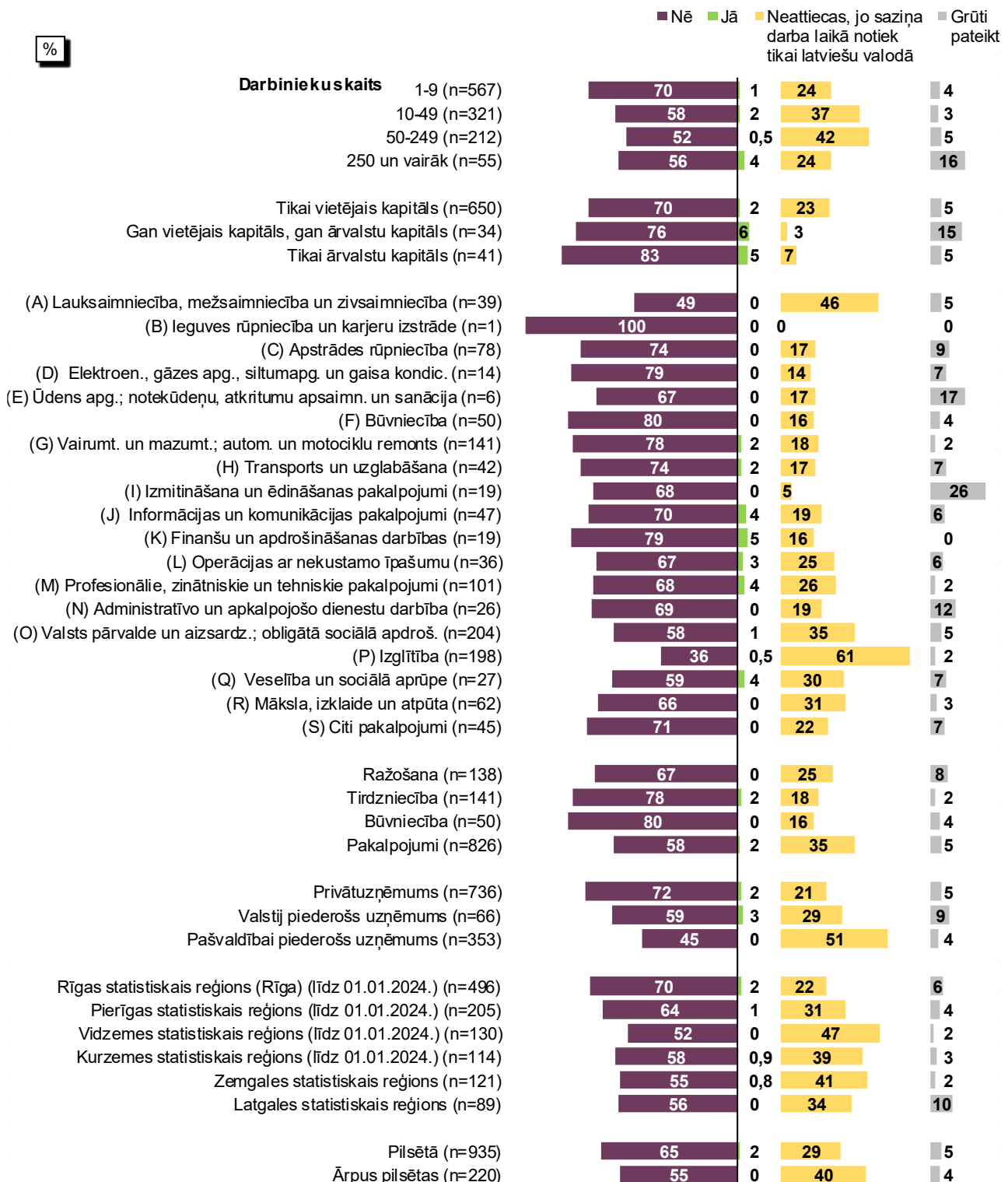
Bāze: respondenti attiecīgajās grupās (skatīt "n=" grafikā)

Procentuālais sadalījums aprēķināts no nesvērtiem datiem

46. grafikā attēlots sociāldemogrāfisko grupu atbilžu sadalījums par sankciju piemērošanu gadījumos, ja darbinieks nerunā svešvalodā ar uzņēmuma klientiem. Par šādām situācijām sankcijas tiek piemērots vēl nedaudz retāk nekā tad, ja darbinieks nerunā latviešu valodā ar saviem kolēģiem.

46. grafiks

F17. Vai Jūsu uzņēmuma, iestādes vai organizācijas praksē ir piemērot jebkāda veida sankcijas šādos gadījumos? - **Ja darbinieks nerunā svešvalodā ar uzņēmuma klientiem**
Sociāldemogrāfisko grupu atbilžu sadalījums

Bāze: respondenti attiecīgajās grupās (skatīt "n=" grafikā)

Procentuālais sadalījums aprēķināts no nesvērtiem datiem

Kā bija redzams 43. grafikā, caurmērā tikai 1,4% respondentu ir tādi, kuri piemēro sankcijas gadījumos, ja darbinieks nerunā svešvalodā ar uzņēmuma klientiem.

Sociāldemogrāfisko atbilžu sadalījumā 46. grafikā var izcelt pāris apakšgrupas, kur sankciju piemērošana norādīta biežāk nekā caurmērā, piemēram, lielajos uzņēmumos, kur darbinieku skaits ir 250 un vairāk darbinieku, sankcijas piemēro 4% respondentu; profesionālo, zinātnisko un tehnisko pakalpojumu jomā (NACE kods "M") sankcijas piemēro 4% respondentu.

Tā kā gadījumi, kad sankcijas tiek piemērotas situācijās, kad darbinieks nerunā svešvalodā ar saviem kolēģiem, ir ļoti reti – caurmērā vien 0,1% respondentu, kā redzams kopējo rezultātu grafikā (43. grafiks), tad sociāldemogrāfisko atbilžu sadalījums redzams 47. grafikā, kas atrodas pielikumā.

Aptaujā izmantotā anketa

F1. Vai Jūsu uzņēmums, iestāde vai organizācija pēdējo trīs gadu laikā ir publicējis darba sludinājumus?

Viena atbilde

Jā	1	= > F2
Nē	2	= > F8
Grūti pateikt	8	= > F8

F2. Vai Jūsu uzņēmuma, iestādes vai organizācijas pēdējo trīs gadu laikā publicētajos darba sludinājumos ir tikusi norādīta kādas svešvalodas prasmes nepieciešamība?

Piezīme: svešvalodas Latvijā saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir jebkura valoda, izņemot latviešu un lībiešu.

Viena atbilde

Jā, vienmēr vai gandrīz vienmēr	1	= > F3
Ik pa laikam	2	
Ļoti reti	3	
Nē, nekad	4	= > F4
Grūti pateikt	8	= > F3

F3. Kādu valodu prasmes Jūsu uzņēmums, iestāde vai organizācija pēdējo 3 gadu laikā ir norādījis savos darba sludinājumos?

		Jā	Nē	Grūti pateikt
1	Krievu	1	2	8
2	Angļu	1	2	8
3	Franču	1	2	8
4	Vācu	1	2	8
5	Kāda no Ziemeļvalstu valodām (zviedru, norvēģu, dāņu, islandiešu, somu)	1	2	8

F4. Vai, publicējot darba sludinājumu, Jūsu uzņēmums, iestāde vai organizācija vienmēr izvērtē svešvalodas prasmju nepieciešamību konkrētajam amatam?

Viena atbilde

Noteikti jā	1
Drīzāk jā	2
Drīzāk nē	3
Noteikti nē	4
Grūti pateikt	9

F5. Kādi ir iemesli svešvalodu prasmju nepieciešamībai Jūsu uzņēmuma, iestādes vai organizācijas publicētajos darba sludinājumos?

Atzīmēt visas piemērotās atbildes!

Tīmekļa vietnē, kurā publicēts sludinājums, obligāti jānorāda vismaz kāda svešvaloda	1
Komunikācija ar kolēģiem notiek svešvalodā	2
Komunikācija ar vadību notiek svešvalodā	3
Jo vairāk svešvalodu zināšanu, jo labāk	4
Klientu apkalpošanai dažādās valodās Latvijā	5
Saziņai ar ārvalstu klientiem/ partneriem	6
Nepieciešams citu (ārpus klientu apkalpošanas) darba pienākumu izpildei	7
Prasīt svešvalodu zināšanas ir uzņēmuma prakse	8
Svešvalodas zināšanas varētu būt noderīgas nākotnē	9
Nav specifiska iemesla	10
Cits iemesls Lūdzu, ūsi uzrakstiet	11
Grūti pateikt	89

PROG: Uzdot, ja F4 = 3 vai 4 ("drīzāk nē" vai "noteikti nē")

F6. Kāpēc Jūsu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā netiek izvērtēta svešvalodu prasmi nepieciešamība, pirms tās tiek norādītas darba sludinājumos?

Atzīmēt visas piemērotās atbildes!

Tīmekļa vietnē, kurā publicēts sludinājums, obligāti jānorāda vismaz kāda svešvaloda	1
Prasīt svešvalodu zināšanas ir uzņēmuma prakse	2
Svešvalodas zināšanas varētu būt noderīgas nākotnē	3
Nav specifiska iemesla	4
Cits iemesls Lūdzu, īsi uzrakstiet	5
Grūti pateikt	8

F7. Vai Jūsu uzņēmums, iestāde vai organizācija pieņemtu darbā kandidātu, kurš nepārvalda vai nepietiekamā līmenī pārvalda prasīto svešvalodu, bet kandidātam ir citas prasmes, kas var būt noderīgas?

Atzīmēt visas piemērotās atbildes!

Jā, protams, valoda nav galvenais	1
Jā, protams, valodu var iemācīties	2
Iespējams, izvērtējot apstākļus	3
Drīzāk nē, valoda ir vajadzīga, lai komunicētu ar kolektīvu un citādi darbu nevarēs paveikt, vai arī tas ies manāmi lēnāk	4
Nē, valoda ir vajadzīga klientu apkalpošanai, kas Latvijā runā vairākās valodās un mums klientu serviss ir svarīgs	5
Nē, valoda ir būtiska paša darba veikšanas priekšnoteikums	6
Atkarīgs no amata pienākumiem un prasībām	7
Grūti pateikt	8

PROG: Nākamo jautājumu uzdot visiem respondentiem

F8. Vai Jūsu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā darbiniekiem ir nepieciešamas svešvalodu zināšanas?

Piezīme: saskaņā ar normatīvajiem aktiem Latvijā svešvaloda ir jebkura valoda, izņemot latviešu un lībiešu.

Viena atbilde

Jā, visiem darbiniekiem	1	= > F9
Tikai noteiktiem amatiem/ pozīcijām	2	= > F9
Nē	3	= > F11
Grūti pateikt	8	= > F11

F9. Kuru svešvalodu zināšanas ir nepieciešamas Jūsu uzņēmuma, iestādes vai organizācijas darbiniekiem?

Atzīmēt visas piemērotās atbildes!

Krievu	1	Uzdot F10.1
Angļu	2	Uzdot F10.2
Franču	3	Uzdot F10.3
Vācu	4	Uzdot F10.4
Kāda no Ziemeļvalstu valodām (zviedru, norvēģu, dāņu, islandiešu, somu)	5	Uzdot F10.5
Citas	6	Uzdot F10.6
Grūti pateikt	8	= > F11

PROG: uzdot, ja F9 = 1

F10.1. Kāpēc Jūsu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā ir nepieciešamas krievu valodas zināšanas?

Atzīmēt visas piemērotās atbildes!

Saziņai ar kolēģiem Latvijā darba vajadzībām	1
Saziņai ar kolēģiem ārvalstīs darba vajadzībām	2
Saziņai ar sadarbības partneriem	3
Saziņai ar vadību darba vajadzībām	4
Saziņai ar ārvalstu klientiem (apkalpošanai)	5
Saziņai ar klientiem Latvijā (apkalpošanai)	6
Citu darba uzdevumu pildīšanai	7
Neformālai saziņai ar kolēģiem vai vadību	8
Šīs valodas zināšanas varētu būt noderīgas nākotnē	9
Nav specifiska iemesla	10

Cits iemesls Lūdzu, īsi uzrakstiet	11
Grūti pateikt	98

PROG: uzdot, ja F9 = 2

F10.2. Kāpēc Jūsu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā ir nepieciešamas angļu valodas zināšanas?

Atzīmēt visas piemērotās atbildes!

Saziņai ar kolēģiem Latvijā darba vajadzībām	1
Saziņai ar kolēģiem ārvalstīs darba vajadzībām	2
Saziņai ar sadarbības partneriem	3
Saziņai ar vadību darba vajadzībām	4
Saziņai ar ārvalstu klientiem (apkalpošanai)	5
Saziņai ar klientiem Latvijā (apkalpošanai)	
Citu darba uzdevumu pildīšanai	6
Neformālai saziņai ar kolēģiem vai vadību	7
Šīs valodas zināšanas varētu būt noderīgas nākotnē	8
Nav specifiska iemesla	9
Cits iemesls Lūdzu, īsi uzrakstiet	10
Grūti pateikt	98

PROG: uzdot, ja F9 = 3

F10.3. Kāpēc Jūsu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā ir nepieciešamas franču valodas zināšanas?

Atzīmēt visas piemērotās atbildes!

Saziņai ar kolēģiem Latvijā darba vajadzībām	1
Saziņai ar kolēģiem ārvalstīs darba vajadzībām	2
Saziņai ar sadarbības partneriem	3
Saziņai ar vadību darba vajadzībām	4
Saziņai ar ārvalstu klientiem (apkalpošanai)	5
Saziņai ar klientiem Latvijā (apkalpošanai)	
Citu darba uzdevumu pildīšanai	6
Neformālai saziņai ar kolēģiem vai vadību	7
Šīs valodas zināšanas varētu būt noderīgas nākotnē	8
Nav specifiska iemesla	9
Cits iemesls Lūdzu, īsi uzrakstiet	10
Grūti pateikt	98

PROG: uzdot, ja F9 = 4

F10.4. Kāpēc Jūsu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā ir nepieciešamas vācu valodas zināšanas?

Atzīmēt visas piemērotās atbildes!

Saziņai ar kolēģiem Latvijā darba vajadzībām	1
Saziņai ar kolēģiem ārvalstīs darba vajadzībām	2
Saziņai ar sadarbības partneriem	3
Saziņai ar vadību darba vajadzībām	4
Saziņai ar ārvalstu klientiem (apkalpošanai)	5
Saziņai ar klientiem Latvijā (apkalpošanai)	
Citu darba uzdevumu pildīšanai	6
Neformālai saziņai ar kolēģiem vai vadību	7
Šīs valodas zināšanas varētu būt noderīgas nākotnē	8
Nav specifiska iemesla	9
Cits iemesls Lūdzu, īsi uzrakstiet	10
Grūti pateikt	98

PROG: uzdot, ja F9 = 5

F10.5. Kāpēc Jūsu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā ir nepieciešamas kādas Ziemeļvalstu valodas zināšanas?

Atzīmēt visas piemērotās atbildes!

Saziņai ar kolēģiem Latvijā darba vajadzībām	1
Saziņai ar kolēģiem ārvalstīs darba vajadzībām	2
Saziņai ar sadarbības partneriem	3
Saziņai ar vadību darba vajadzībām	4
Saziņai ar ārvalstu klientiem (apkalpošanai)	5
Saziņai ar klientiem Latvijā (apkalpošanai)	
Citu darba uzdevumu pildīšanai	6
Neformālai saziņai ar kolēģiem vai vadību	7
Šīs valodas zināšanas varētu būt noderīgas nākotnē	8
Nav specifiska iemesla	9
Cits iemesls Lūdzu, īsi uzrakstiet	10
Grūti pateikt	98

PROG: uzdot, ja F9 = 6

F10.6. Kāpēc Jūsu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā ir nepieciešamas kādas citas valodas zināšanas?

Atzīmēt visas piemērotās atbildes!

Saziņai ar kolēģiem Latvijā darba vajadzībām	1
Saziņai ar kolēģiem ārvalstīs darba vajadzībām	2
Saziņai ar sadarbības partneriem	3
Saziņai ar vadību darba vajadzībām	4
Saziņai ar ārvalstu klientiem (apkalpošanai)	5
Saziņai ar klientiem Latvijā (apkalpošanai)	6
Citu darba uzdevumu pildīšanai	7
Neformālai saziņai ar kolēģiem vai vadību	8
Šīs valodas zināšanas varētu būt noderīgas nākotnē	9
Nav specifiska iemesla	10
Cits iemesls Lūdzu, īsi uzrakstiet	11
Grūti pateikt	98

F11. Kādās valodās Jūsu uzņēmuma, iestādes vai organizācijas vadība komunicē ar darbiniekiem?

Atzīmēt visas piemērotās atbildes!

Latviešu	1
Krievu	2
Angļu	3
Franču	4
Vācu	5
Kāda no Ziemeļvalstu valodām	6
Cita Lūdzu, norādiet kādā	7
Grūti pateikt	8

F12. Kādās valodās Jūsu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā notiek saziņa darbinieku starpā?

Atzīmēt visas piemērotās atbildes!

Latviešu	1
Krievu	2
Angļu	3
Franču	4
Vācu	5
Kāda no Ziemeļvalstu valodām	6
Cita Lūdzu, norādiet kādā	7
Grūti pateikt	8

F13. Vai valodu lietošana ir regulēta kādos Jūsu uzņēmuma, iestādes vai organizācijas iekšējos dokumentos?

Viena atbilde

Jā	1
Nē	2
Grūti pateikt	8

PROG: uzdot, ja F1 = 1 vai 2 vai 3 (t.i. uzņēmums darba sludinājumos ir prasījis svešvalodu zināšanas)

F14. Vai darbiniekam, kuram darba sludinājumā ir norādītas prasības pēc svešvalodu prasmes, darba līgumā vai amata aprakstā ir precizētas darba valodas?

Viena atbilde

Jā	1	= > F16
Nē	2	= > F15
Grūti pateikt	8	= > F16

F15. Kāpēc darba līgumos vai amata aprakstos nav precizētas darba valodas?

Atzīmēt visas piemērotās atbildes!

Nav bijusi nepieciešamība to rakstiski precizēt	1
Informējam darbiniekus mutiski, stājoties darbā	2
Cits iemesls Lūdzu, Īsi uzrakstiet	3
Grūti pateikt	8

F16. Vai Jūsu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā visi darbinieki pārvalda latviešu valodu?

Viena atbilde

Jā, visi	1	= > F17
Vairāk kā puse darbinieku	2	= > F16A
Mazāk kā puse darbinieku	3	= > F16A
Grūti pateikt	8	= > F17

F16A. Lūdzu, raksturojiet iemeslus, kāpēc Jūsu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā ir darbinieki, kuri nepārvalda latviešu valodu?

Atzīmēt visas piemērotās atbildes!

Ir amati, kuros darba pienākumu veikšanai nav nepieciešama latviešu valodas zināšanas	1
Nodarbinām bēgļus	2
Nodarbinām ārvalstu studentus	3
Nodarbinām ārvalstu speciālistus	4
Nebija cita kandidāta, pieņemām šo	5
Šis bija kvalificētais darbinieks, un latviešu valodas nepārzināšana bija vienīgais trūkums	6
Darbinieks mācās latviešu valodu	7
Nodarbinām Latvijas krievvalodīgos iedzīvotājus	8
Cits iemesls Lūdzu, Īsi uzrakstiet	9
Grūti pateikt	98

F17. Vai Jūsu uzņēmuma, iestādes vai organizācijas praksē ir piemērotas jebkāda veida sankcijas šādos gadījumos?

		Jā	Nē	Neattiecas, jo saziņa darba laikā notiek tikai latviešu valodā	Grūti pateikt
1	Ja darbinieks nerunā svešvalodā ar saviem kolēģiem	1	2	3	8
2	Ja darbinieks nerunā svešvalodā ar uzņēmuma klientiem	1	2	3	8
3	Ja darbinieks nerunā latviešu valodā ar saviem kolēģiem	1	2	3	8
4	Ja darbinieks nerunā latviešu valodā ar uzņēmuma klientiem	1	2	3	8

Intervijas nobeigumā, lūdzu, sniedziet datus par uzņēmumu, iestādi vai organizāciju

D1. Lūdzu, norādiet, kādā pilsētā vai novadā atrodas Jūsu uzņēmums, iestāde vai organizācija?

Gadījumā, ja Jūsu uzņēmums, iestāde vai organizācija darbojas vairākās vietās, lūdzu, atzīmējiet to, kurā tiek veikta lielākā daļa uzņēmuma darbības vai arī atrodas uzņēmuma administrācija.

Drop-down menu ar 9 lielākajām pilsētām (Rīga, Daugavpils, Liepāja, Jelgava, Jūrmala, Ventspils, Rēzekne, Jēkabpils, Valmiera, Ogre) + visi novadi – te laikam ir jāpiedāvā viss saraksts, jo Jēkabpils, Ogre un Valmiera ietilpst novados No šī varēs dabūt reģionus

D4. Lūdzu, norādiet, cik darbinieku ir Jūsu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā?

1-5	1
6-9	2
10-25	3
26-49	4
50-99	5
100-249	6
250 un vairāk	7

PROG: uzdot uzņēmumiem, neuzdot iestādēm

Te visdrīzāk jāskatās uz NACE kodiem kontaktu DB

D5. Lūdzu, norādiet, kāds kapitāls ir pārstāvēts Jūsu uzņēmumā!

Uzņēmumā ir pārstāvēts tikai vietējais kapitāls	1
Uzņēmumā ir pārstāvēts gan vietējais kapitāls, gan ārvalstu kapitāls	2
Uzņēmumā ir pārstāvēts tikai ārvalstu kapitāls	3

D12. Vai Jūsu uzņēmums ir

Ja uzņēmumā ir jauks kapitāls, tad lūdzu, atzīmējiet, to, kāds kapitāls ir vairākumā

Privātuzņēmums	1
Valstij piederošs uzņēmums	2
Pašvaldībai piederošs uzņēmums	3

PROG: + D6. – jautājums par NACE kodiem no datu bāzes vai jautāt, ja tas ir nepieciešams – par šo vajadzētu parunāt, kā vislabāk te rīkoties!

D6. Lūdzu, norādiet sava uzņēmuma pašreizējo pamatdarbības veidu jeb NACE kodu!

Viena atbilde

(A) Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība	1
(B) Ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde	2
(C) Apstrādes rūpniecība	3
(D) Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	4
(E) Ūdens apgāde; notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija	5
(F) Būvniecība	6
(G) Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts	7
(H) Transports un uzglabāšana	8
(I) Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	9
(J) Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	10
(K) Finanšu un apdrošināšanas darbības	11
(L) Operācijas ar nekustamo īpašumu	12
(M) Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	13
(N) Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība	14
(O) Valsts pārvalde un aizsardzība; obligātā sociālā apdrošināšana	15
(P) Izglītība	16
(Q) Veselība un sociālā aprūpe	17
(R) Māksla, izklaide un atpūta	18
(S) Citi pakalpojumi	19
(T) Mājsaimniecību kā darba devēju darbība; pašpatēriņa preču ražošana un pakalpojumu sniegšana individuālajās mājsaimniecībās	20
(U) Ārpusteritoriālo organizāciju un institūciju darbība	21
Cits pamatdarbības veids (norādīt!) _____	22
Grūti pateikt/nezina	98

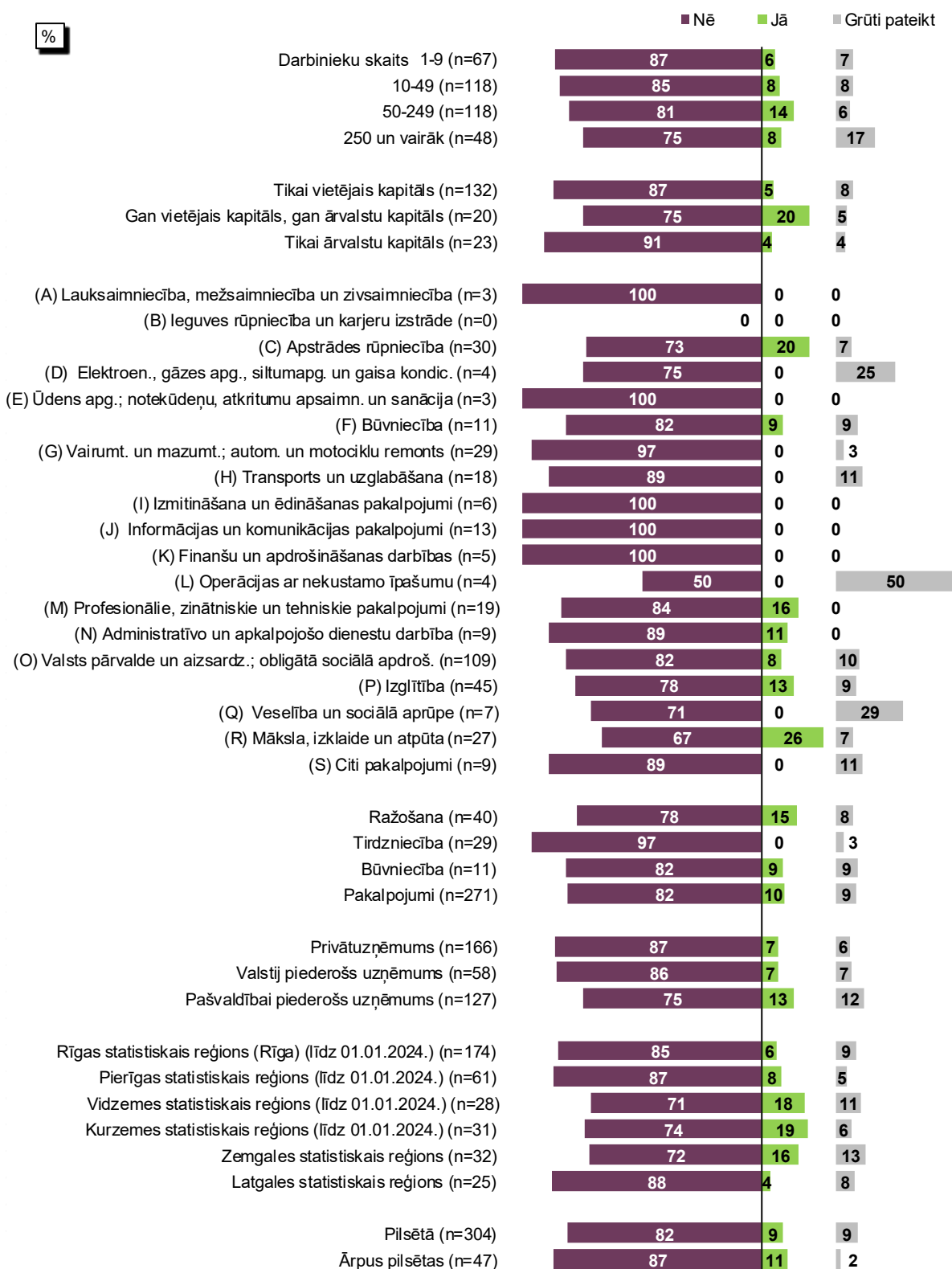
**Liels paldies par Jūsu sniegtajam atbildēm!
Lai Jums laba diena/ jauks vakars!**

Pielikums

9. grafiks

F3. Kādu valodu prasmes Jūsu uzņēmums, iestāde vai organizācija pēdējo 3 gadu laikā ir norādījis savos darba sludinājumos? - **Vācu**

Sociāldemogrāfisko grupu atbilžu sadalījums

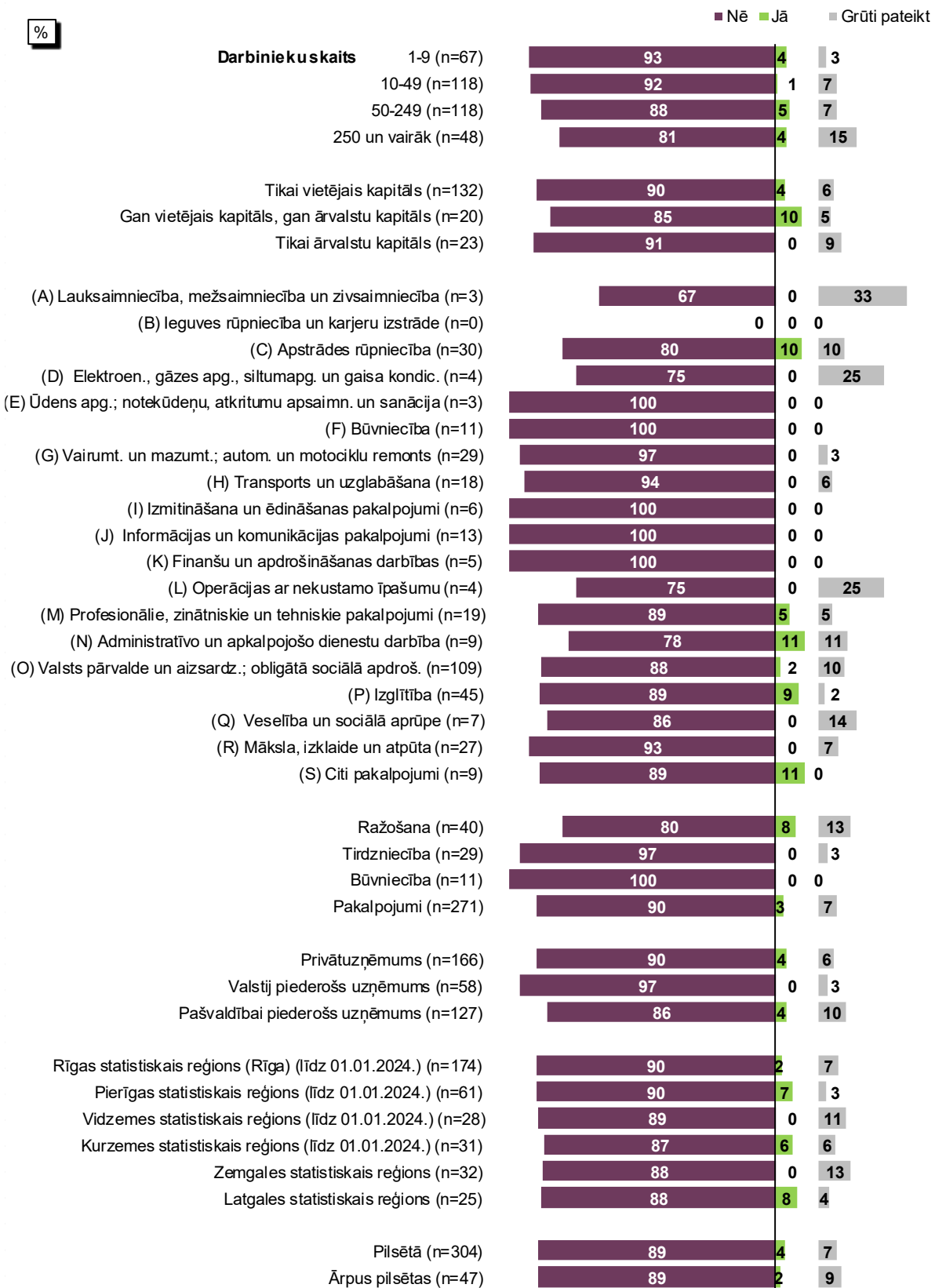

Bāze: respondenti, kuru uzņēmums, iestāde vai organizācija pēdējo 3 gadu laikā publicētajos darba sludinājumos, ir norādījuši kādas svešvalodas prasmes nepieciešamību, attiecīgajās grupās (skatīt "n=" grafikā)

Procentuālais sadalījums aprēķināts no nesvērtiem datiem

10. grafiks

F3. Kādu valodu prasmes Jūsu uzņēmums, iestāde vai organizācija pēdējo 3 gadu laikā ir norādījis savos darba sludinājumos? -**Kāda no Ziemeļvalstu valodām (zviedru, norvēģu, dāņu, islandiešu, somu) Sociāldemogrāfisko grupu atbilžu sadalījums**

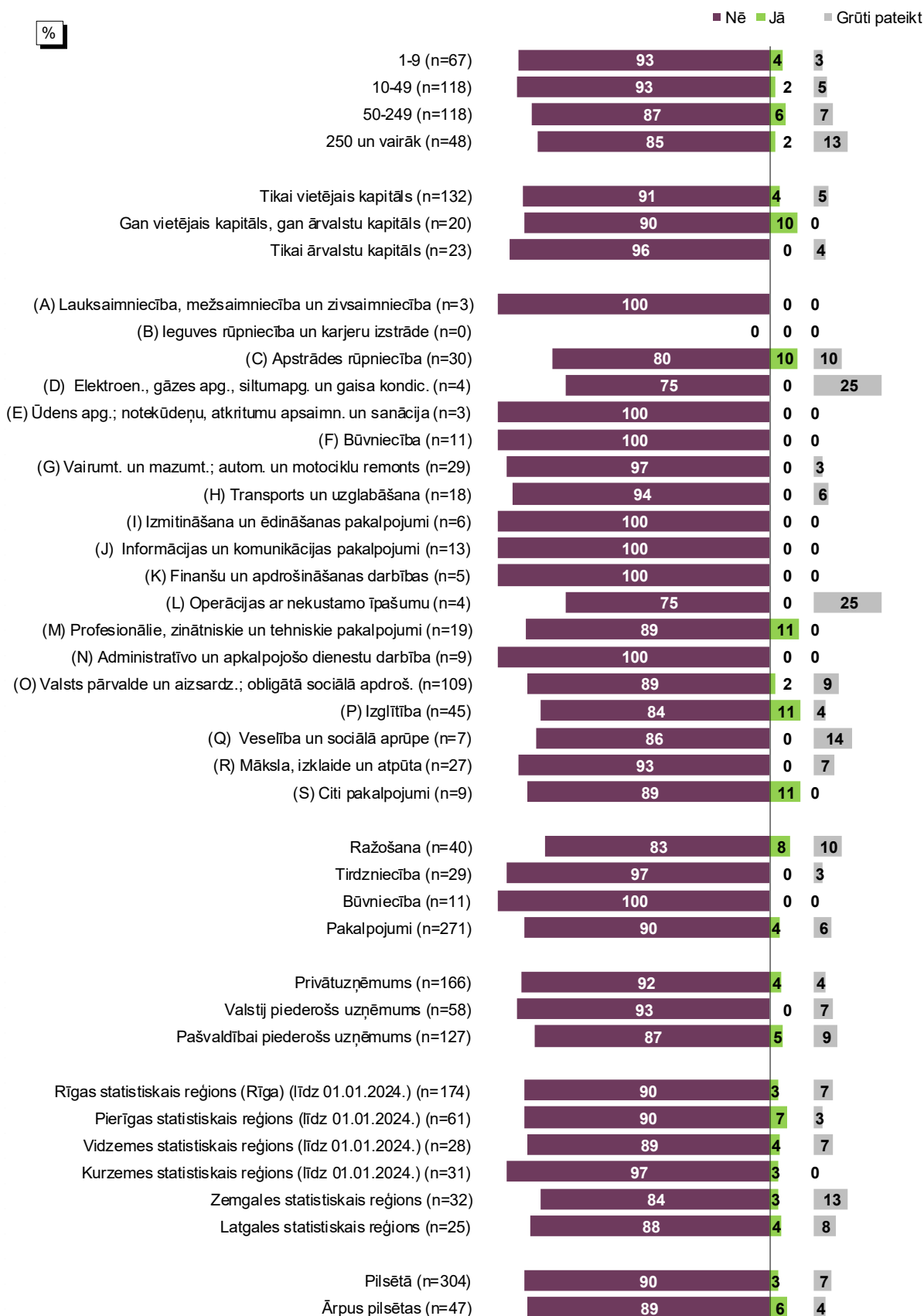
Bāze: respondenti, kuru uzņēmums, iestāde vai organizācija pēdējo 3 gadu laikā publicētajos darba sludinājumos, ir norādījuši kādas svešvalodas prasmes nepieciešamību, attiecīgajās grupās (skatīt "n=" grafikā)

Procentuālais sadalījums aprēķināts no nesvērtiem datiem

11. grafiks

F3. Kādu valodu prasmes Jūsu uzņēmums, iestāde vai organizācija pēdējo 3 gadu laikā ir norādījis savos darba sludinājumos? -**Franču**

Sociāldemogrāfisko grupu atbilžu sadalījums

Bāze: respondenti, kuru uzņēmums, iestāde vai organizācija pēdējo 3 gadu laikā publicētajos darba sludinājumos, ir norādījuši kādas svešvalodas prasmes nepieciešamību, attiecīgajās grupās (skatīt "n=" grafikā)

Procentuālais sadalījums aprēķināts no nesvērtiem datiem

30. grafiks

F10.5. Kāpēc Jūsu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā ir nepieciešamas kādas Ziemeļvalstu valodas zināšanas?

	Minēšanas biežums (skaits)
Saziņai ar sadarbības partneriem	15
Saziņai ar ārvalstu klientiem (apkalpošanai)	14
Saziņai ar kolēģiem ārvalstīs darba vajadzībām	11
Saziņai ar vadību darba vajadzībām	6
Šīs valodas zināšanas varētu būt noderīgas nākotnē	6
Citu darba uzdevumu pildīšanai	5
Neformālai saziņai ar kolēģiem vai vadību	3
Saziņai ar kolēģiem Latvijā darba vajadzībām	2
Saziņai ar klientiem Latvijā (apkalpošanai)	2
Cits iemesls	6
Nav specifiska iemesla	0
Grūti pateikt	0

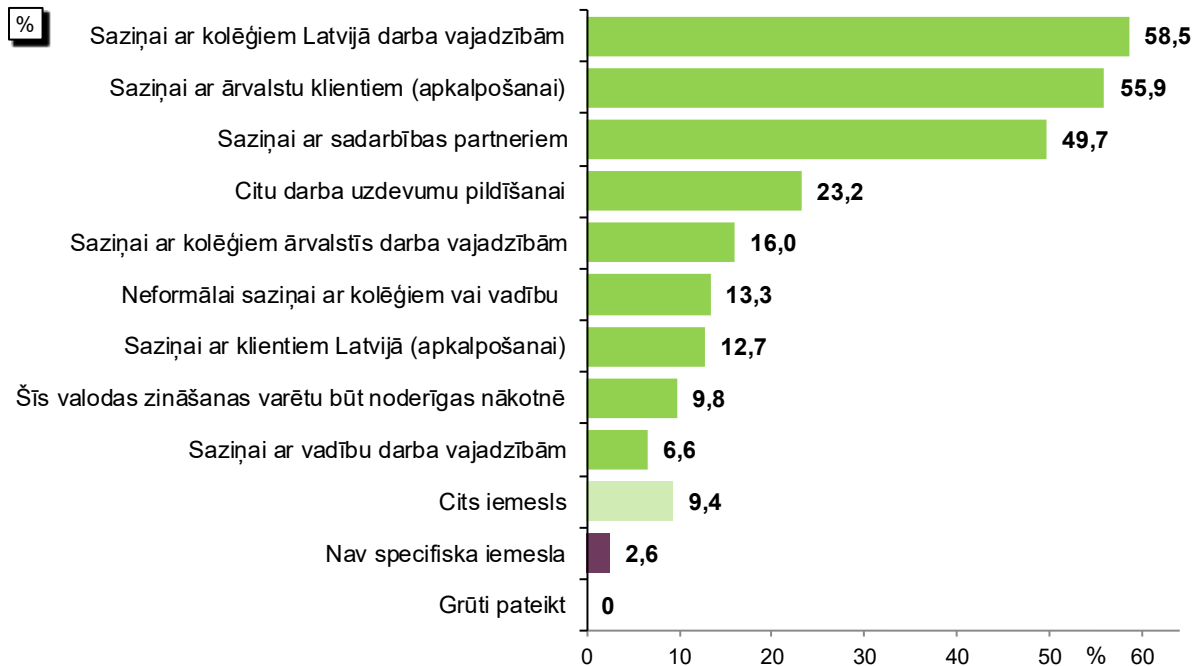
Bāze: respondenti, kuru uzņēmumos, iestādēs vai organizācijās darbiniekiem ir nepieciešamas kādas Ziemeļvalstu valodas zināšanas, n=23 (nesvērts respondentu skaits)

Tā kā katrs respondents varēja norādīt vairāk nekā vienu atbildi, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

Atbilžu varianta "Cits iemesls" atšifrējums (minēts 1 reizi): dalībai konferencēs, semināros; darbam ar ES pārrobežu projektiem; kā 2. svešvaloda, kas aizstās krievu valodu; mācību stundu vadīšanai; pētnieciskā darba un informācijas ieguves vajadzībām.

31. grafiks

F10.6. Kāpēc Jūsu uzņēmumā, iestādē vai organizācijā ir nepieciešamas kādas citas valodas zināšanas?

Bāze: respondenti, kuru uzņēmumos, iestādēs vai organizācijās darbiniekiem ir nepieciešamas kādas citas valodas zināšanas, n=50 (nesvērts respondentu skaits)

Procentuālais sadalījums aprēķināts no svērtiem datiem (dati svērti pēc NACE koda un statistiskā reģiona, <https://www.csp.gov.lv/lv/statistiskie-regioni>)

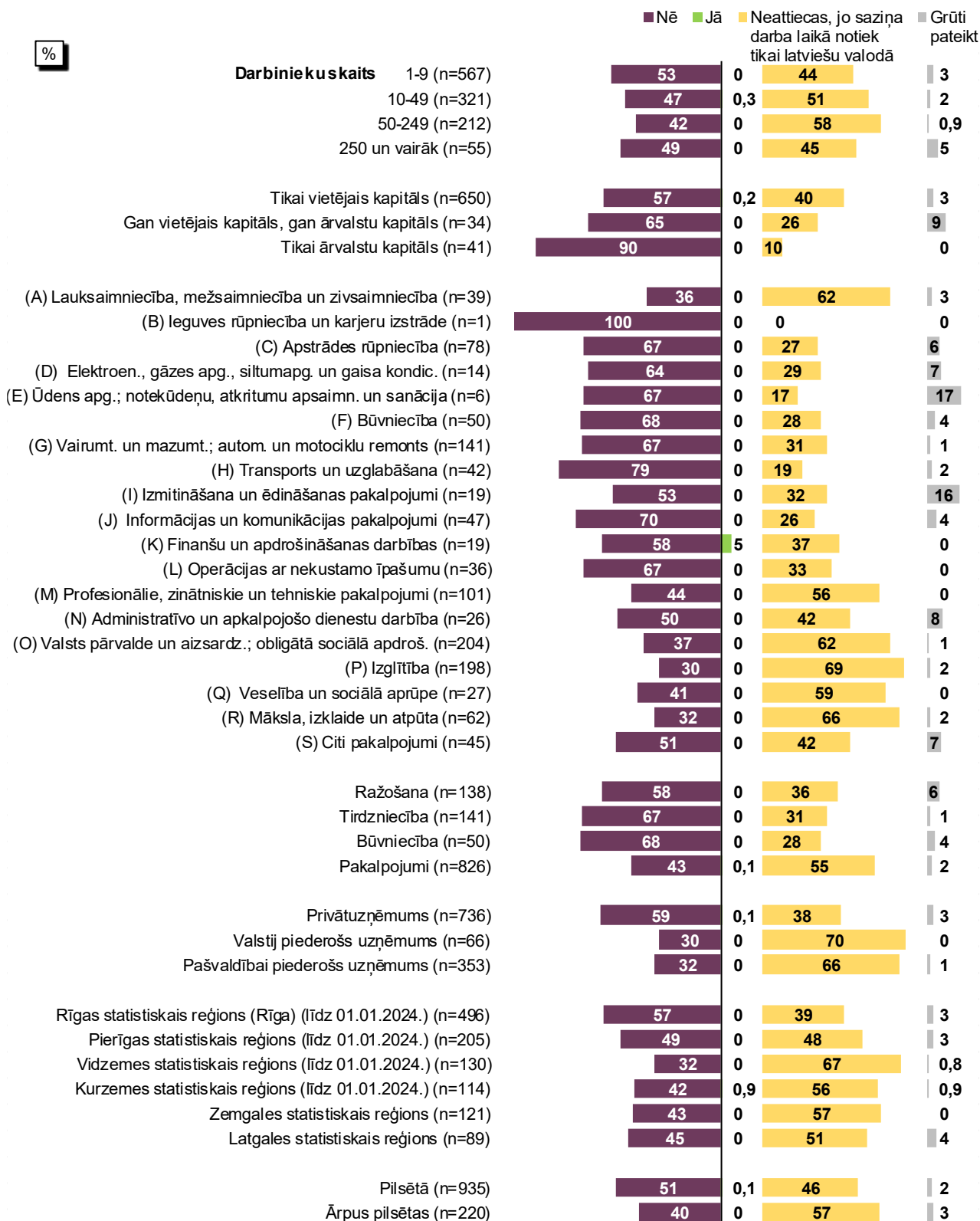
Tā kā katrs respondents varēja norādīt vairāk nekā vienu atbildi, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

Atbilžu varianta "Cits iemesls" atšifrējums: skolotājam mācot skolēniem spāņu valodu kā otro svešvalodu (minēts 2 reizes). Katrs uzskaitītais iemesls turpmāk minēts 1 reizi: mācot izglītojamus; meitas uzņēmumi LT un EE; pasniedzējiem, lai mācītu klientus; pētnieciskā darba un informācijas ieguves vajadzībām utt.; saziņa ar nedzirdīgiem skolēniem un vecākiem

47. grafiks

F17. Vai Jūsu uzņēmuma, iestādes vai organizācijas praksē ir piemērot jebkāda veida sankcijas šādos gadījumos? - Ja darbinieks nerunā svešvalodā ar saviem kolēģiem

Sociāldemogrāfisko grupu atbilžu sadalījums

Bāze: respondenti attiecīgajās grupās (skatīt "n=" grafikā)

Procentuālais sadalījums aprēķināts no nesvērtiem datiem